

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(13 – 19 квітня 2026 р.)



ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади.....	3
Місьцеве самоврядування.....	15
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ.....	42
Центральні.....	42
Регіональні.....	77
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	93

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(13-19.04.2026 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»)

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник *А. Березельський*

Відповідальна за випуск *Н. Іванова*

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2026

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

13.04.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/vstup-ditei-ta-molodi-z-tot-shcho-potribno-znaty>

Вступ дітей та молоді з ТОТ: що потрібно знати

Україна працює над тим, щоб діти та молодь з тимчасово окупованих територій мали реальну можливість вступити до українських закладів освіти – безпечно, доступно і з повною підтримкою на кожному етапі.

Детально про вступну кампанію дітей та молоді з ТОТ до закладів вищої освіти – за посиланням.

Спрощені умови вступу

Для вступників з тимчасово окупованих територій діють спеціальні умови.

Зокрема, не обов'язково складати національний мультипредметний тест (НМТ) – вступ можливий за результатами співбесіди у закладі освіти з відповідних предметів.

Якщо виїзд із ТОТ відбувся після 1 жовтня 2025 року або вступник досі перебуває на тимчасово окупованій території – вступ можливий без складання НМТ.

Для тих, хто виїхав раніше, необхідні результати тесту, однак діє спеціальний механізм – квота-2.

Що таке квота-2?

Квота-2 передбачає окремий конкурс на бюджетні місця для вступників із тимчасово окупованих територій та територій активних бойових дій.

У більшості закладів вищої освіти вона становить 10% бюджетних місць (але не менше одного місця), а для переміщених університетів – до 40%.

Супровід під час вступу

Допомогу вступникам надають освітні центри «Крим–Україна» та «Донбас–Україна», які працюють з 1 червня до 30 вересня.

Вони забезпечують супровід на всіх етапах:

- консультації щодо вступу
- допомогу у складанні необхідних оцінювань
- подання документів
- організацію співбесід

Частина процедур можна пройти дистанційно – ще до виїзду з тимчасово окупованої території.

Документи для вступу

Вступ можливий навіть за відсутності паспорта – достатньо свідоцтва про народження.

Паспорт громадянина України можна оформити вже після зарахування до закладу освіти.

Підтримка для вступників

На час вступної кампанії передбачено:

- безоплатне проживання
- стипендії
- пільгові умови проживання в гуртожитках

Також молодь віком до 23 років може отримати одноразову державну допомогу у розмірі 50 000 грн.

Після переїзду передбачена додаткова підтримка для адаптації.

Допомога з виїздом

Якщо вступник перебуває на тимчасово окупованій території та планує виїзд, можна скористатися підтримкою в межах ініціативи Bring Kids Back UA.

Вона передбачає:

- безкоштовний та конфіденційний виїзд
- повний супровід на всіх етапах
- підбір безпечного маршруту навіть за відсутності документів

Підготовка до навчання

Для тих, хто потребує додаткової підготовки, доступні спеціальні освітні програми, зокрема «нульовий курс».

Вони допомагають:

- підтягнути знання
- адаптуватися до навчального процесу
- підготуватися до вступу без зайвого стресу

Підтримка на кожному етапі

Вступ до українських закладів освіти для молоді з ТОТ – це процес, який супроводжується державою та партнерами на кожному етапі.

Отримати детальну інформацію про вступ, подання документів та освітні можливості можна, звернувшись до профільних організацій та державних інституцій.

14.04.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/oleksii-kuleba-pid-chas-mizhuriadovykh-konsultatsii-u-berlini-nimechchyna-ie-odnym-iz-kliuchovykh-stratehichnykh-partneriv-ukrainy-u-vidnovlenni>

Олексій Кулеба під час міждержавних консультацій у Берліні: Німеччина є одним із ключових стратегічних партнерів України у відновленні

У Берліні відбулися міждержавні консультації за участю Президента України Володимира Зеленського та Федерального канцлера Німеччини

Фрідріха Мерца. Це перші такі консультації між урядами України та Німеччини за понад 20 років.

У складі української урядової делегації участь у консультаціях взяв Віцепрем'єр-міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад та територій Олексій Кулеба.

Під час консультацій він подякував Уряду Німеччини за послідовну, масштабну та практичну підтримку України, зокрема у сферах енергетичної стійкості, житлової політики, відновлення громад та транспортної інфраструктури.

«Російська агресія завдає щодня Україні масштабних втрат. Ми пережили один з найскладніших опалювальних сезонів. Росіяни навмисне цільмились у найбільші енергетичні об'єкти, коли температура сягала мінус 25 градусів. Ми вистояли, завдяки нашим військовим, нашим енергетикам, і завдяки солідарності міжнародних партнерів. Ваша підтримка була конкретною та оперативною: генератори, когенераційні установки, інше обладнання – усе це рятувало життя і дозволяло містам функціонувати», – наголосив під час виступу Олексій Кулеба.

Олексій Кулеба наголосив, що після одного з найскладніших опалювальних сезонів Україна переходить від швидкого реагування до системних рішень у сфері енергетичної стійкості.

Зокрема, йдеться про впровадження планів стійкості держави та громад, які формувалися за принципом «знизу вгору» – від місцевого рівня до національного.

«Децентралізація електричної генерації, децентралізація системи теплопостачання, допоміжні рішення для систем водопостачання, будівництво фізичного інженерного захисту об'єктів критичної інфраструктури – це ключові елементи для забезпечення стійкості регіонів та громад. У цьому контексті ми високо цінуємо підтримку Уряду Німеччини, зокрема через GIZ та KfW, яка вже реалізується через практичні проєкти у сфері енергоефективності та енергостійкості громад», – підкреслив Віцепрем'єр-міністр.

Олексій Кулеба заявив, що житловий сектор залишається одним із найбільш постраждалих внаслідок російської агресії. За його словами, проєкт «Житло для ВПО», що реалізується за підтримки Німеччини, став одним із найуспішніших прикладів українсько-німецького фінансового співробітництва.

У межах цієї програми понад 1600 сімей внутрішньо переміщених осіб уже отримали житло, а загальний обсяг грантової допомоги Уряду Німеччини становить 42 млн євро. У березні 2026 року було розпочато новий етап програми, який дозволить забезпечити житлом ще щонайменше 600 сімей ВПО.

Міністр також наголосив, що Україна системно впроваджує реформу житлової політики, яка включає розвиток соціального та орендного житла,

залучення інвестицій, а також впровадження сучасних та енергоефективних моделей будівництва.

З 2023 року державна житлова підтримка вже охопила майже 500 тисяч родин. Зокрема, у межах програми «Відновлення» майже 190 тисяч родин отримали компенсації за пошкоджене житло, а понад 50 тисяч – за знищене. Наприкінці 2025 року програму було розширено окремим компонентом для внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій.

«Наприкінці минулого року програму розширили – додано окремий компонент для ВПО з тимчасово окупованих територій. Очікується, що вже цього року він охопить тисячі людей. Загалом на 2026 рік уже сформовано плани житлової підтримки для понад 100 тисяч громадян за різними програмами», – додав він.

У виступі Олексій Кулеба окремо акцентував на розвитку енергоефективності, модернізації систем теплопостачання та впровадженні відновлюваної енергетики.

Серед пріоритетів співпраці з Німеччиною – «зелене» будівництво, розвиток відновлюваної енергетики, накопичувачів енергії та посилення Фонду енергоефективності.

Одним із прикладів такої співпраці є програма RES (Renewable Energy Solutions), яка реалізується завдяки гранту в 16,5 млн євро від Федерального міністерства довкілля та екології Німеччини. У межах програми в Україні встановлюються сонячні панелі для шкіл, дитячих садків та лікарень.

Окрему увагу у виступі було приділено транспортному сектору.

Олексій Кулеба наголосив, що безперервна логістика залишається одним із ключових пріоритетів для України. У цьому контексті українська сторона привітала приєднання Німеччини до Декларації про створення Фонду підтримки транспорту України у рамках Міжнародного транспортного форуму.

За оцінкою RDNA5, прямі збитки транспортному сектору України вже перевищують 40 млрд доларів США, що потребує масштабних та системних рішень для відновлення.

Серед окремих пріоритетів – стійкість залізничного транспорту, який щодня зазнає ворожих атак. Україна також потребує оновлення рухомого складу – йдеться про вантажні і пасажирські електровози для забезпечення стабільної логістики пасажирів та вантажів.

«Сьогоднішній діалог підтверджує нашу спільну готовність до посилення співпраці. Ми розглядаємо Німеччину як одного з ключових стратегічних партнерів у цьому процесі», – підсумував Олексій Кулеба.

Довідково: Під час міжурядових консультацій також була схвалена спільна Декларація, яка фіксує, що Україна і Німеччина переходять на рівень стратегічного партнерства та домовляються про поглиблення співпраці в ключових сферах. Декларація, зокрема, закріплює співпрацю у відновленні інфраструктури, розвитку промисловості та підтримці економічної стійкості.

Це включає інвестиції, спільні проєкти та участь Німеччини у відбудові України.

15.04.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/ponad-400-vpo-zmozhut-prydbaty-zhytlo-na-pilhovuykh-umovakh-za-prohramoiu-derzhmolodzhytla>

Понад 400 ВПО зможуть придбати житло на пільгових умовах за програмою Держмолодьжитла

Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву (Держмолодьжитло) у прямому ефірі провів 25-й етап відбору кандидатів на отримання пільгового іпотечного кредиту в межах програми «Житлові приміщення для ВПО».

За його результатами перші 425 відібраних учасників зможуть придбати житло на пільгових умовах.

Проведення цього етапу стало можливим завдяки надходженню першого траншу – 7,5 млн євро від Міжнародної організації з міграції (МОМ) у межах угоди, підписаної 10 березня 2026 року за підтримки Міністерства розвитку громад та територій України. Загалом документ передбачає 33 млн євро на програму пільгового іпотечного кредитування для ВПО.

«Сукупний обсяг залученого міжнародного фінансування вже перевищує 125 мільйонів євро, і ми продовжуємо системно працювати з партнерами над його розширенням. Важливо, що програма працює за принципом револьверного фонду – кошти, які повертаються за виданими кредитами, спрямовуються на підтримку нових учасників. Завдяки цьому вже залучений ресурс дозволить додатково забезпечити близько 250 пільгових іпотечних кредитів», – зазначила заступниця міністра розвитку громад та територій України Наталія Козловська.

Відбір пройшов шляхом випадкової комп'ютерної вибірки за допомогою генератора випадкових чисел (сервіс RandomPicker.com), погодженого міжнародними партнерами, та транслювався онлайн.

Найбільше відібраних кандидатів з 24 областей та столиці – у Києві та Київській області (223 учасники). Серед лідерів також Одеська область (41 відібраний учасник), Дніпропетровська (22) та Черкаська (21).

У Львівській області відібрано 17 учасників, у Чернівецькій – 11, Полтавській – 10, а також у Вінницькій та Харківській – по 9 кандидатів. У інших 15 регіонах кількість відібраних учасників становить від 1 до 8.

Важливо, що регіон подання заявки не обмежує вибір житла. Відібрані учасники можуть придбати оселю в будь-якому регіоні України, за винятком тимчасово окупованих територій та територій, де тривають або можливі бойові дії.

Завдяки новому фінансуванню відібрані кандидати отримають можливість скористатися кредитами на таких умовах:

- ставка 3% річних;
- строк кредитування до 30 років;
- площа житла – до 52,5 м² для сім'ї з 1–2 осіб + 21 м² на кожного наступного члена сім'ї.

Регіональні управління Держмолодьжитла повідомлять відібраних учасників про подальші кроки та перелік необхідних документів не пізніше наступного робочого дня після відбору.

15.04.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/kompleksna-pidtrymka-vpo-ta-zhytlovi-rishennya-dlya-lyudey-starshoho-viku-u-fokusi-derzhavnoyi-polityky-tetyana-kiriyenko>

Комплексна підтримка ВПО та житлові рішення для людей старшого віку – у фокусі державної політики, – Тетяна Кірієнко

Заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Тетяна Кірієнко виступила з доповіддю у рамках спільного брифінгу УВКБ ООН та Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні для дипломатичного корпусу та громадських організацій. Спікери представили напрацювання та практичні рекомендації щодо посилення системи захисту людей старшого віку в умовах війни та вимушеного переміщення.

Говорячи про виклики вимушеного переміщення, Тетяна Кірієнко акцентувала, що держава послідовно розвиває комплексну систему підтримки ВПО. Її основою є Стратегія державної політики щодо внутрішнього переміщення до 2030 року, яка передбачає безперервний супровід людини на всіх етапах – від моменту переміщення до інтеграції в громаду або добровільного повернення, з урахуванням індивідуальних потреб.

Вона зазначила, що в Україні функціонує 1 117 місць тимчасового проживання із загальною місткістю майже 81 тис. ліжкомісць, а також понад 3 тис. ліжкомісць, адаптованих для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Одним із першочергових пріоритетів для держави було посилення медико-соціальної підтримки ВПО. Тому строк перебування у межах послуги довготривалого медсестринського догляду збільшено з 30 до 60 днів, що дає можливість стабілізувати стан людини та разом із соціальним працівником визначити потреби й сформувавши план подальшого переміщення.

Окремо впроваджено послугу тимчасового проживання для маломобільних ВПО строком до 12 місяців для людей старшого віку та осіб з інвалідністю. Водночас ці рішення забезпечують насамперед оперативне

розміщення та стабілізацію життєвих умов, однак не вирішують питання довгострокового проживання.

«Замість короткострокових підходів потрібні системні житлові рішення для ВПО. У бюджеті на 2026 рік передбачено 1,5 млрд грн для місцевих громад: 1 млрд – на розширення фонду тимчасового житла, 500 млн – на придбання житла в сільській місцевості. Окремо фокусуємось на людях старшого віку – щоб вони могли жити у звичному середовищі, у власному домі і мати доступ до землі», – підсумувала Тетяна Кірієнко.

Результати обговорення та рекомендації, представлені під час заходу, будуть враховані у подальшій роботі у сфері підтримки ВПО старшого віку.

15.04.2026

Національна соціальна сервісна служба України

<https://nssu.gov.ua/news/vidbulos-zasidannia-cgu-shchodo-koordinatsii-dii-z-pytan-zakhystu-ta-povernennia-ukrainskykh-ditei>

Відбулось засідання CGU щодо координації дій з питань захисту та повернення українських дітей

Директор Департаменту державного контролю за дотриманням прав дітей Національної соціальної сервісної служби України Віктор Зелений взяв участь у засіданні Консультаційної групи Ради Європи щодо дітей України (CGU), яка об'єднує країни ЄС, Раду Європи та міжнародних експертів задля координації рішень у сфері захисту дітей, постраждалих від війни.

Під час виступу було окреслено ключові підходи до здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням прав дітей, які перебувають за межами України – від їх переміщення (евакуації) до повернення і подальшої реінтеграції.

Зокрема, розглянуто практичні кейси щодо повернення дітей в Україну для влаштування у сімейні форми виховання завдяки ефективній міжвідомчій взаємодії, возз'єднання рідних братів і сестер, які опинилися в різних країнах, а також реалізації батьківської відповідальності, що підкреслює необхідність посилення міжнародної співпраці. Окрему увагу приділено викликам, що ускладнюють процес повернення дітей.

Віктор Зелений наголосив, що держава має забезпечити не лише безпеку дітей, які були переміщені за кордон, а й системний контроль за дотриманням їхніх прав незалежно від країни перебування, адже війна не може бути причиною їх неповернення додому.

Такі заходи спрямовані на узгодження підходів до вирішення правових і політичних питань, пов'язаних із переміщенням українських дітей у державах-членах Ради Європи, та вироблення спільних рішень у найкращих інтересах дитини.

15.04.2026

Державний центр зайнятості

<https://dcz.gov.ua/news/singlenews/1553>

За три місяці 2026 року Служба зайнятості допомогла 43,6 тисячам внутрішньо переміщених громадян

До Служби зайнятості в першому кварталі 2026 року звернулося 43,6 тисяч внутрішньо переміщених громадян, ця цифра залишається однаковою вже останні три роки. З найбільшою кількістю людей цієї категорії, працюють спеціалісти Дніпропетровського, Донецького та Харківського центрів зайнятості.

З 43,6 тисяч внутрішньо переміщених громадян, які зверталися за послугами до Служби зайнятості 10,5% людей прийняв Дніпропетровський центр зайнятості, 9% – Харківський та 8,7% – Донецький. Загалом, з 2022 року до Служби зайнятості звернулося вже майже 300 тисяч людей, які вимушено покинули свої домівки через повномасштабне вторгнення. За цей час 158 тисяч таких клієнтів було працевлаштовано, за три місяці 2026 року цей показник на рівні 10 тисяч людей.

В Службі зайнятості працює ряд програм, для сприяння у пошуку роботи для людей, які змушені були покинути свої домівки через війну. Зокрема, відповідно до Закону України «Про зайнятість населення», компенсацією витрат на оплату праці, цього року скористалися майже 4 тисячі разів. Загалом програма охопила понад 65,5 тисяч людей.

Порядком КМУ про надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування ВПО скористалися 308 людей цього року і 3,4 тисячі – з 2022 року.

Професійне навчання внутрішньо переміщені громадяни цього року проходили 2,3 тисячі разів, а ваучери на навчання отримували у 389 випадках. Найчастіше вони обирали навчання у напрямках психології, соціальної роботи, водіння, медсестринства та кулінарії. До суспільно корисних робіт ВПО цього року приєднувалися 4,5 тисяч разів, до тимчасових – 726. Профінформаційними послугами охоплено 26 тисяч таких клієнтів. Також з числа ВПО майже 200 людей отримали гранти для відкриття чи підсилення свого бізнесу в рамках проекту «Власна справа».

15.04.2026

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/yeoselia-25-tysiach-ukrainskykh-rodyn-otrymaly-pilhovi-ipotechni-kredyty>

«Оселя: 25 тисяч українських родин отримали пільгові іпотечні кредити

Державна програма доступної іпотеки «Оселя» перетнула позначку у 25 тисяч виданих кредитів. Загальний обсяг фінансування склав понад 43,5 млрд грн.

«25 тисяч пільгових іпотек – це щонайменше 75 тисяч українців, які вже живуть у власних домівках: військові, ВПО, медики, вчителі. «Оселя» працює і як інструмент соціальної підтримки, і як драйвер розвитку будівництва та суміжних галузей у межах політики «Зроблено в Україні». Кожна вкладена гривня повертається в економіку майже трьома. Продовжуємо працювати над новими фінансовими моделями, щоб масштабувати програму і розширити її можливості для більшої кількості українців», – зазначив заступник Міністра економіки, довілля та сільського господарства України Віталій Петрук.

Майже половина позичальників програми – військовослужбовці та представники сектору безпеки (48%). Ще 27% становлять громадяни, які не мали власного житла, 7% – медики, 7% – педагоги, 7% – внутрішньо переміщені особи, 2% – ветерани, 2% – науковці.

Позичальники «Оселі» – переважно молоді українці: 44% – у віці 26–35 років, ще 34% – 36–45 років. Завдяки програмі вже 15,8 тис. дітей зростають у власному житлі.

Попит на нове житло залишається стабільно високим: значна частина угод припадає на первинний ринок – як готове житло від забудовника, так і об'єкти на стадії будівництва.

Найбільше кредитів видано у Києві та Київській області (49,4% угод), а також у Львівській, Івано-Франківській та Вінницькій областях.

Довідково

Програма «Оселя» стартувала у жовтні 2022 року. Вона передбачає іпотеку під 7% річних для громадян, які потребують житла, та під 3% – для пільгових категорій, зокрема військових, медиків, педагогів і науковців.

Також програма «Оселя» є складовою політики «Зроблено в Україні», спрямованої на стимулювання внутрішнього попиту та розвиток національного виробництва.

15.04.2026

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/yuliia-svyrydenko-uriad-realizovuiie-kompleksnyi-paket-pidtrymky-dlia-liudei-biznesu-bezpeky-ta-pryfrontovykh-hromad>

Юлія Свириденко: Уряд реалізовує комплексний пакет підтримки для людей, бізнесу, безпеки та прифронтових громад

Прифронтові громади щодня живуть під обстрілами. Водночас там продовжують жити люди, і рівень життя має бути гідним. Саме тому Уряд реалізовує комплексний пакет підтримки для людей, бізнесу, безпеки та прифронтових громад. На цьому наголосила Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко.

Безпека освіти

«Забезпечуємо безпечне і доступне навчання для дітей – попри всі виклики», – підкреслила Очільниця Уряду.

На цей рік Уряд передбачив 5 млрд грн на підземні школи та 1 млрд грн – на підземні садки.

Для підвезення дітей до закладів освіти у 2026 році в держбюджеті передбачено 2 млрд гривень на закупівлю більш ніж 540 шкільних автобусів. З них – близько 200 зможуть придбати громади прифронтових регіонів.

Понад 728 тисяч учнів 1–11 класів шкіл прифронтових регіонів отримують безоплатне харчування. Для понад 25 тисяч педагогів збережено щомісячні доплати 4000 грн.

Медицина

«Зберігаємо доступ до медичних послуг у прифронтових громадах», – наголосила Юлія Свириденко.

Первинна медицина отримує +20% фінансування, що дозволяє лікарям продовжувати прийом навіть у зоні бойових дій.

3 жовтня медики екстреної допомоги в районах бойових дій отримали понад 350 млн грн доплат, що дозволило підвищити їхні зарплати. Ще понад 1,1 млрд грн спрямовано на підвищення оплати праці медиків спеціалізованих закладів.

Розширили програми житла для медиків прифронтових сіл.

Молоді лікарі отримують 200 тис. грн і приходять працювати в громади, де є найбільша потреба.

Соціальна підтримка – фокус на ВПО

Працюють 15 транзитних центрів для евакуйованих – люди отримують базову підтримку одразу після виїзду з небезпечних територій. Допомагаємо ВПО повернутися до роботи. За минулий рік держава компенсувала роботодавцям 365 млн грн за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Житлово-комунальні послуги

Діє мораторій на відключення води та електроенергії за борги. Спецтариф 19 000 грн за тисячу кубометрів газу для когенераційних установок підтримує енергетичну стійкість громад для реалізації Планів стійкості.

Житлова політика для прифронтових регіонів

«Оселя»: сотні родин ВПО отримали компенсацію 70% першого внеску за іпотекою – на понад 200 млн грн.

«Відновлення»: у 2025 році близько 49 тис. сімей отримали компенсації за пошкоджене житло (4,6 млрд грн), ще 21 тис. – за знищене, і 110 родин – на будівництво нового житла.

Для українських виробників діють розширені можливості політики «Зроблено в Україні»

Підприємці можуть отримати кредити під 1% строком до 5 років за програмою «5–7–9%» для інвестпроектів у зонах бойових дій. У 2025 році видано 3598 кредитів на 15,4 млрд грн.

Працює механізм страхування майна від воєнних ризиків – до 30 млн грн компенсації. З 1 січня подано 104 заявки, 55 підприємств уже стали учасниками програми.

Діють гранти на відновлення виробництв – до 16 млн грн. Уже 16 підприємств отримали понад 188 млн грн.

Індустріальні парки отримують держпідтримку до 200 млн грн – до 80% вартості відновлення. У прифронтових громадах держава співфінансує до 80% інфраструктури (на інших територіях – 50%).

Мікрогранти «Власна справа» збільшено: до 300 тис. грн за одне робоче місце, до 500 тис. – за два і більше. Майже 7 тис. підприємців уже отримали 2,2 млрд грн.

Також доступне 100% бронювання працівників для критично важливих підприємств – цим уже скористалися понад 1800 компаній та установ.

15.04.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoringovij-vizit-do-miscyati-mchasovogo-prozhivannya-vpo-u-misti-harkiv

Моніторинговий візит до місця тимчасового проживання ВПО у місті Харків

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Владислав Лисаков та регіональний координатор взаємодії з громадськістю Юрій Чумак здійснили моніторинговий візит до гуртожитку Державного професійно-технічного навчального закладу «Харківське вище професійне училище будівництва».

За результатами моніторингового візиту встановлено, що МТП облаштовано в п'ятиповерховій будівлі гуртожитку, яка розташована у межах доступної близькості до зупинки громадського транспорту, інших об'єктів соціальної інфраструктури.

МТП розраховане на проживання 240 осіб. Станом на момент моніторингового візиту в ньому мешкало 18 ВПО, з яких половина – пенсіонери. Усі переселенці живуть у МТП на безоплатній основі.

У МТП облаштовано 24 житлові кімнати, кухонним приміщенням, кімнатою відпочинку, бібліотекою, спортивним майданчиком та дитячою кімнатою з безкоштовною Wi-Fi мережею.

Представники волонтерських і благодійних організацій регулярно надають психологічні консультації, правничу та гуманітарну допомогу.

З'ясовано, що МТП не облаштовано інфраструктурою, яка б забезпечувала безбар'єрний доступ для маломобільних груп населення. Є потреба в оновленні та ремонті застарілої системи опалення.

У межах моніторингу проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, роз'яснено порядок та можливі шляхи звернення до Уповноваженого.

17.04.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoringovij-vizit-do-miscyati-mchasovogo-perebuvannya-vpo-u-dobrovelichkivskij-gromadi

Моніторинговий візит до місця тимчасового перебування ВПО у Добровеличківській громаді

Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Кіровоградській області спільно з регіональною координаторкою взаємодії з громадськістю Мариною Давиденко здійснили моніторинговий візит до місця тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб (МТП), розташованого на базі Дружелюбівської філії Добровеличківського ліцею «ІНТЕЛЕКТ» Добровеличківської селищної ради.

МТП розраховане на 35 осіб, наразі у закладі проживає 30 внутрішньо переміщених осіб. Під час візиту було встановлено, що заклад потребує проведення низки ремонтних робіт. Зокрема, актуальними є заміна старих вікон на металопластикові, оновлення входних дверей, а також проведення ремонтів у санітарно-гігієнічних приміщеннях. Мешканці МТП самостійно готують їжу у своїх кімнатах.

Окрім моніторингової складової, спільно з представниками Благодійного фонду «Право на захист» було проведено правопросвітницький захід для мешканців закладу. Під час зустрічі обговорювалися ключові права

внутрішньо переміщених осіб, механізми їх захисту, а також можливості отримання безоплатної правової допомоги.

Моніторинговий візит здійснено за допомогою Благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізейшен Суппорт Сервісез»» в рамках проєкту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні системи соціального захисту в Україні», що втілюється завдяки підтримці Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

БФ «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» співпрацює з Агентством ООН у справах біженців в Україні з липня 2022 року.

Місцеве самоврядування

13.04.2026

Сумська міська рада

<https://dszn.smr.gov.ua/tryvaye-posedennya-u-tymchasovi-modulni-budynky-meshkantsi-pershyyh-dvoh-budynkiv-otrymaly-klyuchi-vid-kvartyr/>

Триває поселення у тимчасові модульні будинки: мешканці перших двох будинків отримали ключі від квартир

Допомога переселенцям і постраждалим, які змушені були залишити свої домівки або втратили їх через бойові дії, є одним із ключових пріоритетів роботи Департаменту соціального захисту населення. Дах над головою та гідні умови проживання, у тому числі інклюзивні, – це базові потреби, які допомагають людям у складних життєвих обставинах адаптуватися до змін, подолати стрес та поступово відновлювати своє життя.

Саме для таких категорій громадян за підтримки міжнародних партнерів – Червоного Хреста України, Шведського Червоного Хреста та SIDA – у Сумах було збудовано сучасне модульне містечко. Наразі триває заселення до квартир у перших двох будинках. Це житло є тимчасовим і розраховане на проживання строком до одного року. Першими мешканцями стали 22 родини, більшість з яких – внутрішньо переміщені, у складі яких є люди з інвалідністю I та II груп або діти з інвалідністю підгрупи А, двоє осіб з інвалідністю та сім'ї з прикордонних громад Сумської області.

Заселенню передували тривалий і відповідальний процес підготовки, у якому були задіяні міжнародні партнери, Сумська міська рада та Департамент соціального захисту населення. Саме перед початком роботи Комісії з організації вирішення питань поселення / мешкання окремих категорій осіб у тимчасових модульних спорудах на умовах короткострокового / непостійного проживання та фактичним поселенням була проведена значна організаційна робота. Департамент виконав масштабну підготовку, яка включала розробку нормативно-правової та документальної бази, підготовку великої кількості

розпорядчих документів і форм, організацію інформаційної кампанії серед населення, прийом заяв від громадян, які потребують житла.

Департамент соцзахисту населення визначений уповноваженим органом, який приймає заяви від внутрішньо переміщених осіб та громадян, чие житло знищене або пошкоджене, перевіряє повноту та достовірність поданих документів та формує черги на поселення.

Черговість визначається залежно від кількості підстав (категорій вразливості) та дати подання повного пакета документів. Питання поселення розглядає Комісія за наявності вільних квартир у такій послідовності черг: позачергова, першочергова та загальна. У межах однієї черги перевага надається заявникам із більшою кількістю підстав.

Вже прийнято 182 заяви. До позачергової черги включено 15 домогосподарств, до першочергової – 143, до загальної – 22, 1 заява знята з розгляду, по 1 відмовлено у включенні до черги.

Проведено три засідання Комісії, за результатами яких прийняті рішення про поселення 29 родин. Потім ці рішення Комісії додатково погоджуються наглядовою радою Сумської обласної організації Товариства Червоного Хреста України.

Реалізація проєкту триває. Попереду будівництво ще чотирьох модульних будинків, введення їх в експлуатацію, забезпечення житла меблями, технікою, інклюзивним обладнанням та індивідуальна робота із заявниками.

Нагадуємо, що подати документи на поселення у тимчасових модульних спорудах на умовах короткострокового проживання можуть:

- внутрішньо переміщені особи, які перебувають на обліку в межах Сумської міської територіальної громади;
- постраждалі домогосподарства Сумської міської територіальної громади, житло яких зруйноване або непридатне для проживання.

14.04.2026

Сумська міська рада

<https://dszn.smr.gov.ua/gromadi-pro-sotszahyst-vidbulysya-vyyizni-zustrichi-z-vpo-ta-zhytelyamy-mista/>

Громаді про соцзахист: відбулися виїзні зустрічі з ВПО та жителями міста

Минулого тижня співробітники Департаменту соціального захисту населення провели дві виїзні зустрічі з жителями громади. Цей зручний формат дозволяє усім охочим отримати фахову та вичерпну інформацію про соціальні гарантії, виплати, допомоги для різних категорій громадян як від держави, так з місцевого бюджету. Заходи були присвячені соціальній підтримці ВПО у Сумській міській територіальній громаді та допомозі особам з інвалідністю по зору.

8 квітня на зустрічі присутні члени ГО «Ініціативи Слобожанщини», що об'єднує людей з вадами зору, отримали роз'яснення працівників департаменту щодо умов оформлення соціальних допомог особам з інвалідністю від держави та передбачених програмою Сумської МТГ «Милосердя». Йшлося про умови надання матеріальної допомоги до Міжнародного дня незрячих, що становить для осіб з інвалідністю I групи – 600,0 грн., а для осіб з інвалідністю II групи – 400,0 грн.; про допомогу громадянам, які опинилися в складних життєвих обставинах та на оплату ЖКП, зокрема, що заяву та відповідні документи для оформлення виплат можуть подати як люди з інвалідністю по зору, так і довірені особи, що досить зручно, та про інші питання соціальної підтримки. Також присутні дізналися про умови отримання соціальних послуг: стаціонарного догляду в інтернатній установі, послуги «Догляд вдома» та транспортної послуги «Соціальне таксі», що може суттєво допомогти людям з вадами зору в побуті та пересуванні містом.

10 квітня в «Просторі соціальної адаптації» відбулась інформаційна зустріч для внутрішньо переміщених осіб, спрямована на підвищення їхньої зайнятості та соціальної адаптації у нашій громаді. До діалогу з переселенцями долучилися фахівці Департаменту соціального захисту населення Сумської міської ради, Сумської філії Сумського обласного центру зайнятості та громадської організації «Ліга сучасних жінок». Спеціаліст департаменту розповіла присутнім про наявні вакансії у комунальних установах Сумської міської ради. Співробітник Центру зайнятості – про доступні державні програми підтримки з професійного навчання, освітні, грантові програми та інші інструменти сприяння зайнятості. У свою чергу представники громадської організації анонсували проєкт з підтримки жінок у професійному розвитку, підвищенні безпеки та розширенні економічних можливостей та запропонували безкоштовні навчальні курси перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Зустрічі з мешканцями у такому форматі не тільки дозволяють отримати важливу інформацію, а мають і практичний результат – переселенці отримують роботу, відкривають власний бізнес, інтегруються в громаду, а значить отримують фінансову незалежність та впевненість; містяни оформлюють соціальні допомоги та послуги, що дозволяє зменшити фінансове навантаження на сімейний бюджет та полегшити побут. Тому інформаційна робота Департаменту триватиме й надалі заради покращення рівня життя громади.

17.04.2026

Сумська міська рада

<https://dszn.smr.gov.ua/modulne-mistechko-napovnyuyetsya-zhyttyam-shhe-sim-rodyn-otrymaly-kvartyry/>

Модульне містечко наповнюється життям: ще сім родин отримали квартири

Після введення в експлуатацію перших двох будинків модульного містечка, яке буде Український Червоний Хрест, та початку заселення надання тимчасового житла для переселенців та жителів громади, чії домівки були зруйновані від ворожих ударів, триває.

16 квітня ще сім родин отримали ключі від нових квартир, двоє з них мають інклюзивні умови і будуть зручними для членів сімей з інвалідністю І групи, які пересуваються на кріслах колісних. Зважаючи на дані обставини, ці родини отримали житло поза чергою.

Інші п'ять родин перебували на першочерговому обліку та теж отримали можливість пріоритетного поселення. Тепер всі новосели облаштовуються у сучасних з новими меблями та технікою квартирах, що мають всі базові умови для комфортного життя.

Переважає більшість мешканців – це родини пенсіонерів, які були змушені залишити свої домівки та переїхати з прикордонних громад Сумської області через небезпеку. Для багатьох із них це перша, а часом єдина, можливість нарешті відчувати безпеку та оселитися у комфортних, хоч і тимчасових, умовах після тривалого періоду невизначеності й стресу.

Ухвалює рішення про те, хто отримає квартиру в модульному містечку, Комісія з організації вирішення питань поселення / мешкання окремих категорій осіб у тимчасових модульних спорудах на умовах короткострокового / непостійного проживання. При цьому по кожному випадку проводиться окремий розгляд документів: враховуються черговість, соціальний статус заявників та їхні життєві обставини, з кожним претендентом проводиться індивідуальна бесіда. Пріоритет віддається найбільш вразливим родинам із тих, що дали згоду на поселення.

Департамент продовжує забезпечувати житлом вимушених переселенців та мешканців, чії домівки були зруйновані. Подальший розгляд заяв і поселення проводитимуться за наявності або появи вільних квартир згідно з черговістю – спочатку серед позачергового, потім першочергового, а надалі загального обліку.

14.04.2026

Полтавська обласна військова адміністрація

<https://poda.gov.ua/news/260636>

На Полтавщині презентували спеціальну доповідь щодо ефективності програм підтримки ВПО

На Полтавщині відбулася презентація Спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Місцеві програми підтримки ВПО: аналіз ефективності та перспективи». В основі документа – ґрунтовний аналіз місцевих цільових програм для внутрішньо переміщених осіб, підготовлений, зокрема, із застосуванням методичних рекомендацій проєкту Ради Європи.

У Доповіді проаналізовано наявність та зміст програм підтримки ВПО на рівні областей і територіальних громад, визначено основні чинники їхньої ефективності, а також відзначено кращі практики, які можуть бути масштабовані в інших регіонах.

«Коли ми говоримо про ВПО, ми маємо розуміти, що за цією аббревіатурою стоять люди. Люди, які не з власної волі втратили дім, стабільність та звичне життя. Ключове питання не в тому, скільки у нас програм, а головне – чи змінюють ці програми життя людей зі статусом ВПО. Проблеми ВПО нікуди не зникають, а якщо їх ігнорувати, вони накопичуються, стають складнішими і потребують значно більше ресурсів для вирішення. Тож і логіка Доповіді прагматична – якщо є проблема, її треба побачити, усвідомити, проаналізувати та запропонувати її вирішення», – зазначив представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Полтавській області Владислав Носенко.

За даними спеціальної доповіді, в Україні нині діють 1375 місцевих цільових програм підтримки ВПО. Полтавська область визначена як регіон, що демонструє достатньо високий рівень інституційної спроможності у цій сфері.

Зокрема, в області створено 65 рад з питань ВПО різних рівнів. Водночас лише 6 рад ВПО брали безпосередню участь у розробці відповідних програм підтримки цієї категорії людей, ще 41 долучилася частково. Це свідчить про необхідність ширшого залучення самих переселенців до формування рішень, які безпосередньо стосуються їхнього життя.

Окремо у доповіді проаналізовано обласну Програму підтримки ВПО, яка є комплексною та передбачає майже 250 млн грн фінансування. Вона включає пункти, що охоплюють житлові питання, працевлаштування, соціальну підтримку та освіту. Разом з тим автори документа звертають увагу на відсутність чіткого механізму моніторингу ефективності реалізації програми.

Заступник начальника Полтавської ОВА Євген Кончаковський наголосив, що для області питання підтримки внутрішньо переміщених осіб залишається одним із ключових напрямів роботи.

«Для Полтавщини важливо не лише забезпечувати належний рівень підтримки внутрішньо переміщених осіб, а й постійно оцінювати, наскільки ефективно працюють ухвалені програми. Такі аналітичні напрацювання допомагають побачити сильні сторони, визначити проблемні моменти та спільно з громадами, громадськими організаціями й самими переселенцями напрацьовувати дієві рішення, які реально покращують якість життя людей», – зазначив Євген Кончаковський.

Спеціальна доповідь також містить рекомендації Омбудсмана органам державної влади та місцевого самоврядування щодо вдосконалення програм підтримки та більш повного врахування потреб внутрішньо переміщених осіб.

Участь у презентації взяли голова Полтавської обласної організації Товариства Червоного Хреста України Ірина Плюсніна, голова Ради ВПО при Полтавській обласній військовій адміністрації Оксана Лугова, а також представники громадських організацій і профільних інституцій.

15.04.2026

Харківська обласна військова адміністрація

<https://kharkivoda.gov.ua/news/135347>

Харківська ОВА посилює підтримку сімей з дітьми, людей похилого віку, осіб з інвалідністю та ВПО

За дорученням начальника Харківської обласної військової адміністрації Олега Синегубова у Зміївській громаді відбувся виїзний захід «Сила у підтримці».

До зустрічі долучилися представники Чугуївської районної військової адміністрації, органів місцевого самоврядування, Департаменту соціального захисту населення та служби у справах дітей Харківської ОВА, надавачі соціальних послуг і Харківський обласний центр соціальних служб.

«Питання своєчасної та ефективної підтримки населення, зокрема сімей із дітьми, осіб у складних життєвих обставинах, людей похилого віку, осіб з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб перебувають на постійному контролі начальника Харківської ОВА Олега Синегубова. Виїзні заходи дозволяють оперативно реагувати на потреби громад, оцінювати якість надання соціальних послуг і визначати подальші кроки для їх розвитку», – зазначила заступниця начальника Харківської ОВА Віта Ковальська.

Під час зустрічі обговорили стан і напрями розширення соціальних послуг, актуальні потреби населення та шляхи підвищення ефективності роботи на місцях. Особливу увагу приділили впровадженню державних ініціатив і проектів у сфері соціального захисту. У межах візиту учасники відвідали 3 дитячі будинки сімейного типу, 2 прийомні сім'ї, 2 родини, які

перебувають у складних життєвих обставинах, а також місце тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, де мешкають 10 переселенців.

Окремо ознайомилися з роботою відділення стаціонарного догляду КЗ «Центр надання соціальних послуг», яке бере участь в експериментальному проєкті з надання послуг внутрішньо переміщеним особам похилого віку та людям з інвалідністю за принципом «гроші ходять за людиною».

16.04.2026

Кіровоградська обласна військова адміністрація

<https://oda.kr-admin.gov.ua/news/kirovogradschina-zalishaetsya-nadijnim-tilom-dlya-pereselentsiv--andrij-rajkovich>

Кіровоградщина залишається надійним тилом для переселенців – Андрій Райкович

Кіровоградська область із початку повномасштабного вторгнення стала одним із ключових регіонів, що приймає людей, які вимушено залишили свої домівки через війну. За цей час до обласного штабу звернулися майже 195 тисяч осіб.

Про це повідомив начальник обласної військової адміністрації Андрій Райкович.

Нині в області проживає понад 80 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Кожен четвертий із них – дитина або людина літнього віку, які потребують особливої уваги та підтримки.

Переселенців забезпечують житлом як у комунальному, так і в приватному секторах. У громадах облаштовано 81 об'єкт для компактного проживання. Найбільше таких місць створено у Кропивницькому, Новоукраїнському та Олександрійському районах. Водночас майже 78 тисяч місць для проживання надали жителі області у приватному секторі.

«Головне наше завдання – не просто надати дах над головою, а забезпечити соціальний захист для майже 18 тисяч дітей, 17 тисяч пенсіонерів та 5 тисяч осіб з інвалідністю, які обрали нашу область для життя, у надзвичайно складний час війни», – зазначив Андрій Райкович.

15.04.2026

Житомирська обласна державна адміністрація

<https://oda.zht.gov.ua/news/na-zhytomyrshhyni-prezentuvaly-spetsialnu-dopovid-shhodo-pidtrymky-vnutrishno-peremishhenyh-osib/>

На Житомирщині презентували спеціальну доповідь щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб

14 квітня в обласній військовій адміністрації відбулася презентація Спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

«Місцеві програми підтримки ВПО: аналіз ефективності та перспективи». Документ представив Уповноважений у Житомирській області Юрій Погодицький. До заходу долучилися представники обласної та місцевої влади, громад, а також внутрішньо переміщені особи.

Відкрив засідання заступник начальника Житомирської ОВА Віктор Градівський, наголосивши, що підтримка внутрішньо переміщених осіб залишається одним із ключових напрямів роботи для регіону. Від початку повномасштабного вторгнення область прийняла майже 120 тис. ВПО. Станом на початок 2026 року в області офіційно зареєстровано близько 73 тис. внутрішньо переміщених осіб, серед яких понад 16,5 тис. – діти.

«Для Житомирщини підтримка внутрішньо переміщених осіб є пріоритетом. Ми постійно моніторимо потреби людей у громадах, аналізуємо ефективність діючих програм та вдосконалюємо підходи до їх реалізації. Важливим інструментом у цій роботі стала Рада з питань ВПО при Житомирській ОВА, яка вже довела свою ефективність як дієвий майданчик для відкритого діалогу», – зазначив Віктор Градівський.

Під час презентації Юрій Погодицький окреслив наявні програми підтримки ВПО на рівні області та територіальних громад, а також визначив ключові чинники їхньої ефективності. Основну увагу було зосереджено на відповідності цих програм реальним потребам людей, які були змушені залишити свої домівки, а також на спроможності громад забезпечувати стабільний доступ до базових послуг.

Окремо у доповіді представлено рекомендації Омбудсмана органам державної влади та місцевого самоврядування. Вони спрямовані на вдосконалення існуючих механізмів підтримки та більш повне врахування потреб внутрішньо переміщених осіб.

Проведення таких заходів сприяє підвищенню ефективності взаємодії між владою та громадами, а також формуванню системних рішень, орієнтованих на підтримку людей і їхню успішну інтеграцію в нові громади.

15.04.2026

Житомирська обласна державна адміністрація

<https://oda.zht.gov.ua/news/viktor-gradivskyj-forum-sotsialnyh-zmin-u-zhytomyri-vid-pidtrymky-do-integratsiyi/>

Віктор Градівський: Форум соціальних змін у Житомирі. Від підтримки до інтеграції

Сьогодні, 16 квітня, у Житомирі відбувся «Форум соціальних змін: шляхи підтримки від переміщення до інтеграції», який об'єднав близько 90 фахівців сфери соціального захисту, представників громад, органів влади та громадського сектору. Захід став важливою платформою для напрацювання ефективних рішень підтримки внутрішньо переміщених осіб – від першого звернення по допомогу до повноцінної інтеграції у громади.

До участі у форумі долучилися заступник начальника Житомирської ОВА Віктор Градівський та директорка Департаменту соціального захисту населення Житомирської обласної військової адміністрації Олена Грищук. Учасники разом із представниками міжнародних організацій, зокрема Агентства ООН у справах біженців в Україні, обговорили актуальні виклики у сфері соціального захисту та шляхи їх подолання.

Форум було організовано благодійним фондом «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» у межах проєкту з підтримки спроможності системи соціального захисту. Основна мета – посилення взаємодії між усіма залученими сторонами, обмін практичним досвідом та формування дієвих рішень для розвитку соціальних послуг у громадах області.

У центрі уваги – перехід від гуманітарного реагування до системної інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Під час двох панельних дискусій учасники обговорили роль громад як простору підтримки, поділилися успішними практиками інтеграції ВПО, а також зосередилися на важливості партнерських моделей у розвитку соціальних послуг. Окремий акцент було зроблено на взаємодії органів влади, неурядових організацій та рад ВПО як ключовому чиннику ефективності.

«Сьогодні наше завдання – не лише оперативно реагувати на виклики, а й будувати системну політику підтримки, яка дає людям відчуття стабільності та перспективи. Саме через партнерство, об'єднання зусиль громад, держави та міжнародних організацій ми формуємо якісно новий рівень соціальних послуг», – наголосив Віктор Градівський.

Під час роботи в групах учасники напрацювали практичні рішення, спрямовані на вдосконалення системи соціальної підтримки, підвищення доступності послуг та їх адаптацію до реальних потреб людей. Окремо обговорювалися питання фінансування та сталості соціальних ініціатив.

17.04.2026

Житомирська обласна державна адміністрація

<https://oda.zht.gov.ua/news/vitalij-bunecho-prodovzhuyemo-pidtrymuvaty-zahysnykiv-yaki-cherez-vijnu-vtratyly-dim-i-znajshly-pryhystok-u-bezpechnishyh-regionah/>

Віталій Бунечко: Продовжуємо підтримувати захисників, які через війну втратили дім і знайшли притулок у безпечніших регіонах

Завдяки державній підтримці 426 переселенців, які зареєстровані на Житомирщині та мають статус учасника бойових дій, отримують сертифікати на придбання власного житла. Загальна сума фінансування на ці потреби перевищує 852 мільйони гривень.

Начальник Житомирської ОВА Віталій Бунечко наголосив, що це важливий крок задля забезпечення житлом тих, хто захищав країну та втратив усе на тимчасово окупованих територіях.

«Власна оселя – це фундамент для нового життя, стабільності та спокою, на які так заслуговують наші воїни», – додав він.

Найбільше заявок погоджено у Житомирській громаді – 256, також суттєву підтримку отримують захисники, які проживають у Бердичеві, Звягелі, Коростені, Малині, Овручі та інших громадах області.

Віталій Бунечко зазначив, що Житомирщина завжди залишається надійним тилом, де кожен переселенець може розраховувати на повагу, захист та підтримку у вирішенні найбільш критичних питань.

16.04.2026

Чернігівська обласна державна адміністрація

<https://cg.gov.ua/index.php?id=543087&tp=page>

Майже 190 дистанційних обстежень зруйнованих осель: як працює «Відновлення» на територіях активних бойових дій на Чернігівщині

На Чернігівщині доволі активно відбувається процес дистанційного обстеження. Так, мешканці прикордоння можуть отримати компенсацію, навіть якщо комісії не змогли виїхати на об'єкт та провести його огляд.

Як це відбувається – нагадав на брифінгу в медіацентрі ОВА Сергій Куреня, начальник Управління містобудування та архітектури ОДА:

«Дистанційне обстеження дозволяє комісіям нарахувати компенсацію на основі фото- та відеоматеріалів – з дронів, супутникових знімків тощо. Комісія може їх отримати або від заявника, або, звернувшись до Держгеокадастру чи Міноборони. На сьогодні в області складено 187 відповідних актів».

Втім, за словами спікера, є випадки, коли комісія не може прийняти однозначне рішення.

Приміром, в Городнянській громаді каркас будинку вцілів, тоді як внутрішні конструкції, перекриття та покрівля були повністю знищені. В такому випадку встановити за допомогою фото- та відеоматеріалів факт того, що об'єкт зруйнований, складно.

«Ми напрацювали варіанти, певні рішення в цій ситуації. Наразі спілкуємося з профільним міністерством. Сподіваємося, що найближчим часом це питання буде опрацьоване, а рішення відображене в профільній постанові», – пояснив Сергій Куреня.

Не менш важливе питання – відновлення житла на території можливих або активних бойових дій. Зокрема, проведення ремонтних робіт.

Якщо житло знищене повністю, власник може отримати житловий сертифікат або кошти на відбудову в іншому регіоні. Якщо ж будинок пошкоджений та потребує ремонту, програма «Відновлення» на територіях із таким статусом не працює.

Частково вирішити це питання допомагає благодійний фонд «Рокада».

Представниця організації Олена Данилець пояснює:

«Ремонт житла – це одна із активностей нашого фонду на Чернігівщині. Ми працюємо по всій області, але прикордонні громади – в пріоритеті. Особа може звернутися до нашого фонду через гарячу лінію або ж через представників органів влади, які вони можуть сформувавши список заявників і передати його нам».

БФ «Рокада» надає для ремонту необхідні будівельні матеріали. У кожному випадку перелік індивідуальний. Спочатку працівники Фонду, отримавши запит, виїжджають на об'єкт, проводять обстеження, виявляють потреби, представляють дані про пошкоджений об'єкт на засіданні комітету Фонду, який і приймає рішення. Власники можуть отримати матеріали для самостійного ремонту. Якщо ж людина не має змоги виконати роботи власноруч (зокрема, через похилий вік), ремонт виконує підрядник Фонду.

«Скористатися нашою підтримкою можуть і ВПО. Також у нас є екстрена допомога – це відновлювальні роботи для закриття теплового контуру [заміна вікон, дверей, ремонт покрівлі, які дозволяють зберегти будівлю від подальшої руйнації та зробити її придатною для життя – ред.], – зауважила Олена Данилець.

Принагідно, Сергій Куреня озвучив актуальну статистику «ЄВідновлення» на Чернігівщині. Так, наразі маємо понад 9 тисяч заяв на отримання різних видів компенсацій. Погоджено – більш ніж 6,5 тисячі на понад 2,8 мільярдів гривень. За житлові сертифікати на території області придбано понад 873 об'єкта нерухомості.

Нагадав спікер і про деякі особливості при поданні заявки на отримання компенсацій.

Важливо, що відомості про об'єкт нерухомого майна мають бути в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Якщо власники житла мають на руках лише паперові документи, видані до 2013 року, то необхідно звернутися в ЦНАП. Спеціалісти внесуть дані до реєстру.

17.04.2026

Чернігівська обласна державна адміністрація

<https://cg.gov.ua/index.php?id=543164&tp=page>

На Чернігівщині триває співпраця з міжнародними партнерами: фокус – на відновленні соціальної інфраструктури

В області продовжується робота з розширення співпраці з міжнародними партнерами у сфері відбудови територій, постраждалих внаслідок бойових дій.

Про нові можливості реалізації спільних активностей йшлося сьогодні на черговій зустрічі керівників профільних підрозділів ОДА з представниками Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) Крістіаном Лангхенке та Альоною Гончаровою.

Основна увага була зосереджена на відновленні пошкодженої соціальної інфраструктури та підтримці доступності соціальних послуг для населення.

«Пріоритетним є також встановлення модульних будинків, ремонт і облаштування будівель для розміщення і проживання внутрішньо переміщених осіб. Кількість таких людей не зменшується, а наявних ресурсів області та громад не достатньо для вирішення даного питання», – наголосив заступник директора Департаменту соціального захисту населення ОДА Дмитрій Козлов.

«Важливий напрям співпраці – впровадження безбар'єрних рішень та адаптація об'єктів фізичного оточення відповідно до сучасних стандартів доступності і потреб різних груп населення. Попит на такі проекти зростає з кожним днем», – зазначив начальник Управління містобудування та архітектури ОДА Сергій Куреня.

З початку повномасштабного вторгнення УВКБ ООН забезпечує комплексну підтримку Чернігівщини. Більшість ініціатив реалізується через виконавчих партнерів – зокрема, благодійні фонди «Рокада» та «Право на захист».

Так, за цей період в області вдалося відновити близько 4,5 тисячі приватних житлових будинків, встановити 79 модульних будинків та 16 префабів, а також передати майже 6 тисяч наборів для екстрених ремонтів. Близько 100 тисяч жителів області отримали грошову допомогу від УВКБ ООН.

Крім того, регіон отримує будівельні матеріали для відновлення об'єктів, непродуктивні набори та резервні джерела живлення для забезпечення роботи об'єктів критичної інфраструктури і пунктів незламності. Окремий акцент – на наданні фінансової, юридичної та психологічної допомоги ВПО та людям, які постраждали внаслідок війни.

17.04.2026

Київська обласна військова адміністрація

<https://koda.gov.ua/u-fastovi-na-profilnomu-zasidanni-obgovoryly-rozvytok-systemy-soczialnogo-zahystu-naselennya-ta-pidtrymku-vpo/>

У Фастові на профільному засіданні обговорили розвиток системи соціального захисту населення та підтримку ВПО

Ключові питання розвитку системи соціального захисту населення обговорили під час засідання Фастівського районного офісу при Координаційному центрі підтримки цивільного населення при Київській обласній державній адміністрації, що відбулося у Фастові 15 квітня.

До участі в заході долучилися директор Департаменту соціального захисту населення Київської обласної державної адміністрації Ігор Мещан, директор Київського обласного центру соціальних служб Наталія Ібрагімова,

а також представники органів місцевого самоврядування та профільних служб територіальних громад.

Під час засідання учасники розглянули питання розвитку та функціонування центрів надання соціальних послуг відповідно до Закону України «Про соціальні послуги», а також обговорили механізми включення надавачів недержавного сектору до відповідного Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Приділили увагу кадровому забезпеченню громад фахівцями соціальної роботи та впровадженню посад соціальних менеджерів.

Крім того, йшлося про створення і розвиток центрів життєстійкості, формування фондів житла для тимчасового та підтриманого проживання внутрішньо переміщених осіб, а також про ведення обліку ВПО, які потребують житла.

Учасники також обговорили відкриття ветеранських просторів у громадах та розвиток послуги патронату над дитиною.

Окремий блок дискусії стосувався підтримки внутрішньо переміщених осіб. Станом на 14 квітня 2026 року в Київській області обліковано 238,8 тисячі ВПО. У регіоні триває робота з розширення мережі місць тимчасового проживання, облаштування нових об'єктів та залучення міжнародної допомоги.

За підсумками засідання визначено подальші кроки, спрямовані на підвищення ефективності надання соціальних послуг у територіальних громадах та забезпечення комплексної підтримки їхніх мешканців.

17.04.2026

Хмельницька обласна військова адміністрація

<https://www.adm-kt.gov.ua/?p=180119>

Понад 3,2 тисячі переселенців знайшли роботу на Хмельниччині за сприяння служби зайнятості

У I кварталі 2026 року до Хмельницької обласної служби зайнятості звернулося 1,4 тисяча внутрішньо переміщених громадян. З 2022 року звернулося майже 11 тисяч людей, які були змушені залишити свої домівки через повномасштабне вторгнення. За цей період 3,2 тисячі переселенців знайшли роботу, а за три місяці 2026 року працевлаштовано 264 людей цієї категорії.

Служба зайнятості продовжує реалізовувати низку програм, спрямованих на підтримку внутрішньо переміщених осіб у пошуку роботи та професійній адаптації. Відтак, компенсацією витрат на оплату праці за працевлаштування 114 внутрішньо переміщених осіб скористалися 85 роботодавців Хмельниччини.

Важливим напрямом залишається професійне навчання: у січні-березні 2026 року його проходили 65 безробітних із числа внутрішньо переміщених

осіб. Найбільш затребуваними стали професії продавця продовольчих товарів, бармена, швачки, столяра будівельного, флориста та кухонного робітника.

Крім того, до громадських робіт долучилися 152 людини, ще 7 – взяли участь у тимчасових роботах. Профінформаційними послугами охоплено 711 внутрішньо переміщених громадян.

Окрему увагу приділено розвитку підприємницької ініціативи: з початку року 5 внутрішньо переміщених осіб отримали грант на відкриття або розвиток власної справи в межах державної програми «Власна справа».

17.04.2026

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/u-kropyvnytskomu-pidhotuvaly-hrupu-pereselentsiv-z-donechchynu-do-natsionalnoho-sprotyvu>

У Кропивницькому підготували групу переселенців з Донеччини до національного спротиву

У Кропивницькому завершився черговий етап підготовки громадян за програмою базового курсу з основ національного спротиву. Навчання відбулося за ініціативи Платформи «Центр єдності та національного спротиву» Донецької області у співпраці з Кіровоградським обласним центром підготовки громадян до національного спротиву.

Впродовж курсу учасники опановували комплекс знань і навичок, що є критично важливими в умовах сучасних викликів. Це не лише про теоретичну підготовку, а передусім про практичну готовність діяти швидко, злагоджено та ефективно. Слухачі навчалися надавати домедичну допомогу, орієнтуватися на місцевості, дотримуватися правил безпеки та взаємодіяти в команді під час кризових ситуацій.

Особливістю підготовки стала її прикладна спрямованість. Учасники працювали в умовах, максимально наближених до реальних, відпрацьовуючи сценарії, які можуть виникнути в повсякденному житті під час надзвичайних подій або в умовах воєнного стану. Такий підхід дозволяє сформувати не лише знання, а й впевненість у власних діях.

Серед слухачів – представники різних професій і вікових категорій, а також переселенці, які нині проживають у Кропивницькому. Усі учасники об'єднані спільною метою: бути готовими до викликів, вони пройшли підготовку, що підсилює як особисту безпеку, так і стійкість громад.

За результатами навчання всі учасники успішно склали підсумкові випробування, включно з елементами вогневої підготовки, та отримали свідоцтва про завершення курсу з основ національного спротиву.

Реалізація таких ініціатив є важливим кроком до формування свідомого та підготовленого суспільства, здатного діяти в умовах невизначеності та загроз. Робота у цьому напрямку триває і надалі.

15.04.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/save-ukraine-bezoplatno-dopomahaye-vuyikhaty-z-okupatsiyi-v-ukrayinu-ta-yevropu>

Save Ukraine безоплатно допомагає виїхати з окупації в Україну та Європу

Організація Save Ukraine вже 12 років допомагає сім'ям з дітьми, які постраждали через війну, а останні чотири роки безпечно рятує людей з ТОТ та росії.

Пропонується повний супровід: від консультації щодо підготовки телефонів та проходження перевірок на блокпостах до супроводу на кожному етапі шляху. А після виїзду в Україну надається допомога адаптуватися до життя в новій громаді.

Що ви отримаєте, якщо звернетесь до нас прямо зараз:

Безпечні та перевірені маршрути та супровід до кордону. Для кожного ми розробляється індивідуальний шлях.

Житло: тимчасове проживання у центрах «Надії та відновлення» (до 3-х місяців), соціальне житло для молоді, допомога з пошуком постійного житла у нових громадах.

Фінансова підтримка: допомога в оформленні виплат ВПО та спеціальна державна програма – 50 000 грн на дитину, яка повернулася з ТОТ.

Відновлення паспортів, свідоцтв про народження та статусів, навіть у найскладніших кейсах.

Для молоді та школярів – надолуження освітніх втрат за українською програмою, підготовка до вступу у ВНЗ України чи виїзд на навчання до Європи.

Психологічна та медична допомога для дітей і дорослих.

17.04.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/pidpryyemtsyam-luhanshchynu-prezentuvaly-diyalnist-asotsiatsiyi-relokovano-ho-biznesu>

Підприємцям Луганщини презентували діяльність Асоціації релокованого бізнесу України

Захід відбувся у межах «Діалогу з бізнесом».

На початку зустрічі до присутніх звернулися перший заступник голови облдержадміністрації Олексій Смирнов та народний депутат України Руслан Горбенко.

Виконавча директорка Асоціації релокованого бізнесу України зазначила, що ця організація є новою платформою, створеною в грудні 2025

року для консолідації, координації зусиль та захисту інтересів підприємців, які перемістили свої виробничі потужності до більш безпечних регіонів країни.

Асоціація підтримує компанії, забезпечуючи діалог з владою та допомогу у відновленні діяльності.

Важливо зазначити, що Асоціація працює у взаємодії з народними депутатами та державними інституціями для розв'язання проблем релокованих підприємств.

Більш детально ознайомитися з презентацією можна за посиланням: <https://surl.li/gbrxjc>

Під час зустрічі також обговорили питання від співзасновника ТОВ «АГК УКРАЇНА» щодо постанови Національного банку України від 06.10.2023 № 125, яка обмежує доступ підприємств, що перемістилися до більш безпечних регіонів країни, до кредитних ресурсів.

Також підприємець Андрій Сімонов, голова організації ГО «Кремінська бізнес-асоціація», поставив питання щодо законодавчого закріплення статусу «релоковане підприємство».

17.04.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/rynok-pratsi-luhanshchyny-mayzhe-5000-relokovanykh-pidpryemstv-ta-vykhid-na>

Ринок праці Луганщини: майже 5000 релокованих підприємств та вихід на загальнонаціональний рівень

Ринок праці Луганщини сьогодні – це вже не локальний, а загальнонаціональний феномен. 4 724 суб'єкти господарювання, які релокувалися з області, сьогодні працюють у різних регіонах України, створюючи робочі місця не лише для луганчан, а й для мешканців приймаючих громад. 147 агропромислових підприємств відновили роботу та перепрофілювали діяльність із виробництва на переробку.

Але цей потенціал існує в умовах дисбалансу. Якщо у 2013 році робоча сила області налічувала 1 078 000 осіб, то у 2021 році – лише 331 500. Одні виїхали, інші залишилися на окупованих територіях, треті втратили роботу.

Втім, Стратегія звертає увагу й на позитивні зрушення: релокований бізнес адаптується до нових умов, з'являються нові робочі місця, а жінки дедалі частіше опановують професії, які раніше вважалися «чоловічими», поступово змінюючи гендерні стереотипи.

РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ: ПІДПРИЄМСТВА, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ І ЧЕКАЮТЬ НА ПОВЕРНЕННЯ

Одним із ключових наслідків повномасштабного вторгнення стало переміщення економічної активності з ризикових регіонів у безпечніші. Для Луганщини це означало масову релокацію бізнесу.

Станом на 1 січня 2025 року кількість релокованого бізнесу становила 3 636 осіб. На 1 січня 2026 року ця цифра зросла до 4 724. Бізнес не просто виїхав – він продовжує працювати, створювати робочі місця, платити податки, тільки тепер – в інших регіонах України.

Особливо показовою є ситуація в агропромисловому комплексі. Відновлено роботу 147 сільськогосподарських підприємств Луганської області, які перепрофілювали свою діяльність із виробництва сільськогосподарської продукції на її перероблення. Це означає, що бізнес не просто виживає, а й трансформується, шукає нові ніші та можливості.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, у 2024 році загальна кількість діючих суб'єктів господарювання склала 2 613 одиниць, серед яких 207 підприємств (юридичні особи) та 2 406 фізичних осіб-підприємців. Протягом 9 місяців 2025 року створено 323 нових суб'єкти господарювання – 15 юридичних осіб та 308 ФОП.

Бізнес Луганщини не зник – він змінив локацію, але зберіг реєстрацію та зв'язок із регіоном.

РИНОК ПРАЦІ СТАВ ДЕРЖАВНИМ: ЛУГАНЦІ ПРАЦЮЮТЬ ПО ВСІЙ УКРАЇНІ

Якщо раніше ринок праці Луганщини був локальним – люди шукали роботу в межах області, – то сьогодні він став частиною загальнонаціонального ринку. ВПО з Луганщини працевлаштовуються в Дніпрі, Києві, Полтаві, Львові, Харкові.

Релоковані підприємства наймають місцевих працівників у приймаючих громадах. Це створює нову реальність: після деокупації боротися за працівників доведеться не лише з іншими регіонами України, а й із європейським ринком праці.

ДО 2022: ДЕФІЦИТ КАДРІВ ЯК НАСЛІДОК ОКУПАЦІЇ

Падіння ринку праці почалося не у 2022 році, а значно раніше. Тимчасова окупація частини території у 2014 році завдала першого удару. Робоча сила міської місцевості у 2021 році порівняно з 2014 роком скоротилася на 72,8%. У сільській місцевості падіння було меншим – 28,7%, але й там ситуація залишалася критичною.

Впродовж 2014-2021 років рівень участі чоловіків у робочій силі був майже на 10% вищим, ніж у жінок. У 2021 році частка чоловіків становила 51,1%, жінок – 48,9%. При цьому 69,5% робочої сили було зосереджено в міській місцевості.

За рівнем освіти домінували особи з професійною освітою – 37,9%, повною вищою – 27,6%, неповною вищою – 22,7%.

Зайнятість скоротилася ще драматичніше. У 2021 році кількість зайнятого населення у віці 15–70 років становила 278 500 осіб – це на 72,5% менше, ніж у 2013 році (1 011 700). Тобто з чотирьох робочих місць залишилося одне.

Найбільше людей працювало у сфері торгівлі – 28,8%, промисловості – 18,6% та сільському господарстві – 13,0%. Рівень неформальної зайнятості

становив 25,8% – це 17 місце в Україні, тобто проблема була, але не найгостріша.

Безробіття за методологією МОП у 2021 році сягнуло 15,9% – майже вдвічі більше, ніж у середньому по Україні (9,8%). Найбільше безробітних було в міській місцевості – 38 000 осіб проти 15 000 у сільській.

2022-2025: НОВА РЕАЛЬНІСТЬ, ЯКУ СФОРМУВАЛА ВІЙНА

Після 24 лютого 2022 року провести повноцінний аналіз кількісних показників ринку праці неможливо – частина населення залишилася на окупованих територіях, частина виїхала за кордон, частина перемістилася в безпечніші регіони України. Багато людей виїжджали нелегально через територію росії або білорусі, тому точна статистика відсутня.

Але головна проблема сьогодні – дефіцит кадрів. Роботодавці, які релокували свій бізнес, відчувають нестачу працівників. Особливо це стосується традиційно «чоловічих» професій: будівельники, електрогазозварники, слюсарі, водії, трактористи. В умовах мобілізації ці вакансії починають займати жінки. Це болісний, але необхідний злам стереотипів.

Дослідження, проведене у 2023 році Helvetas Swiss Intercooperation, охопило 160 релокованих підприємств Луганщини. Результати вражають: за рік підприємства втратили половину робочої сили – з 8 000 до 4 000 осіб. При цьому у 2023 році вони найняли 265 нових працівників – це лише 6,6% від загальної чисельності. Серед найбільш затребуваних професій – робітники з обслуговування машин та устаткування (25%), працівники сфери торгівлі та послуг (20,8%), професіонали (18,6%), фахівці (18,2%).

Основні проблеми з наймом, на думку роботодавців: дефіцит кадрів (26,2%), недостатня кваліфікація претендентів (21,5%), небажання чоловіків офіційно оформлюватися (15,4%).

Щодо вразливих категорій – людей з інвалідністю, ВПО, ветеранів – підприємці зазначають, що основною перешкодою є непідготовлені робочі місця, регулятивні обмеження та упередження щодо нижчої продуктивності. Потрібні фінансові дотації на зарплати, адаптацію робочих місць та навчання. Але, що показово, представники цих категорій часто навіть не звертаються в пошуках роботи.

ЩО ДАЛІ? ПІДТРИМКА ВПО, ПЕРЕКВАЛІФІКАЦІЯ ТА НОВІ РОБОЧІ МІСЦЯ

Стратегія пропонує не просто констатувати проблеми, а діяти. Оперативна ціль 1.4 «Економічна підтримка внутрішньо переміщених осіб» та 1.5 «Підтримка релокованого бізнесу» передбачають комплекс заходів, які мають зупинити падіння ринку праці та створити підґрунтя для його відновлення.

Перше – покращення доступу ВПО до ринків праці. Йдеться про створення онлайн-платформи навчання, сертифікації та наставництва, запуск програм підвищення трудової мобільності, проведення тренінгів з професійних навичок та цифрової грамотності. Планується створення ІТ-

Академії для Сходу з акцентом на дистанційну зайнятість, а також організація ярмарків вакансій та «Днів кар'єри».

Друге – освіта впродовж життя. Це курси «Цифрова грамотність 50+» для подолання цифрової нерівності серед літніх людей, курси з основ підприємництва, безкоштовні юридичні консультації з реєстрації ФОП/ТОВ, менторський супровід, доступ до коворкінгу та мікрогрантів на запуск бізнесу.

Третє – програми підтримки ВПО, спрямовані на створення або розвиток власної справи. Планується створення Центру розвитку підприємництва для ВПО на базі хабів або Агенції регіонального розвитку, надання консультацій з реєстрації бізнесу, допомога у підготовці бізнес-планів, забезпечення взаємодії з наставниками серед досвідчених підприємців Луганщини.

Четверте – підтримка релокованого бізнесу. Передбачається фінансова та грантова підтримка, сприяння доступу до пільгового фінансування, налагодженню співпраці релокованих підприємств із приймаючими громадами, місцевим бізнесом, кластерами та бізнес-асоціаціями.

Окремий напрям – підтримка переміщених агровиробників через створення реєстру, централізованої бази програм підтримки, онлайн-платформи консультацій.

П'яте – трансфер знань, підтримка інноваційних досліджень та комерціалізація наукових розробок. Йдеться про створення центрів трансферу технологій, інноваційних хабів, лабораторій прикладних досліджень на базі релокованих ЗВО, а також фінансування R&D-проектів, орієнтованих на потреби економіки та відновлення Луганщини.

Ринок праці області вже не повернеться до довоєнної моделі. Його відновлення залежить від здатності швидко перекваліфікувати людей, утримувати бізнес і створювати нові робочі місця в умовах постійної мобільності.

Ключове завдання – зберегти та залучити людський ресурс, адже саме він визначає потенціал регіону до відновлення.

16.04.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/plich-o-plich-yak-rubizhne-spivpratsyuye-z-bativskoyu-hromadoyu-zakarpattya>

**«Пліч-о-пліч»: як Рубіжне співпрацює з Батівською громадою
Закарпаття**

Розпочинаємо цикл публікацій про співробітництво громад Луганської області з приймаючими громадами в межах проекту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади».

У цих матеріалах йтиметься не лише про факти взаємодії, а про практичні результати, управлінські рішення та роль таких партнерств у відновленні й підтримці внутрішньо переміщених осіб.

Повномасштабна війна поставила громади Луганщини в умови втрати територіальної бази. За цих обставин ключовим ресурсом стала здатність вибудувати стійкі партнерства. Міжмуніципальне співробітництво перестало бути формальним інструментом і набуло прикладного значення – як механізм забезпечення житлом, послугами та соціальною підтримкою переселенців.

П'ЯТЬ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ ТА ПОВНОЦІННА ІНФРАСТРУКТУРА

У листопаді 2025 року Рубіжанська міська територіальна громада Луганської області та Батівська селищна громада Закарпатської області уклали меморандум про співробітництво в межах програми «Пліч-о-пліч: згуртовані громади».

Документ передбачає перехід від гуманітарної підтримки до реалізації спільних проєктів, спрямованих на створення житлової інфраструктури для внутрішньо переміщених осіб.

Ключовим елементом співпраці є проєкт розміщення житлових споруд у селі Батрадь. Перша черга, що включає будівництво двох будинків, уже реалізується за підтримки Товариства Червоного Хреста України.

Другий етап передбачає значно ширший обсяг робіт. Планується зведення п'яти житлових будинків, розрахованих на 242 мешканців. Загальна площа забудови становить 0,29 гектара, що дозволяє поєднати житлову функцію з благоустроєм території.

Проєкт включає створення повноцінної інфраструктури. Передбачено будівництво центру культурних послуг, трансформаторної підстанції, водозабірної свердловини, дизель-генератора, протипожежних резервуарів і локальних очисних споруд. Також заплановано облаштування дитячих і спортивних майданчиків, паркувальних зон та майданчика для збору відходів.

Орієнтовний бюджет другої черги становить близько 2 мільйонів доларів США.

ЖИТЛО ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ

Мета проєкту виходить за межі забезпечення житлом. Йдеться про створення умов для стабілізації життя внутрішньо переміщених осіб і їх інтеграції в нову громаду.

Комплексний підхід передбачає поєднання житлової, соціальної та культурної інфраструктури. Це дозволяє формувати середовище, у якому переселенці не лише проживають, а відновлюють соціальні зв'язки та адаптуються до нових умов.

Для Рубіжанської громади, яка зазнала значних руйнувань, такі рішення є критично необхідними. Вони дають змогу зберегти громаду як соціальну спільноту навіть поза межами рідної території.

МОДЕЛЬ ДЛЯ МАСШТАБУВАННЯ

Реалізація цього проєкту демонструє зміну підходу до політики підтримки внутрішньо переміщених осіб. Тимчасові рішення поступово замінюються створенням сталої житлової інфраструктури.

Водночас співпраця має взаємний ефект. Приймаюча громада отримує інвестиції, розвиток інженерної інфраструктури та нові робочі місця. Громада Луганщини зберігає свій людський потенціал і створює умови для його відновлення.

Проект «Пліч-о-пліч» у цьому контексті формується як практичний інструмент державної політики. Напрацьовані рішення можуть бути масштабовані на інші громади та інтегровані у програми відновлення.

18.04.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/plich-o-plich-yak-partnerstvo-lysyhanska-ta-pryutivky-pratsyuje-cherez-kulturu>

«Пліч-о-пліч»: як партнерство Лисичанська та Приютівки працює через культуру, підтримку та інтеграцію

Продовжуємо цикл публікацій про співробітництво громад Луганської області в межах проекту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади». Цього разу розглянемо досвід Лисичанської міської громади та її партнерство з Приютівською селищною громадою на Кіровоградщині.

Офіційною основою взаємодії став меморандум про співробітництво, який передбачає комплексну підтримку громади-форпосту – від гуманітарної допомоги до культурно-освітніх заходів та соціальної адаптації переселенців. Втім, фактична співпраця розпочалася ще раніше – з конкретних ініціатив, які поступово переросли у системну взаємодію.

ВІД ФЕСТИВАЛЮ ДО СИСТЕМНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПІВПРАЦІ

Культурна взаємодія між громадами розпочалася ще до офіційного підписання меморандуму – з ініціатив, що виникли з потреби людей у спілкуванні, підтримці та збереженні власної ідентичності.

Однією з перших значущих подій став культурно-мистецький фестиваль «Kurala Family Fest: разом у колі традицій», ініційований відділом культури Лисичанської МВА. Захід відбувся влітку 2025 року на території КП «Східна Нова» – шелтеру Лисичанської громади на Кіровоградщині.

Фестиваль об'єднав мешканців шелтеру та приймаючої громади, сприяючи налагодженню взаємодії між ними. До участі були запрошені не лише творчі колективи Центру культури і дозвілля Приютівської громади, а й керівництво громади, що дозволило поєднати культурну складову з прямим діалогом.

Згодом співпраця набула системного характеру. Лисичанські артисти почали долучатися до заходів Приютівської громади, зокрема до святкування Дня громади, а творчі колективи Приютівщини стали постійними учасниками подій у шелтері.

Спільні заходи, як-от «Лисичанськ у кожному з нас», сприяли формуванню відчуття єдності та взаємопідтримки. Після підписання

меморандуму взаємодія була закріплена й розширена – зокрема через проведення спільного народного гуляння «Масляна: разом у колі традицій».

СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ТА ПРАВОВА ДОПОМОГА ЯК ЩОДЕННА ПРАКТИКА

Окремим напрямом співпраці, визначеним меморандумом, є забезпечення базових потреб мешканців. На базі шелтеру «Східна Нова» реалізується низка соціально-побутових ініціатив.

Ця робота здійснюється у співпраці КП «Східна Нова», Центру надання соціальних послуг Приютівської селищної ради та Лисичанського територіального центру соціального обслуговування. Особливо важливою така підтримка є для людей похилого віку, осіб з інвалідністю та родин з дітьми.

Ще один важливий напрям – правова підтримка внутрішньо переміщених осіб. На базі шелтеру у співпраці з партнерами впроваджено формат практичних правопросвітницьких зустрічей.

Формат відкритого діалогу без складної юридичної термінології робить ці знання доступними та практичними.

ВІД СПІЛЬНИХ ПРОЄКТІВ ДО УЧАСТІ В УХВАЛЕННІ РІШЕНЬ

Одним із напрямів співпраці, визначених меморандумом, є реалізація спільних ініціатив, що об'єднують ресурси та можливості громад.

Важливим кроком стало залучення внутрішньо переміщених осіб до процесів ухвалення рішень. Мешканці Лисичанського шелтеру увійшли до складу Ради з питань внутрішньо переміщених осіб Приютівської громади. Це дозволяє враховувати їхні потреби безпосередньо на рівні громади та формувати більш ефективні рішення.

Водночас «Східна Нова» неодноразово ставала майданчиком для діалогу – місцем проведення зустрічей, обговорень та стратегічних сесій.

Сьогодні шелтер Лисичанської МВА у Приютівській громаді – це не лише місце тимчасового проживання переселенців, а повноцінний простір інтеграції, де поєднуються культура, підтримка та активна участь мешканців у житті громади.

15.04.2026

Чернівецька обласна військова адміністрація

**[https://bukoda.gov.ua/news/u-piaty-terytorialnykh-hromadakh-
chernivetskoj-oblasti-provely-kompleksne-vyznachennia-potreb-naselennia-u-
sotsialnykh-posluhakh-dlia-simei-z-ditmy](https://bukoda.gov.ua/news/u-piaty-terytorialnykh-hromadakh-chernivetskoj-oblasti-provely-kompleksne-vyznachennia-potreb-naselennia-u-sotsialnykh-posluhakh-dlia-simei-z-ditmy)**

У п'яти територіальних громадах Чернівецької області провели комплексне визначення потреб населення у соціальних послугах для сімей з дітьми

Дослідження зроблене у Волоківській, Новодністровській, Вижницькій, Вашківській та Недобоївській громадах і є важливим етапом реалізації

державної політики у сфері захисту прав дитини та впровадження Стратегії забезпечення права кожної дитини на зростання в сімейному оточенні.

У межах дослідження проаналізували:

- чисельність дитячого населення;
- структуру вразливих категорій сімей;
- наявність соціальних послуг та їх відповідність потребам;
- ключові прогалини у системі підтримки.

Загалом у зазначених громадах проживає понад 10,6 тисячі дітей. Отримані результати чітко демонструють: соціальний портрет кожної громади є унікальним, а отже – потребує адресних рішень на місцевому рівні.

Волоківська громада

Фокус – розвиток послуг для сімей, у яких виховуються діти та дорослі з інвалідністю. Наявність 335 таких сімей, зокрема 30 дітей з інвалідністю, актуалізує потребу у розширенні реабілітаційних та підтримуючих сервісів.

Новодністровська громада

Ключовий виклик – інтеграція внутрішньо переміщених сімей. У громаді проживає 476 дітей із числа ВПО, що потребує системного розвитку послуг психологічної підтримки, соціальної адаптації та доступу до базових сервісів.

Вижницька громада

Пріоритет – підтримка малозабезпечених сімей. 730 дітей проживають у сім'ях, які отримують державну допомогу, що визначає необхідність посилення комплексного соціального супроводу.

Вашківецька громада

Висока концентрація дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (62 дитини), обумовлює потребу у розвитку сімейних форм виховання та послуг підтримки прийомних сімей.

Недобоївська громада

Значна частка багатодітних родин (431 дитина) формує запит на системну підтримку батьківства, розвиток послуг соціального супроводу та профілактики складних життєвих обставин.

Стратегічні орієнтири на 2026 рік

Результати дослідження стануть основою для формування локальних планів розвитку соціальних послуг у громадах області.

Серед ключових напрямів:

- розвиток базового пакету соціальних послуг відповідно до державної Стратегії;
- посилення соціального супроводу сімей з дітьми;
- впровадження послуг раннього втручання;
- створення та розвиток центрів життєстійкості;
- розширення послуг для вразливих категорій сімей.

Важливо, що отримані дані дозволяють громадам перейти від реагування на виклики до системного планування та управління соціальною сферою на основі доказів.

Визначення потреб громад проведено в межах проєкту «Національна адвокація», який реалізує МБО «СОС Дитячі Містечка Україна».

Партнерами ініціативи виступили Чернівецька обласна військова адміністрація та Координаційний центр з розвитку сімейного виховання та догляду дітей у Чернівецькій області.

15.04.2026

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://bukoda.gov.ua/news/hromady-chernivetskoj-oblasti-otrymaiut-koshty-na-oblashtuvannia-zhytla-dlia-vnutrishno-peremishchenykh-osib>

Громади Чернівецької області отримують кошти на облаштування житла для внутрішньо переміщених осіб

За головування заступниці начальника Чернівецької ОВА Оксани Симак відбулося засідання профільної комісії. Ключове питання порядку денного – ефективний розподіл коштів державної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування фондів житла для тимчасового проживання або підтриманого проживання евакуйованих та ВПО і заходів щодо забезпечення їх житлом у сільській місцевості.

Нагадаємо, що цьогооріч Чернівецькій області на ці потреби передбачено 27 мільйонів 257 тисяч гривень.

Загалом на розгляд комісії було подано пакети документів від 6 територіальних громад за двома напрямками:

- 1 громада – щодо ремонту житлового приміщення згідно з постановою КМУ № 930 (функціонування місць тимчасового проживання);
- 5 громад – щодо реконструкції, ремонту житлових приміщень для формування фондів тимчасового житла згідно з постановою КМУ № 495.

За результатами детального аналізу, комісія ухвалила рішення про розподіл коштів для реалізації проєктів у двох громадах:

1. Мамаївська ТГ – кошти спрямують на капітальний ремонт будівлі, яка вже використовується як місце тимчасового проживання (МТП) для ВПО.
2. Недобоївська ТГ – заплановано реконструкцію будівлі під об'єкт фонду житла для тимчасового проживання евакуйованих та ВПО.

«Створення гідних умов для проживання людей, які через війну втратили домівки – наше пріоритетне завдання. Наше ключове завдання – не просто знайти дах над головою для людей, які втекли від війни, а створити умови, де вони почуватимуться як удома. Працюємо над тим, щоби кожна гривня державної субвенції була використана ефективно для розширення житлового фонду області й створення кофтних умов проживання для внутрішньо переміщених осіб» – зазначила Оксана Симак.

16.04.2026

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://bukoda.gov.ua/news/predstavnyku-chernivetskoj-ova-vzialy-uchast-u-zasidanni-ekspertnoi-rady-pry-predstavnyku-upovnovazhenoho-verkhovnoi-rady-ukrainy-z-prav-liudyny-u-chernivetskii-oblasti>

Представники Чернівецької ОВА взяли участь у засіданні Експертної ради при Представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області

Головна мета зустрічі – аналіз ефективності місцевих програм підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та пошук дієвих механізмів захисту їхніх майнових і житлових прав. Представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області Ірина Ісопенко презентувала Спеціальну доповідь щодо ефективності програм підтримки ВПО. Разом із членами Експертної ради та представниками ОВА обговорили перспективи вдосконалення соціального захисту на рівні територіальних громад. Окрему увагу приділили порядку формування Міжнародного Реєстру збитків (RD4U), завданих агресією РФ проти України. Юристи БФ «Право на захист» надали роз'яснення щодо дотримання житлових прав переселенців та механізмів фіксації пошкодженого майна.

«Забезпечення прав ВПО – це не лише виконання загальнодержавних норм, а передусім наша здатність створити дієві механізми захисту на місцях. Функціонування додаткових соціальних гарантій на регіональному рівні, що закладені в місцеві програми підтримки, є критично важливим. Це дозволяє нам оперативніше реагувати на потреби людей у громадах, забезпечувати їм належні умови проживання та необхідний соціальний супровід», – підкреслила під час виступу заступниця начальника Чернівецької ОВА Оксана Симак.

У результаті засідання було ухвалили протокольне рішення з рекомендаціями для органів місцевого самоврядування та виконавчої влади задля посилення соціальної захищеності внутрішньо переміщених осіб.

Нагадаємо, у Чернівецькій області діє Комплексна програма підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, інших постраждалих від війни на 2026 рік і зареєстровано майже 72 тисячі внутрішньо переміщених осіб. Наразі у Чернівецькій області функціонують 59 місць тимчасового проживання. У співпраці з міжнародними партнерами триває будівництво соціального житла для внутрішньо переміщених осіб.

Так, нещодавно у селі Черногузи Вижницької міської територіальної громади завершили реалізацію проекту зі створення модульного містечка. Тут облаштували 23 модульні будинки, у яких зможуть поселитись близько 120 внутрішньо переміщених осіб.

15.04.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/liudmyla-sirko-provela-zasidannia-oblasnoho-shtabu-z-pytan-ozdorovlennia-ta-vidpochynku-ditei>

Людмила Сірко провела засідання обласного штабу з питань оздоровлення та відпочинку дітей

Сьогодні під керівництвом заступниці голови обласної державної адміністрації Людмили Сірко відбулося засідання обласного штабу з координації організації та проведення оздоровлення і відпочинку дітей.

У заході взяли участь керівники та фахівці профільних структурних підрозділів ОДА і РВА, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, представники силових структур, а також закладів оздоровлення та відпочинку області.

«Стан здоров'я дітей є одним із ключових показників соціально-економічного розвитку суспільства. Тому особливої ваги набуває ефективна організація оздоровлення та відпочинку підростаючого покоління. Водночас цьогорічну оздоровчу кампанію, як і минулорічну, складно назвати традиційною – усі служби змушені адаптуватися до нових викликів. З огляду на безпекову ситуацію, організація дитячого відпочинку потребує максимальної зваженості та відповідальності», – зазначила Людмила Сірко.

Вона наголосила, що в умовах сьогодення оздоровча кампанія має ґрунтуватися передусім на забезпеченні прав дітей. Особливу увагу приділяють дітям пільгових категорій, які повинні мати можливість оздоровитися.

В області налічується понад 100 тисяч дітей, які потребують особливої соціальної підтримки. Під час розподілу путівок пріоритет надається дітям із сімей загиблих і зниклих безвісти Захисників, учасників бойових дій, внутрішньо переміщених людей, малозабезпечених родин, дітям-сиротам та іншим вразливим категоріям.

Окремо обговорили питання фінансування оздоровчої кампанії за рахунок державного та місцевих бюджетів, а також підтримки міжнародних партнерів і благодійних організацій. Вивчається й досвід європейських країн щодо організації роботи дитячих оздоровчих закладів.

Додамо, що цьогоріч в Івано-Франківській області функціонуватимуть 18 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, внесених до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей.

15.04.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/svitlana-onyshchuk-zmitsniuiemo-mizhnarodne-partnerstvo-zadlia-pidtrymky-liudei-vidnovlennia-zruinovanoi-infrastruktury-ta-posylennia-stiikosti-hromad-prykarpattia>

Світлана Онищук: Зміцнюємо міжнародне партнерство задля підтримки людей, відновлення зруйнованої інфраструктури та посилення стійкості громад Прикарпаття

Сьогодні голова обласної державної адміністрації – начальниця обласної військової адміністрації Світлана Онищук зустрілася з представниками американського благодійного фонду Global Empowerment Mission (GEM) – засновником і президентом організації Майклом Каппоні, директоркою з міжнародних зв'язків Аліною Курською та керівником напряму підтримки ВПО в Україні Романом Косилом.

Під час зустрічі керівниця області передала спеціальну подяку команді GEM за підтримку українського народу та надання допомоги людям, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

«Важливо, що допомога нашому краю, внутрішньо переміщеним людям і реалізація соціальних проєктів за сприяння організації триває ще з 2022 року, – зазначила очільниця Прикарпаття. – Це вагома підтримка для регіону, в якому нині зареєстровані 110 тисяч ВПО».

Варто додати, що серед уже реалізованих ініціатив – допомога на суму 2,7 млн грн для Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, будівлі якого були пошкоджені внаслідок ракетного удару в червні 2024 року. За підтримки фонду було закуплено, виготовлено та встановлено 168 вікон. У 2024–2025 роках GEM передав для нашої області понад 3600 продуктових наборів для підтримки місцевого населення та внутрішньо переміщених людей.

У роботі – допомога перинатальному центру в Івано-Франківську, де під час нещодавньої атаки були пошкоджені вікна.

Також обговорили участь партнерів у проєкті для талановитої молоді «Серцем єдиним, ми – Україна!».

Світлана Онищук запросила команду GEM на гала-концерт, який відбудеться у травні, та на майбутній IV Міжнародний економічний форум «Івано-Франківщина – надійний партнер».

16.04.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/pidtrymka-vpo-na-ivano-frankivshchyni-ponad-170-pratsevlashtovanykh-ta-sotni-zaluchenykh-do-roboty-i-navchannia-u-i-kvartali-2026-rotsi>

Підтримка ВПО на Івано-Франківщині: понад 170 працевлаштованих та сотні залучених до роботи і навчання у I кварталі 2026 році

Упродовж січня-березня поточного року статус безробітного мали 725 внутрішньо переміщених людей. За сприяння служби зайнятості 170 із них вдалося працевлаштувати.

Також 58 внутрішньо переміщених людей проходили професійне навчання, що допомагає підвищити їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Служба зайнятості здійснила 224 направлення для участі у суспільно корисних роботах, а ще 12 людей долучилися до громадських та інших робіт тимчасового характеру.

Станом на 1 квітня 2026 року кількість зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених людей становила 479.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

13.04.2026

ОВОЗ.UA

<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/economy/kraina-es-uhvalila-vazhlive-rishennya-pro-timchasovij-zahist-ukraintsiv-scho-zminitsya-dlya-bizhentsiv.htm>

Країна ЄС ухвалила важливе рішення про тимчасовий захист українців: що зміниться для біженців

Німеччина продовжила тимчасовий захист для українців до 4 березня 2027 року, причому статус оновлюється автоматично без необхідності подання нових документів. Рішення ставить перед українцями вибір – залишатися на тимчасовому захисті чи переходити на інші форми проживання для довгострокових перспектив.

Про це пише Germany4Ukraine. Параграф 24 Закону про перебування регулює надання тимчасового захисту іноземцям, які змушені тікати від війни або гуманітарних криз.

Саме завдяки цьому механізму українці отримали можливість легально жити, працювати та навчатися в Німеччині після початку повномасштабного вторгнення. Однією з головних переваг нового рішення стало те, що українцям не потрібно проходити складні процедури повторного оформлення документів. Якщо ви вже маєте статус за §24:

- він продовжується автоматично;
- подавати нові заяви не потрібно;
- ваші права залишаються чинними без додаткових дій.

Поки що основним підтвердженням статусу залишається паперовий документ – зазвичай у форматі А4. Водночас у деяких федеральних землях обговорюється перехід на пластикові посвідки, які будуть зручнішими у використанні.

Питання ще не врегульоване остаточно, тому українцям варто уважно стежити за місцевими правилами у своєму регіоні. Для тих, хто тільки планує виїзд, правила залишаються незмінними, українці можуть:

- в'їжджати до Німеччини без візи;
- оформлювати тимчасовий захист уже на місці;
- отримувати доступ до базових соціальних гарантій.

Попри спрощені умови, юристи радять не нехтувати базовими правилами, щоб не потрапити у складні ситуації. Під час подорожей завжди майте із собою:

- підтвердження статусу;
- попередні документи;
- посвідчення особи.

Іноді проблеми виникають із авіакомпаніями, які можуть вимагати пластикову карту замість паперового документа. У таких випадках варто:

- наполягати на своїх правах;
- звертатися до юристів;
- вимагати компенсацію у разі відмови в посадці.

Також можливі додаткові перевірки на кордонах, хоча в більшості випадків процедура проходить без ускладнень. Продовження тимчасового захисту не означає, що це єдиний варіант для українців у Німеччині. Вибір залежить від особистих планів. Якщо ви плануєте залишитися надовго:

- варто розглянути робочий або студентський ВНЖ;
- це відкриває шлях до громадянства;
- дає більше стабільності у довгостроковій перспективі.

14.04.2026

OBOZ.UA

<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/fea/v-ukraini-lishayut-bez-viplat-vpo-yaki-mayut-rahunok-v-banku-v-pensijnomu-fondi-poyasnili-prichinu.htm>

В Україні лишають без виплат ВПО, які мають рахунок в банку: в Пенсійному фонді пояснили причину

Українцям зі статусом внутрішньо переміщеної особи (ВПО) можуть відмовити в призначенні виплати від держави через відкриті депозитні рахунки. Зокрема причиною може стати 100 тис. грн, які накопичили вони або їхні рідні.

Про це повідомили в Пенсійному фонді України (ПФУ). Сума на банківських рахунках розраховується станом на 1 число місяця.

«Відповідно до встановленого порядку право на виплату допомоги на проживання для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) залежить, зокрема, від наявності на депозитному банківському рахунку (рахунках) особи, яка звертається за призначенням допомоги (уповноважена особа) або членів його сім'ї, коштів, що перевищують в загальній сумі 100 тисяч гривень», – йдеться в повідомленні.

Що важливо знати

- Склад сім'ї уповноваженої особи визначається на дату звернення за призначенням допомоги.
- Наявність коштів на рахунках контролюється на 1 число місяця, з якого призначається допомога, або на перше число кожного місяця, в якому отримується допомога.

Нові правила подачі заяв на виплати ВПО

З квітня 2026 року переселенці можуть подавати заяви на допомогу на проживання онлайн через портал Пенсійного фонду, використовуючи електронний підпис. Це означає, що значна частина переселенців зможе оформити виплати без особистого відвідування установ. Щоб скористатися новим сервісом, необхідно:

- мати кваліфікований електронний підпис (КЕП);
- зайти на портал електронних послуг;
- подати заяву в онлайн-форматі.

Крім того, суттєво розширено перелік тих, хто має право на допомогу, а виплати для дітей ВПО тепер не залежать від доходу родини. Раніше саме рівень доходу часто ставав причиною відмови, навіть якщо сім'я перебувала у складних умовах, тепер:

- всі діти з числа ВПО можуть отримувати допомогу;
- нарахування діє заднім числом з 1 лютого 2026 року;
- але за умови, що заяву подано до 1 травня 2026 року.

14.04.2026

OBOZ.UA

<https://www.obozrevatel.com/ukr/ekonomika-glavnaya/fea/chehiya-vidkrila-reestratsiyu-na-dovgostrokovij-status-dlya-ukraintsiv-yak-bizhentsyam-podati-zayavku.htm>

Чехія відкрила реєстрацію на довгостроковий статус для українців: як біженцям подати заявку

Українцям у Чехії дали лише 30 днів на подачу заявки на 5-річний статус, але через квоту у 15 тисяч місць при сотнях тисяч охочих конкуренція надзвичайно висока. Ті, хто відповідає жорстким критеріям і встигне подати документи, отримають стабільний довгостроковий статус із розширеними правами та перспективою.

Про це повідомляється на платформі Relocate.to. Йдеться про програму Lex Ukraine 2026, яка дозволяє перейти з тимчасового захисту на стабільний правовий статус без складних міграційних процедур.

Після початку повномасштабної війни тисячі українців отримали тимчасовий захист у країнах Європи. Однак цей статус завжди мав обмежений характер і залежав від політичних рішень ЄС. Саме тому поява довгострокових програм, таких як Lex Ukraine 2026, стала справжнім проривом.

Новий статус фактично прирівнює права українців до повноцінних резидентів. Він відкриває доступ до ринку праці без обмежень, дозволяє змінювати роботодавця без бюрократії, займатися бізнесом або працювати як фрілансер. Крім того, з'являється можливість вільно подорожувати країнами Шенгенської зони до 90 днів кожні пів року.

Окремо варто зазначити, що цей статус є важливим кроком до отримання постійного проживання в майбутньому, адже роки перебування за програмою зараховуються до необхідного стажу. Попри всі переваги, програма має серйозні обмеження. У 2026 році квота становить лише близько 15 тисяч місць, тоді як потенційних заявників – до 400 тисяч, це означає, що на одне місце претендує понад 20 людей.

Фактично це створює ситуацію жорсткого відбору, де шанс отримати статус залежить не лише від відповідності критеріям, а й від швидкості подачі заявки. До того ж, реєстрація триває лише 30 днів – з 1 по 30 квітня 2026 року. Пропуск цього вікна автоматично позбавляє можливості участі у програмі цього року.

Хто може подати заявку

Чеська сторона встановила чіткі критерії, які перевіряються через державні реєстри. Приховати невідповідність практично неможливо, основні умови участі:

- не менше 2 років тимчасового захисту у Чехії;
- офіційний дохід від 440 тисяч крон на рік (плюс 110 тисяч на кожного члена сім'ї);

- відсутність соціальної допомоги;
- відсутність судимостей;
- бажано – наявність дітей, які відвідують школу чи дитсадок.

Як подати заявку

- перший етап реєстрація (квітень 2026 року);

Заявку потрібно подати онлайн через портал Міністерства внутрішніх справ Чехії. На цьому етапі необхідно завантажити документи, що підтверджують дохід за 2024 рік – податкові декларації або довідки від роботодавця.

- другий етап – біометрія (жовтень 2026 року).

Кандидати, які пройдуть попередній відбір, отримують запрошення на задачу біометричних даних. Остаточне рішення ухвалюватиметься до кінця року. У разі схвалення заявник отримує карту резидента терміном на 5 років.

На тлі невизначеності щодо продовження тимчасового захисту після 2027 року, новий статус дає українцям довгострокову стабільність. Він не залежить від політичних рішень і гарантує зрозумілі правила життя, роботи та пересування.

19.04.2026

LB.ua

https://lb.ua/blog/ihor_terekhov/733476_utrimuvati_statusi_povertati.html

Не утримувати у статусі, а повертати до нормального життя: якою має бути мета державної політики щодо ВПО до 2030 року

Повномасштабна війна змінила Україну не лише масштабом руйнувань чи безпековими викликами. Вона радикально змінила життя мільйонів людей усередині країни. Внутрішнє переміщення сьогодні – це не тимчасовий епізод, не вільний вибір людей і не вузька соціальна тема, а одна з найбільших структурних змін, через яку проходить держава та наше суспільство.

Саме тому підготовка Стратегії державної політики щодо ВПО до 2030 року завданням украї важливе. Передусім для конкретних людей і родин, що опинились у дійсно важких життєвих обставинах, і, водночас, для майбутнього української держави. «На виході» українське суспільство має отримати не схоластичний набір рекомендацій, а конкретний план дій і рішень, підпорядкованих єдиній меті – допомогти людям повернутись до нормального життя. В цьому я бачу зміст і сенс цього документу.

Потрібно розуміти, що за статусом внутрішньо переміщеної особи стоїть не тільки факт переїзду, втрата людиною дому, звичного середовища, роботи, соціальних зв'язків та передбачуваності. А й питання, на яке держава має дати чесну і системну відповідь: «Що далі?».

Відтак політика щодо ВПО не може зводитися до банального адміністрування статусу, обліку чи поодиноких виплат. Її завдання значно вагомніше — допомогти людині знову стати самостійною, відновити нормальне

життя, інтегруватися в громаду, працювати, виховувати дітей та планувати майбутнє. Іншими словами, основна мета політики підтримки переселенців – витягти людину з режиму виживання та повернути до режиму нормального життя.

Для Асоціації прифронтових міст і громад (АПМГ) це дуже важливе і практичне питання. Наші громади щодня живуть і працюють із внутрішньо переміщеними особами. Ми бачимо не абстрактну статистику, а реальних людей, які приїхали після втрати дому, евакуації чи повторного переміщення, часто – без чіткого розуміння, що з ними буде завтра. Ми бачимо і навантаження на громади, які мають одночасно підтримувати базову життєздатність, реагувати на безпекові ризики та забезпечувати людям нормальні умови життя.

Саме виходячи з цього досвіду, ми подали свої пропозиції до Стратегії державної політики щодо ВПО до 2030 року.

На наш погляд, головна проблема нинішньої системи в тому, що вона часто залишається фрагментованою. Людина змушена самотійно шукати вихід – окремо оформлювати допомогу, окремо шукати житло, окремо вирішувати питання роботи, окремо розбиратися з доступом до медицини, освіти чи соціальних послуг. У результаті держава ніби формально присутня, але фактично людина часто залишається сам на сам із власною кризою.

Цю логіку потрібно змінювати.

Єдиний маршрут державного супроводу

Державна політика має перейти від моделі «облік і виплати» до моделі «супровід і результат». Не людина має ходити по різних інстанціях і збирати допомогу по частинах – за неї це має робити система. Тобто держава повинна забезпечити супровід людини від першого дня після переміщення до моменту, коли вона досягає стабільності.

Саме тому одним із ключових рішень має стати запровадження єдиного маршруту підтримки ВПО. Це означає, що від моменту переміщення людина потрапляє не в хаотичний набір процедур, а в послідовну систему. Спочатку – первинна стабілізація і базові потреби. Потім – оцінка реальної ситуації домогосподарства. Далі – визначення траєкторії: повернення додому, якщо це стане безпечно можливим, або повноцінна інтеграція в нову громаду. Після цього – індивідуальний план підтримки і супровід до конкретного результату.

«Житло, робота, послуги» – як формула державної допомоги

Але жоден маршрут не спрацює, якщо не буде зрозумілої основи інтеграції. І тут ми виходимо на просту формулу: житло + робота + послуги.

Без житла немає стабільності. Без роботи немає майбутнього. Без доступу до медицини, освіти і соціальних послуг немає нормального життя. Саме тому ці три напрями не можна розглядати окремо – вони мають бути зібрані в єдину систему.

Якщо людина отримала допомогу, але не має де жити – не буде інтеграції. Якщо вона має тимчасове житло, але не має роботи – не буде стабільності. Якщо працює, але не має доступу до дитячого садка, школи,

лікаря чи базових сервісів – громада стане для неї не місцем для життя, а лише точкою тимчасового перебування.

Тому, на нашу думку, стратегія має прямо закріпити, що політика щодо ВПО – це не набір розрізнених програм, а цілісна архітектура рішень.

Справедливий і людський підхід

Окремо хочу наголосити на фінансовій політиці. Сьогодні особливо важливо не допустити, щоб державна логіка щодо ВПО звузилася до фіскального підходу – як скоротити видатки, посилити формальні критерії та обмежити коло отримувачів допомоги. Адресність підтримки важлива, але вона не може перетворюватися на механічне звуження доступу до базових гарантій.

В умовах війни однакові формальні критерії дуже часто не відображають реальної вразливості. Сім'ї можуть перебувати у принципово різних життєвих обставинах, навіть якщо на папері виглядають схоже. Повторне переміщення, небезпека, нестабільна зайнятість, дефіцит житла, наявність дітей, родичів старшого віку чи осіб з інвалідністю – все це має враховуватися при ухваленні рішень.

Тому фінансова політика має бути диференційованою. Вона має враховувати всі вищезгадані обставини, включно з реальними умовами життя, станом ринку праці, вартістю житла і навантаженням на громади. Майнові чи дохідні критерії не повинні автоматично позбавляти людину підтримки без оцінки її фактичної ситуації.

Так само важливо розуміти, що підтримка ВПО – це не просто витрати бюджету. Це інвестиція в людей, які можуть працювати, платити податки, відкривати бізнес, вчити дітей, відновлювати економіку і розвивати громади. Якщо держава допомагає людині досягти стабільності, вона не просто виконує соціальну функцію, вона інвестує в майбутню спроможність країни.

Підтримка ВПО на прифронтових територіях

Особливого підходу в цьому контексті потребують прифронтові території – це принципове питання справедливості державної політики. Громади, які живуть під постійною загрозою обстрілів, евакуацій, нестабільного ринку праці та повторного переміщення, не можуть працювати за тими самими правилами, що й громади в глибокому тилу.

Прифронтові території сьогодні одночасно утримують життєздатність регіонів, приймають ВПО, несуть підвищені витрати на базову інфраструктуру і працюють у значно складніших економічних умовах. Тому для них мають діяти окремі інструменти: вищий рівень підтримки, довші програми, гнучкіші правила верифікації, спеціальні стимули для роботодавців і розвитку місцевого бізнесу, пріоритетне фінансування соціальної та медичної інфраструктури.

Мета не регулювання статусу, а допомога налагодити життя

Окрема тема – статус ВПО як такий. Він не повинен ставати довічним – це тимчасовий інструмент державної політики, а не форма існування людини запрограмована на роки вперед. Тим більше не «ярлик», який навішують на

людину, принижуючи її гідність і положення у суспільстві. Наше завдання не утримувати людину в цьому статусі, а допомогти їй вийти з нього через досягнення реальної житлової, економічної та соціальної стабільності.

Але цей вихід має бути не різким, а м'яким і поетапним. Держава не може просто припинити допомогу, бо людина формально перестала відповідати одному з критеріїв. Має діяти логіка переходу: зі збереженням підтримки на певний період, із правом повторного включення до системи у випадку погіршення безпекової ситуації чи повторного переміщення, з винятками для вразливих категорій.

Сильна державна політика щодо ВПО – це не політика збереження статусу, це політика повернення до нормального життя.

Саме так ми бачимо зміст Стратегії до 2030 року. Вона має стати не документом про адміністрування наслідків війни, а частиною політики відновлення країни. Політики, в центрі якої людина, її гідність, її стабільність, її здатність знову бути повноцінною частиною громади, економіки і держави.

Тому що, врешті-решт, питання ВПО, як і питання ветеранів війни та решти категорій – це не лише питання соціального захисту. Це питання того, якою буде Україна після війни: країною нескінченних статусів і тимчасових рішень чи країною, яка вміє повертати людям опору, перспективу і майбутнє.

17.04.2026

Delo.ua

<https://delo.ua/news/asociaciya-prifrontovix-mist-ta-gromad-proponuje-zminiti-politiku-pidtrimki-vpo-detali-463980/>

Асоціація прифронтових міст та громад пропонує змінити політику підтримки ВПО: деталі

Асоціація прифронтових міст та громад напрацювала та передала до уряду пропозиції до Стратегії державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб до 2030 року.

Як пише Delo.ua, про це повідомляє пресслужба АПМГ.

Зазначається, що відповідний документ наразі проходить громадське обговорення.

Що пропонують

Сьогодні статус ВПО мають понад 4,6 млн українців, і це один із системних викликів для країни – її економіки, ринку праці та державної політики. Попри це, чинна система підтримки ВПО залишається фрагментованою і не дає результату. Житлові, соціальні та економічні інструменти функціонують окремо, без єдиної логіки, а відповідальність розподілена між різними відомствами.

Пропозиції АПМГ сформовано на основі практичного досвіду громад, які з початку повномасштабної війни забезпечують прийом, розміщення та інтеграцію вимушених переселенців у складних безпекових умовах.

В Асоціації наголосили, що ключовою проблемою залишається відсутність єдиного центру координації державної політики щодо ВПО. Рішення формуються і реалізуються різними органами влади без синхронізації, що унеможлиблює побудову цілісної системи підтримки.

Крім того, відсутність протягом тривалого часу узгодженої державної політики призвела до ситуації, коли значна частина навантаження фактично перекладена на громади. Саме на місцевому рівні забезпечується більшість рішень – від розміщення людей до їхньої соціальної та економічної інтеграції – без достатніх ресурсів і чіткої державної моделі.

Ключовою пропозицією АПМГ є запровадження єдиного маршруту підтримки ВПО – системи, яка охоплює всі етапи після переміщення: від первинної допомоги до інтеграції в нову громаду чи повернення. В основі цієї моделі – людина та її індивідуальний супровід. Зокрема, пропонується закріплювати за кожним переселенцем відповідального фахівця – соціального менеджера, який супроводжуватиме людину протягом усього маршруту, координуватиме доступ до допомоги, житла, роботи та послуг і забезпечуватиме взаємодію з усіма державними і місцевими інституціями.

Окремо пропонується створити цілісну модель інтеграції – «житло + робота + послуги». Такий підхід означає, що питання житла, роботи та доступу до послуг вирішуються одночасно як єдина система, без якої неможлива реальна інтеграція людей.

Перейти від тимчасових рішень до системної моделі

Також значна увага приділяється житловій політиці. АПМГ пропонує перейти від тимчасових рішень до системної моделі, яка включає розвиток соціальної та муніципальної оренди, створення житлових фондів, підтримку будівництва нового житла, а також інтеграцію з механізмами компенсації за знищене або втрачене житло.

Суттєві зміни сформовані і в частині фінансової політики. Йдеться про перехід до моделі, яка враховує реальні умови проживання, безпекову ситуацію та вартість життя. Зокрема, пропонується запровадити обов'язкову щорічну індексацію виплат для ВПО, щоб забезпечити їх відповідність реальним витратам і зробити систему підтримки передбачуваною.

Крім того, пропонується запровадити спеціальний режим підтримки для прифронтових територій. Зокрема, йдеться про підвищений рівень фінансування, а також механізм прямої субвенції з державного бюджету на кожного ВПО, що фактично проживає та отримує послуги у громаді, як базовий інструмент компенсації додаткового навантаження на місцеву соціальну, освітню, медичну та житлово-комунальну інфраструктуру. Також пропонується суттєво посилити житлові інструменти та стимули для зайнятості і розвитку бізнесу в таких громадах.

В Асоціації зазначають: без таких системних змін державна політика щодо ВПО залишатиметься набором окремих інструментів і не забезпечить ані інтеграції людей, ані відновлення громад.

«Сьогодні людина, яка втратила дім, змушена самотійно проходити складний шлях між різними інституціями – від оформлення допомоги до пошуку житла та роботи. Це не система, а набір розрізнених процедур. Ми пропонуємо побудувати цілісну модель, у центрі якої задоволення потреб і очікувань людини. Систему, в якій держава супроводжує переселення від моменту переміщення до повноцінної інтеграції в нову громаду та стабільного життя», – зазначив голова Асоціації прифронтових міст і громад, мер Харкова Ігор Терехов.

АПМГ очікує, що напрацьовані пропозиції будуть враховані урядом при доопрацюванні Стратегії та стануть основою для формування дієвої державної політики, здатної забезпечити реальну інтеграцію ВПО і підтримку громад.

Раніше в АПМГ наголошували, що розвиток прифронтового бізнесу та інфраструктури є ключовою умовою для стійкості України сьогодні та її подальшого відновлення після війни. Тому необхідно запровадити новий пакет підтримки для таких територій, який має бути спрямований саме на економіку.

13.04.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/political/1158806.html>

В Сербії 2-3 тис. українських біженців і понад 100 тис. росіян, але російський вплив не варто перебільшувати – посол

Понад 16 тис. біженців з України прибуло в Сербію після повномасштабного вторгнення РФ у 2022 році, але переважна більшість із них виїхала далі, в інші країни Європи, повідомив посол України в Сербії Олександр Литвиненко в ексклюзивному інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна».

«За оцінками, станом на сьогодні, тут перебуває 2-3 тис. українських біженців... Росіян нараховується понад 100 тисяч. Частина з них налаштована опозиційно, але далеко не всі», – розповів дипломат.

Він зазначив, що Сербія для РФ – «це брама на Західні Балкани, а отже, до збереження присутності у цьому регіоні і можливості його дестабілізації» вони активно грають на наявних протиріччях, насамперед на питанні Косова, а також мають кілька серйозних каналів впливу у країні.

«Водночас російський вплив не варто перебільшувати. Наведу лише один приклад. На центральній вулиці Князя Михайлова є чотири чи п'ять книжкових магазинів. Найбільший – «Лагуна». Ти заходиш, і перед тобою зал, в якому приблизно сорок стелажів. Це книжки англійською, і один – російською. Це співвідношення», – зазначив Литвиненко.

На запитання, як до українців ставляться місцеві жителі, він відповів, що «для нас у Сербії дуже низький культурний бар'єр». «Наприклад, мова. Я десь прочитав і абсолютно згоден з такою оцінкою: для українця мова занадто

зрозуміла, щоб її вчити, і занадто складна, щоб нею говорити... У сербів у масі немає упередженого ставлення до українців. І тут інша роль релігії, ніж у нас – вона набагато більша. І коли вони під час спілкування дізнаються, що українці – православні, то взагалі – свої, брати», – сказав посол.

Водночас дипломат визнав, що серби дивляться на українців «крізь російські окуляри», натомість українці, на його думку, вважають, що Сербія – «це Росія на Балканах, що абсолютно не так». «Це держава, яка постала після розпаду Югославії, країна, яка прагне наслідувати нейтральну політику. А це дуже складно. Вони дуже бояться робити помилки після трагедії 90-х років, яка залишила величезну травму. Війна 1999 року болить донині», – пояснив Литвиненко.

14.04.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/blog/1159100.html>

Стратегічна хиба: коли відповідальні всі – відповідального немає

Уряд презентував нову Стратегію державної політики щодо внутрішнього переміщення до 2030 року. Це важливий сигнал: держава нарешті визнає очевидне – внутрішнє переміщення в Україні є не тимчасовою кризою, а довгостроковою реальністю. Але між визнанням проблеми і готовністю, здатністю її вирішити може бути провал.

Розбалансованість та розпорошення відповідальності

Документ виглядає системно: охоплює соціальну політику, зайнятість, житло, інтеграцію в громадах. Проте за цією комплексністю ховається ключова стратегічна хиба – відсутність центру відповідальності та механізму реалізації.

Політика щодо внутрішньо переміщених осіб розподілена між різними міністерствами та рівнями влади. Соціальний блок відповідає за виплати, економічний – за роботу, регіональний розвиток – за житло. Паралельно працюють місцеві органи влади, обласні адміністрації, окремі агенції.

На папері це виглядає як міжвідомча координація. У реальності – як класичне розмивання відповідальності. Система працює за принципом: кожен відповідає за свій фрагмент – і ніхто не відповідає за результат.

Парадокс у тому, що сама Стратегія доволі точно діагностує цю проблему – визнає роздробленість політики та відсутність цілісного «маршруту» для внутрішньо переміщеної особи. Але, попри це, у запропонованій архітектурі не з'являється інструмент, який би цю фрагментованість долав. Тобто, проблема названа – рішення не запропоновано.

Держава як лабіринт

Для людини, яка втратила дім і змушена починати життя з нуля, державна політика не виглядає як система підтримки. Це виглядає як лабіринт.

Допомога – в одному місці. Робота – в іншому. Житло – в третьому. Брак логіки, брак послідовності, брак відповідальної точки входу. Людина самотужки має «зібрати пазл» своєї інтеграції з розрізнених державних сервісів.

Бо проблема не в нестачі програм. Проблема – у відсутності системи. Ключова відсутня ланка – це не ще одна програма чи інструмент, а логіка єдиного маршруту. Коли людина з моменту переміщення проходить не набір розрізнених процедур, а послідовний шлях – від первинної допомоги до житла, роботи і стабільності.

Процес замість результату

Друга проблема – декларативність, яка вже стала нормою державного управління. Стратегія переповнена правильними словами: аналіз, платформи, координація, оцінка потреб. Натомість ключові показники – наявність житла, стабільної роботи чи вихід людини зі статусу ВПО – залишаються поза центром уваги.

Тобто, немає головного – відповідей. У нинішній логіці держава вимірює не результат, а процес – кількість проведених оцінок, створених платформ чи підготовлених рішень. Іншими словами, ми вкотре підміняємо результат процесом.

Це зручна модель: процес можна красиво демонструвати, результат – його потрібно реально забезпечувати. Саме тому складні практичні рішення постійно відкладаються «на наступний етап».

Операційним заходам бракує оператора

Коли за одну проблему відповідають кілька органів, це майже гарантія, що вона не буде вирішена швидко. Перетин повноважень, конкуренція відомств, відсутність єдиного центру – усе це перетворює навіть правильні рішення на довгі бюрократичні процеси.

Стратегія щодо ВПО передбачає розгорнутий план операційних заходів, але його реалізація лишається декларативною. Аналіз потреб, підготовка програм, консультації – речі потрібні. Проте відсутність єдиного центру відповідальності означає, що навіть конкретні дії губляться у міжвідомчих лабіринтах. У результаті кожне міністерство виконує свою функцію – але людина результату не отримує.

Йдеться не просто про формальну координацію, а про інституцію, яка поєднує політики, інтегрує дані та відповідає за кінцевий результат – інтеграцію людини, а не виконання окремих відомчих функцій.

Бракує не декларативного оператора, а реального центру відповідальності, який відповідає за кінцевий результат. Кожен крок повинен мати чітко визначеного виконавця, ресурсне забезпечення та терміни реалізації. Це дозволило б зробити підтримку не лише доступною, а й передбачуваною.

Без цілісності інтеграції не буде

Практика показує: часткові, розрізнені рішення не працюють. Житло без роботи не інтегрує, робота без житла не стабілізує. Обмежена забезпеченість

базових життєвих умов – доступу до освіти, медицини, соціальної підтримки, адміністративних послуг тощо – унеможлиблює закріплення в громаді.

Дедалі очевидніше, що політика щодо ВПО має будуватися як єдина система – «житло, робота і послуги», а не як набір паралельних напрямів. Натомість для громадянина держава часто виглядає як мозаїка розрізнених відомств.

Окремої уваги потребує і той факт, що загальні підходи не працюють у країні з різною безпековою ситуацією. Те, що є достатнім у тилкових регіонах, не працює у прифронтових громадах, де руйнується інфраструктура, нищиться бізнес, падають доходи населення. І частина громад живе в умовах постійного ризику повторного переміщення. Але Стратегія фактично ігнорує цю нерівність як системний фактор.

Статус ВПО як пастка

Без цілісної політики статус внутрішньо переміщеної особи перестає бути тимчасовим. Він стає довготривалим станом. Це означає, що держава не інтегрує людей – вона їх консервує в системі допомоги. І це вже не гуманітарна проблема, а соціально-економічна і демографічна.

У результаті формується не політика інтеграції ВПО, а система залежності. Держава не вирішує проблему – а адмініструє її існування. І чим далі, тим дорожчою ціною. Бо це вже не про бюджетні обтяження. Це про втрату людського капіталу.

Людський капітал як стратегічний пріоритет

Внутрішньо переміщені особи – це не лише соціальна категорія. Це частина людського потенціалу країни.

Політика щодо ВПО – це не лише питання соціальних витрат. Це інвестиція в ринок праці, людський капітал, економічну і соціальну стійкість держави. Але інвестиція передбачає результат. І її ефективність має вимірюватися не обсягом заощаджених коштів, а рівнем інтеграції людей.

А це означає, що навіть найкраща концепція ризикує залишитися формальним документом. Тому ключове питання сьогодні – не презентувати ще одну стратегію. Головне – сформувати інституцію, здатну реалізовувати комплексну політику цілісно та відповідально.

Бо поки відповідальність розподілена між усіма, вона фактично зникає. А разом із нею – і шанс на системне рішення, яке забезпечить не тільки підтримку внутрішньо переміщених осіб, а й розвиток усієї країни.

16.04.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/economic/1159783.html>

«Укрзалізниця» та Ощадбанк запустили іпотеку для залізничників-ВПО

АТ «Укрзалізниця» у партнерстві з державним Ощадбанком запустили нову модель іпотеки для працівників залізниці із компенсацією частини витрат за рахунок роботодавця, повідомила пресслужба банку.

«Партнерство з роботодавцями відкриває новий етап розвитку іпотеки. Вперше іпотека виходить за межі банківського продукту і стає частиною HR-стратегії бренду, коли компанія долучається до фінансування житла працівників. «Укрзалізниця» першою запустила цю модель на практиці, і цей кейс може стати новим стандартом ринку та орієнтиром для інших великих роботодавців», – цитується у пресрелізі заступник голови правління Ощадбанку Антон Тютюн.

Згідно з повідомленням, у програмі можуть взяти участь залізничники зі статусом внутрішньо переміщених осіб.

Умови передбачають компенсацію 20% суми першого внеску, якщо він становить не більше 30% вартості, після придбання житла вартістю до 2 млн грн, а також компенсацію до 30% щомісячних платежів (тіла кредиту і відсотків) протягом перших трьох років.

Найближчими часом буде також доступною опція фінансування УЗ частини авансового платежу ще до підписання угоди про купівлю-продаж, йдеться у повідомленні.

Як зазначає Ощадбанк, подібна співпраця матиме системний ефект для держави: стимулюватиме ринок нерухомості та банківського сектору завдяки розширенню іпотечного кредитування, а також створюватиме додаткові передумови для повернення українців з-за кордону.

Ощадбанк нагадав, що станом на квітень-2026 банк видав 8,8 тис. іпотечних кредитів на 14,6 млрд грн за державною програмою «ЄОселя» та акредитував до участі 85 об'єктів будівництва.

16.04.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/economic/1159795.html>

ВАР закликала надати аграріям-переселенцям пріоритетне право оренди державних земель

Всеукраїнська аграрна рада (ВАР) наполягає на створенні дієвих механізмів, які дадуть аграріям-переселенцям можливість відновити

діяльність шляхом надання їм пріоритетного доступу до державних земель, повідомив заступник голови ВАР Денис Марчук.

«Сьогодні тисячі аграріїв втратили доступ до своїх земель через війну. Частина господарств була змушена релокуватися, проте без доступу до землі вони не можуть відновити виробництво. Саме тому ми наполягаємо на створенні механізмів, які дадуть аграріям-переселенцям можливість отримати пріоритетне право користування державними землями», – процитувала його слова пресслужба об'єднання у Facebook.

Марчук уточнив, що йдеться насамперед про землі, що перебувають у державній власності та можуть бути ефективно залучені до обробітку вже зараз. Одним із ключових ресурсів у цьому контексті є землі Національної академії аграрних наук України (НААН), значна частина яких наразі використовується не в повному обсязі або не демонструє належної ефективності.

У ВАР наголосили, що передача таких земель в користування аграріям, які втратили свої активи через війну, дасть змогу не лише підтримати бізнес, а й забезпечити продовольчу безпеку країни, зберегти робочі місця у сільській місцевості.

14.04.2026

RFI Українською

<https://bit.ly/4ti7nnR>

У Канаді ініціюють скасування віз для українців: що потрібно знати

Правляча Ліберальна партія Канади ухвалила резолюцію, яка передбачає скасування віз для короткострокових поїздок українців, інформує RFI Українською з посиланням на підсумковий документ, що був прийнятий на партійному з'їзді.

Йдеться про короткострокові поїздки: 90 днів протягом шести місяців, відповідно до практики європейських партнерів Канади.

«Це звільнення від візи застосовується лише до власників біометричних паспортів і передбачає використання електронного дозволу на в'їзд (eTA), як це є у випадку з іншими європейськими партнерами Канади», – пояснюється у документі.

Ліберальна партія закликала уряд Канади ухвалити офіційне рішення, щоб нові правила почали діяти.

Зазначається, що ця політика «підтверджує лідерство Канади та її моральне зобов'язання підтримувати Україну і демократичні цінності». У документі додали, що Канада підтримує українську імміграцію понад 130 років і була першою західною державою, яка визнала незалежність України у 1991 році.

Також ліберали нагадали, що спеціальна програма Canada-Ukraine Authorization for Emergency Travel (CUAET), запроваджена після початку

повномасштабного вторгнення, дозволила Канаді прийняти приблизно 300 000 українців із близько одного мільйона тих, кому були видані візи. Тож ліберали вказують, що Канада здатна відповідально управляти короткостроковими прибуттями іноземців.

Крім того, Канада вже має безмитну торгівлю з Україною в межах Угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною (CUFTA), укладеної у 2017 році. Водночас ділові, культурні та особисті поїздки обмежені через візові вимоги. Тому, як зазначають ліберали, введення безвізових короткострокових поїздок сприятиме «відбудові України, зміцнить двосторонню торгівлю, а також розширить академічні, спортивні та культурні обміни».

15.04.2026

RFI Українською

<https://bit.ly/4cnazZq>

У Берліні почав працювати перший в Європі центр єдності українців

Берлін, Німеччина – Сюди можна звернутися за консультаціями з питань соціального захисту, пенсій, субсидій, доступу до державних сервісів України та багатьох інших запитів. Берлінський Unity Hub став першим у мережі подібних центрів, які Мінсоцполітики хоче відкрити в ЄС.

Центр працює в тестовому режимі, але до нього вже долучились міжнародні та українські партнери. Серед них: Пенсійний фонд України, представники управління Верховного комісара ООН у справах біженців та Міжнародного центру розвитку міграційної політики.

Про це повідомляє RFI Українською з покликанням на Мінсоцполітики України.

Тут проводитимуть освітні та дискусійні заходи для української громади. Для дітей працюватиме скаутська організація, а також центр розвитку та дозвілля. Крім того, за інформацією міністерства, на базі Unity Hub діятиме центр, що консультуватиме українців про можливості повернення в Україну та реінтеграції.

«Ми вдячні Німеччині за підтримку і рішення надати приміщення для Центру. Для нас важливо, щоб це був простір довіри і зв'язку з державою для українців за кордоном. Тут можна отримати перевірену інформацію про освіту, роботу, бізнес і доступ до державних послуг. Україна працює і залишається поруч зі своїми громадянами, де б вони не були», – наголосив міністр.

За словами міністра соціальної політики України Дениса Улютіна, в Німеччині наразі перебуває найбільша кількість українців під тимчасовим захистом – 1,2 мільйона людей. Саме тому перший Unity Hub відкрили у Берліні. Цей простір стане першим у мережі подібних центрів в країнах ЄС. Найближчим часом нові хаби можуть з'явитися в Чехії та Швеції.

17.04.2026

RFI Українською

<https://surl.li/ozvohl>

Українських біженців побільшало у ЄС: які країни найбільш популярні

Українські біженці продовжують шукати безпеки у країнах Європейського Союзу. Євростат оновив дані, тож станом на кінець лютого 2026 року тимчасовий захист у ЄС мали 4,40 мільйона українців. У яких країнах українців побільшало та які стали найбільш популярними за останній час – читайте у матеріалі RFI Українською.

Євростат порівняв дані за січень і лютий 2026 року та зафіксував зростання кількості українців, що мають тимчасовий захист, інформує RFI Українською. На кінець лютого їх стало більше на 22 415 осіб, або на 0,5%.

Три країни стали лідерами за кількістю українців за останній час:

- Німеччина (+7 245; +0,6%);
- Чехія (+2 445; +0,6%);
- Іспанія (+2 425; +0,9%).

Три країни, з яких найбільше виїхало українців:

- Естонія (-710; -2,1%);
- Франція (-465; -0,9%);
- Люксембург (-5; -0,1%).

Загалом найбільше українців знайшли прихисток у:

- Німеччині (1 267 475 осіб; 28,8% від загальної кількості в ЄС);
- Польщі (966 595; 22,0%);
- Чехії (399 630; 9,1%).

Згідно з даними на 28 лютого 2026 року громадяни України становили понад 98,4% отримувачів тимчасового захисту в ЄС. Дорослі жінки – 43,5%, неповнолітні – 30,2%, чоловіки – 26,3% від загальної кількості.

14.04.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/u-polshhi-zaprovadzhuut-novi-pravila-podachi-na-kartu-pobitu/>

У Польщі запроваджують нові правила подачі на карту побиту

У Польщі змінюються правила подачі документів на легалізацію перебування іноземців. Із 27 квітня 2026 року всі заяви на отримання дозволу на тимчасове та постійне проживання, а також статусу довготермінового резидента ЄС прийматимуться виключно в електронному форматі.

Для цього запроваджується спеціальний державний портал MOS (Модуль обслуговування справ), через який відтепер здійснюватиметься весь процес подачі документів.

Нові правила стосуються всіх іноземців, які перебувають у Польщі, зокрема й громадян України, включно з особами, що мають статус PESEL UKR або вже оформлюють карту побиту. Важливо, що після 27 квітня паперові заяви більше не прийматимуться взагалі. Це означає повний перехід на цифровий формат взаємодії з міграційними органами.

За інформацією польських відомств, нововведення має спростити процедури, зменшити черги в ужендах та пришвидшити розгляд справ. Через портал MOS заявники зможуть не лише подати документи, але й відстежувати статус своєї справи, отримувати повідомлення та доповнювати заявку у разі потреби.

Очікується, що це також підвищить прозорість процесу та знизить ризик помилок у документах.

14.04.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/ukra%27nci-v-polshhi-ta-inshikh-kra%27nakh-mozhut-podati-zayavu-na-groshovu-kompensaciyu-za-primusovijj-vi%27zd-z-ukra%27ni-cherez-vijnu/>

Українці в Польщі та інших країнах можуть подати заяву на грошову компенсацію за примусовий виїзд з України через війну

Українці, які виїхали до Польщі через війну, тепер можуть подавати заяви про компенсацію до міжнародного реєстру збитків у зв'язку з примусовим переселенням за кордон.

Міжнародний реєстр заяв про відшкодування збитків з України розпочав прийом заяв від осіб, які переїхали за межі України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації 24 лютого 2022 року.

Нова категорія A1.2 (Вимушене переселення за межі України) дозволяє подавати заяви про компенсацію особам, які були змушені залишити свої домівки та виїхати за кордон або не змогли повернутися до України внаслідок повномасштабної війни. Особи, які отримали тимчасовий захист або міжнародний захист у Польщі чи іншій країні внаслідок російського вторгнення, вважатимуться примусово переселеними за межі України. Особи, які не мають офіційного статусу (тимчасового або міжнародного захисту), повинні будуть надати інші докази примусового переселення.

Відкриття категорії A1.2 дозволяє жертвам вимагати компенсації за моральну шкоду, завдану внаслідок примусового переселення за межі України

Категорія A1.2 – це п'ятнадцята категорія, відкрита Міжнародним реєстром претензій для України. Жертви повномасштабного вторгнення Російської Федерації також можуть подавати претензії за іншими існуючими

категоріями, зокрема: втрата або руйнування житла, тілесні ушкодження, смерть або зникнення членів сім'ї, сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом, та інша серйозна шкода. Наразі ці категорії доступні для громадян України, а в майбутньому будуть розширені, щоб включати осіб з іншими громадянствами.

Заяви про компенсацію, подані у всіх категоріях, за умови відповідності формальним вимогам, будуть передані на розгляд майбутній Комісії з розгляду претензій, яка ухвалить рішення про розмір належної компенсації.

Заяви можна подати через Дію.

14.04.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/chi-mozhe-ditina-z-ukra%97nskim-gromadyanstvom-otrimati-kartu-cukr-u-polshhi-yakshho-batki-ne-mayut-cieh%97-karti/>

Чи може дитина з українським громадянством отримати карту CUKR у Польщі, якщо батьки не мають цієї карти?

Як повідомили в Управлінні у справах іноземців, українські діти можуть отримати карту CUKR, якщо їхні батьки не мають такої карти. Однак не всі діти мають на це право.

За інформацією UdSC, якщо дитина прибула з України та відповідає вимогам для отримання карти перебування CUKR, батьки можуть подати заявку на отримання карти перебування CUKR, навіть якщо у них самих її немає.

Умовами для отримання карти CUKR є:

- на день подання заяви на отримання карти перебування CUKR потрібно мати дійсний номер PESEL UKR;
- на 4 червня 2025 року потрібно мати дійсний PESEL UKR;
- на день видачі воєводою карти перебування CUKR потрібно мати дійсний номер PESEL UKR;
- мати статус UKR безперервно щонайменше 365 днів до моменту подачі заяви на карту CUKR.

Однак якщо народилася в Польщі після 23 лютого 2022 року, вона може отримати карту перебування CUKR лише за наявності у її матері.

Прийом заяв на карту CUKR стартує 4 травня 2026 року.

17.04.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/u-polshhi-budut-novi-pravila-dlya-robotodavciv-yaki-pracevlashtovuvatimut-ukra%20%D1%97nciv-iz-kartoyu-cukr/>

У Польщі будуть нові правила для роботодавців, які працевлаштовуватимуть українців із картою СУКР

Новий портал MOS 2.0 почне працювати 27 квітня 2026 року. З цієї дати заяви на отримання тимчасових або постійних дозволів на проживання, а також на отримання статусу довгострокового резидента ЄС подаватимуться виключно в електронному вигляді. Разом зі стартом системи роботодавці матимуть нові зобов'язання.

Згідно з новими правилами, підприємству, де працюють іноземці, не потрібно буде створювати профіль у системі MOS 2.0, однак на електронну пошту компанії буде надіслано посилання, яке роботодавець не зможе проігнорувати. Починаючи з 27 квітня, іноземці зможуть подавати заяви на проживання та роботу виключно в електронному вигляді. У заявці вони повинні вказати адресу електронної пошти свого роботодавця, на яку система надішле унікальне посилання. За цим посиланням представник компанії електронно заповнить та підпише Додаток 1, де будуть зазначені умови працевлаштування.

Більше того, держустанови більше не прийматимуть скановані копії підписаних документів. Для підпису документів потрібно буде використати електронні інструменти: довірений профіль, кваліфікований електронний підпис або електронне посвідчення особи. Посилання буде активним лише протягом 30 днів. Відсутність відповіді протягом цього терміну заблокує подальшу обробку заявки іноземця на легалізацію перебування в Польщі. Однак після того, як підписаний додаток буде відправлено, його не можна буде редагувати або відкликати.

Цифровізація процесу не означає скасування візитів до воєводських управлінь. Іноземці, як і раніше, повинні будуть з'явитися за викликом до управлінь, щоб здати відбитки пальців, зразок підпису або пред'явити чиновникам оригінал свого паспорта.

Наразі українці в Польщі становлять близько 70% від загальної кількості іноземних працівників.

З 4 травня 2026 року для громадян України в Польщі буде запроваджено спеціальний шлях легалізації перебування – карта СУКР з позначкою «Раніше мав тимчасовий захист». Це спосіб доступний для громадян України, які прибули до Польщі починаючи з 24 лютого 2022 року та які мали статус UKR, безперервно щонайменше 365 днів та мають його на день подання заявки.

Нова карта надасть українцям:

- дозвіл на легальне перебування у Польщі протягом 3 років;
- вільний доступ до ринку праці без додаткових дозволів,

- можливість вести бізнес,
- право подорожувати країнами Шенгенської зони до 90 днів протягом будь-якого 180-денного періоду.

Період проживання за карткою також враховуватиметься до тривалості перебування, необхідної для отримання статусу довгострокового резидента ЄС.

13.04.2026

Наш Вибір

<https://naszwybir.pl/kosowicz/>

Що змінює «згортання допомоги» для українців у Польщі: колонка Агнешки Косович в ОКО.press

У польському медіа ОКО.press вийшла колонка Агнешки Косович – експертки з питань міграції та багаторічної очільниці фонду Польський міграційний форум, яка понад 15 років працює з біженцями та мігрантами в Польщі.

У тексті під назвою «Згортання допомоги українцям чи «згортання» людей у потребі?» вона аналізує наслідки нового закону, що обмежує допомогу для громадян України. Ми детально переказуємо її аргументи та спостереження.

Закон ухвалили поспіхом – система не готова

Агнешка Косович описує новий закон як рішення, ухвалене поспіхом і під відчутним політичним тиском – без належної підготовки системи, яка мала б ці зміни впроваджувати на практиці. Хоча документ офіційно набув чинності 5 березня, держава фактично не забезпечила базових умов для його реалізації.

За словами авторки, ключова проблема полягає не лише в самих обмеженнях, а в тому, що після їх запровадження не було проведено чіткої комунікації. Державні установи – від органів місцевої влади до соціальних служб і медичних закладів – не отримали зрозумілих інструкцій щодо нових правил. У результаті працівники, які безпосередньо працюють із біженцями, змушені самі з'ясовувати, як інтерпретувати закон і які процедури застосовувати.

Це створює ситуацію, в якій навіть фахівці системи не мають впевненості у власних діях. Соціальні працівники, адміністратори центрів проживання, лікарі – всі вони опинилися в умовах невизначеності, де одна й та сама ситуація може трактуватися по-різному залежно від установи або регіону.

Ще складніша ситуація у самих біженців. Люди, які часто перебувають у вразливому становищі, не розуміють, які права за ними зберігаються, а які – вже ні. Вони не знають, куди звертатися, які документи подавати і чи взагалі мають право на допомогу.

У підсумку, як підкреслює Косович, виник масштабний інформаційний хаос. Формально певні види підтримки залишаються доступними, але на практиці доступ до них стає випадковим. Через суперечливі інтерпретації, відсутність процедур і різний рівень обізнаності в установах люди нерідко не можуть скористатися допомогою навіть тоді, коли мають на неї право.

Більшість українців працює – але проблема в інших

Косович наголошує, що загальна картина присутності українців у Польщі значно складніша, ніж це часто подається в публічній дискусії. Близько 80% українців працездатного віку фактично забезпечують себе самостійно: вони працюють, відкривають бізнеси, платять податки й роблять помітний внесок у польську економіку. Українців сьогодні можна побачити в усіх сферах – від транспорту і медицини до освіти, ІТ і сфери послуг.

Саме тому авторка підкреслює: нові обмеження не зачіпають основну, інтегровану частину цієї спільноти. Люди, які вже стали економічно самостійними, здебільшого й надалі зможуть функціонувати без державної підтримки.

Проблема, однак, полягає в іншому – у тих, хто з самого початку не мав шансів на повну самостійність. Йдеться про людей, які ще до виїзду з України або вже після приїзду до Польщі перебували у вразливому становищі і об'єктивно не можуть працювати.

Серед них: люди старшого віку, часто без родини поруч; люди з інвалідністю, які потребують постійної підтримки; тяжко хворі, включно з пацієнтами з хронічними або онкологічними захворюваннями; самотні люди, які не мають жодної мережі підтримки

Як підкреслює Косович, саме ці групи сьогодні найбільше відчують наслідки змін. На відміну від українців, що працюють, вони не мають можливості компенсувати втрату допомоги власними доходами чи ресурсами. У багатьох випадках йдеться не просто про погіршення умов життя, а про ситуації, в яких постає питання базового виживання.

Що саме скоротили

Косович детально пояснює, що новий закон не є символічною зміною – він прямо обмежує два ключові елементи підтримки, на яких трималося базове функціонування частини українських біженців у Польщі.

Перший – це житло. Йдеться про суттєве звуження доступу до центрів колективного проживання (OZZ), які фінансувалися державою і були головним варіантом для людей без власних ресурсів. Саме ці центри забезпечували мінімальну стабільність – дах над головою для тих, хто не міг самостійно орендувати житло.

Другий – соціальна допомога та доступ до медицини. Закон обмежив можливість користуватися цими системами для людей, які не працюють, тобто фактично для тих, хто найбільше потребує підтримки.

Офіційна аргументація уряду, як зазначає авторка, спирається на принцип «рівного трактування»: громадяни України не повинні мати кращих умов доступу до допомоги, ніж громадяни Польщі. У цьому є певна логіка –

адже і в самій Польщі система підтримки, особливо для літніх людей, має багато недоліків.

Косович не заперечує цієї проблеми. Вона прямо визнає, що багато польських громадян – зокрема людей старшого віку – також стикаються з труднощами доступу до допомоги чи догляду. Однак водночас наголошує на принциповій різниці, яку, на її думку, закон ігнорує.

Йдеться про відмінність між громадянином держави та людиною, яка опинилася в Польщі як біженець. Українці, які прибули після початку повномасштабної війни, часто змушені були втікати від бойових дій і бомбардувань; не мають у Польщі родини або ширшої мережі підтримки; не володіють ресурсами, які дозволили б їм самотійно впоратися з кризою.

У багатьох випадках ці люди повністю залежать від системи допомоги – не як від додаткової опції, а як від єдиної умови виживання. Саме тому, підкреслює Косович, застосування до них тих самих критеріїв, що й до громадян країни, без урахування їхнього становища, призводить до різкого погіршення їхньої ситуації.

Люди без ресурсів опиняються на межі виживання

У колонці Косович переходить від опису системних змін до конкретних людських історій, які, за її словами, сьогодні стають щоденною реальністю для організацій, що працюють із біженцями. Саме через ці приклади найвиразніше видно, як нові правила впливають на тих, хто не має жодного запасу міцності.

Йдеться про людей, які ще донедавна могли розраховувати на базову підтримку, а тепер раптово її втратили – і опинилися в ситуації, де не мають чим покрити навіть найнеобхідніші потреби.

Серед типових випадків, які описує авторка: люди втрачають доступ до медичної допомоги, не можуть потрапити до лікаря і змушені відмовлятися від лікування; літні люди залишаються без страхування, що автоматично закриває для них доступ до системи охорони здоров'я; хворі, зокрема з хронічними захворюваннями, не мають коштів на базові ліки; у частини людей не вистачає грошей навіть на їжу.

Організації, зокрема ті, що працюють у сфері допомоги мігрантам, щодня отримують десятки звернень від людей, які опинилися без засобів до існування. Це не поодинокі випадки, а повторюваний сценарій.

Як зазначає Косович, у листах і повідомленнях люди прямо пишуть про свою ситуацію: що не мають за що жити, що втрачають житло або вже стоять перед ризиком опинитися на вулиці. Часто йдеться про людей, які протягом тривалого часу намагалися стабілізувати своє життя в Польщі, але через стан здоров'я або вік так і не змогли стати повністю самостійними.

У такій ситуації, підкреслює авторка, мова йде вже не про зниження рівня комфорту чи обмеження соціальних пільг, а про базове виживання – можливість поїсти, отримати лікування і мати дах над головою.

Парадокси нових правил

Косович звертає окрему увагу на ситуації, які виникли внаслідок нових норм і які, за її словами, мають ознаки системних парадоксів. Закон,

покликаний впорядкувати допомогу, на практиці створює суперечливі й часто абсурдні механізми, що ставлять людей перед неможливим вибором.

Пенсія як пастка

Одним із найбільш показових прикладів є ситуація з «емеритурами» (польською emerytura – пенсія). Йдеться навіть про мінімальні виплати – іноді на рівні кількох десятків злотих на місяць.

Відповідно до нових правил, сам факт отримання польської пенсії позбавляє людину права на проживання в центрах колективного розміщення (OZZ). І це незалежно від того, наскільки мізерною є ця виплата і чи дозволяє вона реально утримувати себе.

У результаті виникає парадоксальна ситуація. Людям, які опинилися без інших ресурсів, фактично пропонують: відмовитися від пенсії, щоб зберегти право на житло, де сама процедура відмови є складною і тривалою, іноді розтягується на місяці, а водночас пенсія часто була підставою для доступу до медичного страхування.

Таким чином людина опиняється перед вибором без хорошого рішення: або залишитися з мінімальною виплатою, яка не дозволяє вижити, але втратити дах над головою, або відмовитися від пенсії, щоб мати житло, але ризикувати втратою доступу до лікування.

Як підкреслює Косович, такі конструкції особливо складні для літніх людей, які змушені орієнтуватися в заплутаних процедурах в чужій країні, часто без підтримки і без повного розуміння наслідків своїх рішень.

Нереалістичні фінансові умови

Косович окремо наголошує на ще одному вимірі проблеми – повній невідповідності між реальними витратами на життя в Польщі та доходами, які мають частина українських біженців, зокрема літні люди.

За її словами, середня українська пенсія становить лише кількесот злотих на місяць, іноді доходять приблизно до 900 злотих. Це суми, які можуть мати певне значення в Україні, але в польських реаліях є критично недостатніми.

Таких коштів не вистачає практично ні на що з базових потреб: вони не покривають мінімальної вартості оренди житла, не дозволяють регулярно купувати ліки чи оплачувати лікування, не забезпечують навіть елементарного щоденного утримання.

У підсумку люди, які формально мають якийсь дохід, фактично залишаються без можливості самостійно вижити. Наявність пенсії не вирішує проблему – і водночас, як показано раніше, може позбавляти доступу до інших форм підтримки.

Випадання з системи лікування

Ще один приклад системної неузгодженості, на який звертає увагу Косович, стосується критеріїв доступу до житла в центрах колективного проживання (OZZ) для людей, які проходять лікування.

Згідно з новими правилами, право на проживання в таких центрах мають, зокрема, особи після госпіталізації. Це важливе положення, яке мало б захищати людей у складному стані здоров'я.

Однак на практиці цей критерій виявляється надто вузьким. Сучасна медицина значною мірою базується на амбулаторному лікуванні – тобто без постійного перебування в лікарні. Багато серйозних і навіть загрозливих для життя станів лікуються саме так.

У результаті виникає розрив між формальними нормами і реальністю: пацієнти з онкологічними захворюваннями часто проходять терапію амбулаторно; люди з діабетом, серцевими хворобами або після травм потребують постійного лікування, але не перебувають у стаціонарі – такі особи не підпадають під критерій «після госпіталізації»

Це означає, що люди, які об'єктивно перебувають у важкому стані і потребують стабільних умов для лікування, можуть втратити право на житло. За словами Косович, це один із прикладів того, як формальні правила не враховують реальних потреб пацієнтів і призводять до ситуацій, у яких хворі залишаються без базової підтримки.

Найбільш тривожне – долі літніх людей

Найбільш тривожні наслідки нових правил, за словами Косович, стосуються людей старшого віку. Саме ця група найчастіше не має жодних можливостей адаптуватися до змін – ні фізично, ні фінансово, ні соціально.

Авторка підкреслює, що йдеться про людей, які часто є повністю несамотійними: потребують постійного догляду, регулярного лікування і стабільних умов проживання. Водночас саме вони найшвидше випадають із системи підтримки після змін у законодавстві.

У колонці наведено конкретні випадки, з якими стикаються соціальні працівники та організації:

- людей після лікування у лікарнях виписують і фактично скеровують не до спеціалізованих закладів чи системи догляду, а до нічліжок для бездомних;
- осіб із деменцією або іншими когнітивними порушеннями залишають без належного нагляду і підтримки;
- тяжко хворі люди опиняються в умовах, які не відповідають їхньому стану – без можливості отримати догляд, спокій чи базову медичну допомогу.

Йдеться не лише про окремі історії, а про ширшу тенденцію, яка починає формуватися після змін у законі. Як зазначає Косович, система фактично не пропонує для цих людей альтернативи, окрім інфраструктури, призначеної для осіб у кризі бездомності.

У підсумку, наголошує авторка, найслабші – літні, хворі, залежні від сторонньої допомоги – не просто втрачають частину підтримки. Вони опиняються у ситуації, яку можна описати як поступове «виштовхування» за межі системи допомоги – у простір, де держава вже не забезпечує їм адекватних умов існування.

Руйнування попередніх програм інтеграції

Косович звертає увагу на ще один важливий аспект – нові зміни фактично підривають результати інтеграційної політики, яку Польща послідовно вибудовувала протягом останніх років після початку повномасштабної війни.

Йдеться про програми, спрямовані не просто на надання допомоги, а на поступове виведення людей із системи залежності від державної підтримки. Їхня логіка полягала в тому, щоб дати біженцям інструменти для самостійного життя.

Серед ключових елементів цієї політики були: дофінансування оренди житла, що дозволяло людям виїжджати з центрів колективного проживання; підтримка у працевлаштуванні, включно з допомогою в пошуку роботи та адаптації на ринку праці; поступовий, контрольований вихід із OZZ із паралельною підтримкою на перехідному етапі.

Як підкреслює авторка, ці заходи давали відчутний результат. Кількість людей, які проживали в центрах колективного розміщення, за півтора року скоротилася приблизно вдвічі – тобто значна частина біженців змогла перейти до більш самостійного життя.

Однак нові обмеження ставлять під загрозу цей прогрес. За словами Косович, частина людей, які щойно досягли відносної стабільності, знову опиняється у вразливому становищі.

У практичному вимірі це означає втрату частини доходів або соціальної підтримки, яка була критично важливою для утримання житла, руйнування крихкої фінансової рівноваги, на якій трималася самостійність, та ризик повернення до системи допомоги, з якої люди щойно вийшли.

У найгірших випадках, як зазначає авторка, це може призвести навіть до втрати житла і потрапляння в ситуацію бездомності. Таким чином, політика, яка раніше сприяла інтеграції, нині може бути частково знівельована, а досягнутий ефект – втрачений.

Інформаційний хаос у медицині

Окремим блоком Косович описує ситуацію з доступом до медичних послуг, яка після змін у законі стала однією з найбільш заплутаних і непередбачуваних.

Формально нові правила передбачають, що мешканці центрів колективного проживання (OZZ) зберігають право на лікування. Однак на практиці реалізація цього положення наштовхується на серйозні проблеми – передусім через відсутність чітких процедур і зрозумілої відповідальності між інституціями.

Насамперед виникає базове питання: хто саме має підтверджувати право людини на медичну допомогу. За словами авторки, немає єдиного підходу до того, хто повинен видавати відповідні довідки – чи це має робити воєвода, орган місцевого самоврядування, чи адміністрація самого центру проживання.

У результаті різні установи діють по-різному. Частина центрів проживання видає власні довідки або списки мешканців. Воночас деякі органи

місцевої влади відмовляються оформлювати документи, не будучи впевненими у своїх повноваженнях. До того ж у різних медичних закладах рівень обізнаності про нові правила є різним.

Ця невизначеність безпосередньо впливає на пацієнтів. У частині випадків лікарі приймають людей і надають допомогу, керуючись власною інтерпретацією правил або попереднім досвідом. В інших – відмовляють у прийомі «про всяк випадок», побоюючись порушення процедур.

У підсумку, як підкреслює Косович, доступ до медичної допомоги перестає бути гарантованим правом і перетворюється на випадковість. Люди можуть отримати лікування – але лише за умови, що потраплять у систему, де правила інтерпретують на їхню користь. В іншому разі вони залишаються без допомоги, навіть якщо формально мають на неї право.

Чого не врахував закон

Підсумовуючи, Косович формулює одну з головних претензій до нових правил – відсутність системного підходу при їх розробці та впровадженні. На її думку, закон створювався як інструмент обмеження витрат і впорядкування допомоги, але без належного аналізу його реальних наслідків для конкретних людей.

Авторка наголошує: перед ухваленням таких змін держава мала б відповісти на низку базових запитань, які дозволили б оцінити масштаб і ризику:

- скільки саме людей втратить доступ до допомоги після змін;
- у якому стані вони перебувають – зокрема в контексті здоров'я, віку і здатності до самостійного життя;
- які реалістичні альтернативи можна запропонувати тим, хто залишиться без підтримки.

За словами Косович, ці питання або не були належно проаналізовані, або їхні відповіді не були враховані при формуванні політики. У результаті закон працює як механізм скорочення – але не як інструмент управління соціальними ризиками.

Авторка підкреслює, що сама ідея обмеження витрат чи боротьби з можливими зловживаннями не є неправильною. Однак проблема виникає тоді, коли ці цілі стають панівними і затьмарюють реальну ситуацію людей.

У нових правилах, як зазначає Косович, бракує чутливості до тих, хто не зловживає системою, а просто не має іншого способу вижити. Йдеться про людей, які через вік, стан здоров'я чи життєві обставини не можуть забезпечити себе самостійно і для яких державна підтримка є не додатковою опцією, а єдиною умовою базового існування.

Висновок: між війною і відчаєм

У фіналі колонки Косович повертає увагу до ширшого контексту – війни в Україні, яка триває і яка, як підкреслює авторка, не дає підстав говорити про безпечне повернення. Навпаки, ситуація залишається нестабільною, а обстріли та атаки на цивільну інфраструктуру лише посилюються.

Саме на цьому тлі, зазначає вона, особливо драматично виглядають рішення людей, які починають замислюватися про повернення до України. Йдеться передусім про літніх і тяжкохворих, які опинилися в Польщі без підтримки і перспектив.

Як підкреслює Косович, ці рішення не мають нічого спільного з відчуттям безпеки чи покращенням ситуації в Україні. Навпаки – вони є наслідком відчаю.

Люди розглядають повернення не тому, що вважають його безпечним, а тому, що не бачать для себе можливості вижити в Польщі в нових умовах.

Для частини з них це означає вибір між двома ризиками: залишитися без засобів до існування в країні перебування або повернутися в країну, де триває війна.

Колонка завершується висновком, що нинішня політика не обмежується лише переглядом умов допомоги. У випадку найуразливіших груп вона фактично ставить під питання їхнє базове виживання – доступ до житла, лікування і мінімальних умов для життя.

14.04.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/kantsler-nimechchini-zrobiv-guchnu-zayavu-1776165477.html>

Канцлер Німеччини зробив гучну заяву щодо українських чоловіків-біженців

Німеччина обмежуватиме кількість українських чоловіків, які шукають притулку у країні, і сприятиме їхньому поверненню додому.

Як повідомляє РБК-Україна, про це заявив німецький канцлер Фрідріх Мерц під час спільної пресконференції з президентом України Володимиром Зеленським.

«Ми будемо тісно співпрацювати (з Україною, – ред.) у питаннях, що стосуються українських громадян, які шукали притулку в нашій країні, і сприятимемо їхньому поверненню додому», – наголосив він.

Мерц додав, що Берлін та Київ будуть співпрацювати щодо обмеження кількості українських чоловіків, які шукають притулку у Німеччині.

«Надзвичайно важливо, щоб ці чоловіки були на місці й допомагали своїй країні», – сказав німецький канцлер.

Зеленський зазначив, що відповідні служби України та Німеччини мають займатися питанням незаконного виїзду українських чоловіків за кордон.

«Що стосується молодих людей за кордоном. Це різні молоді люди. Я погоджуюсь з вами щодо тих людей, які є мобілізаційного віку, які поїхали за кордон тимчасово, але виявилось, що на роки, та ті, хто поїхав з порушенням законодавства, то наші відповідні служби обох країн мають займатися цим питанням», – сказав він.

Президент наголосив, що ЗСУ хотіли б повернення цих чоловіків, оскільки українським воїнам необхідна ротація.

«Наші ЗСУ хотіли б, щоб вони повернулися, бо потрібне питання справедливості. Нашим людям на фронті треба ротації. Хоч наші воїни залізні, але у них є сім'ї. Відповідальність повинна нести кожна людина, яка є громадянином», – заявив Зеленський.

Він додав, що за кордоном перебувають й інші молоді люди, які не є мобілізаційного віку і мають на це право.

14.04.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/lifestyle/zhittya-pislya-zahistu-de-evropi-zaraz-proponuyut-1776175828.html>

Життя після захисту: де у Європі зараз пропонують найкращі умови для українських пенсіонерів

Директива про тимчасовий захист для українців офіційно продовжена до 4 березня 2027 року. Це дає мільйонам українців впевненість у завтрашньому дні, але для літніх людей постає логічне запитання: що далі? Оскільки пенсіонери зазвичай не претендують на робочі візи, який вони мають шлях до легалізації в ЄС після завершення дії захисту?

РБК-Україна розповідає, які країни вже зараз пропонують найбільш лояльні умови для переходу зі статусу біженця на довгострокову посвідку на проживання (ВНП) для людей похилого віку.

2027 рік стане часом вибору

Тимчасовий захист – це екстрений захід, який рано чи пізно завершиться. Після весни 2027 року українцям доведеться обирати одну з національних форм легалізації.

Для тих, хто не працює, головним критерієм стане фінансова незалежність – здатність забезпечити себе без допомоги держави.

Країни з найпростішими умовами легалізації

Португалія: віза D7

Португалія залишається «золотим стандартом» для пенсіонерів-іноземців. У цій країні є спеціальна віза. Віза D7 створена спеціально для осіб із пасивним доходом (пенсія, рента, дивіденди).

Умови: потрібно підтвердити стабільний дохід (приблизно від 870 до 1300 євро на місяць на родину) та мати договір оренди чи власне житло.

Перевага: знання мови на етапі отримання ВНП не вимагається, а через 5 років проживання можна просити ПМП або громадянство.

Болгарія: статус «забезпечений пенсіонер»

Це найдоступніший шлях для українців за фінансовим порогом. Болгарія – єдина країна ЄС, яка має окрему законодавчу статтю для іноземних пенсіонерів.

Умови: необхідно лише довести наявність пенсії (будь-якого розміру) та житла (оренда також підходить).

Перевага: мінімальні вимоги до суми на банківському рахунку та культурна близькість.

Чехія: спеціальна посвідка для українців

Чехія вже розробляє механізми «плавного виходу» з тимчасового захисту. У цій країні є можливість перейти на спеціальну довгострокову посвідку на проживання для тих, хто прожив у країні під захистом понад 365 днів, не має боргів та має житло.

Умови: потрібно підтвердити фінансову спроможність. Для літніх людей це може бути поєднання української пенсії та допомоги від працюючих дітей.

Іспанія: віза для фінансово незалежних (Residencia no lucrativa)

Варіант для тих, хто має заощадження або нерухомість в оренді. При цьому працювати людина з таким статусом заборонена, а отримати посвідку на постійне проживання можна вже за 5 років.

Умови: тут фінансовий поріг вищий (близько 2400 євро на місяць на головного заявника).

Перевага: високий рівень медицини та соціальної інтеграції для літніх людей.

Італія: тільки пасивний дохід

В Італії є спеціальна програма для іноземців, яка розрахована на людей з пасивним доходом – пенсія, оренда, дивіденди. Працювати у такому статусі заборонено.

Умови: мінімальний дохід високий – близько 31 000 євро на рік на людину, обов'язкова медична страховка та підтверджене житло.

Греція: варіант для заможних

Є декілька програм для пенсіонерів, якими можуть скористатися українці. Наприклад, «золота віза» через купівлю нерухомості від 250 000 євро. Є також варіанти для фінансово незалежних.

Умови: постійне проживання не потрібне, пенсія враховується як підтвердження фінансової спроможності.

Фінляндія: легкий доступ до пенсії

Іноземці, які легально проживають у Фінляндії від 3 років і досягли 65 років, можуть отримувати Кела-пенсію. Тимчасовий захист можуть зарахувати як законне проживання – треба тільки підтвердити постійний статус.

На що звернути увагу вже зараз

Щоб не опинитися в правовому вакуумі навесні 2027-го, експерти радять готувати «фундамент» сьогодні:

Збирайте папери

- Медичні довідки про лікування в країні ЄС, договори оренди, сертифікати мовних курсів (навіть базових).

Легалізуйте доходи

- Якщо ви отримуєте пенсію в Україні, переконайтеся, що вона приходить на картку, яку можна верифікувати для європейських органів.

Соціальні зв'язки

- Реєстрація в місцевих громадах або волонтерство стають вагомим аргументом для «гуманітарного» дозволу на проживання у складних випадках.

16.04.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/lifestyle/chomu-irlandiya-stala-zolotoyu-klitkoyu-tisyach-1776358067.html>

Чому Ірландія стала «золотою кліткою» для тисяч українських біженців

Ірландія у 2026 році залишається одним із найбажаніших, але водночас найскладніших напрямків для українців. Країна, що колись прийняла десятки тисяч людей з відкритими обіймами, сьогодні стикається з критичним перевантаженням.

РБК-Україна розповідає про реальний стан справ в Ірландії – від «житлового пекла» до специфіки місцевого ринку праці, де український досвід не завжди є перевагою.

Житловий колапс: життя у наметах та готелях

Найголовніша проблема Ірландії – не ціни, а фізична відсутність вільного житла. Країна перебуває у найглибшій житловій кризі за всю свою історію.

Реальність

Багато українців роками живуть у готелях або переобладнаних спортивних залах без власної кухні та особистого простору. Орендувати квартиру самостійно майже неможливо: на один перегляд приходять сотні претендентів, а власники вимагають рекомендації від попередніх ірландських орендодавців, яких у новоприбулих просто немає.

Намети та ангари

Нових прибулих дедалі частіше розміщують у наметових містечках або великих виставкових центрах, що в умовах вологого та вітряного ірландського клімату стає справжнім випробуванням для здоров'я.

Пастка «соціалу» та зміни у виплатах

У 2024-2025 роках Ірландія суттєво переглянула умови підтримки. Якщо раніше виплати були одними з найвищих у ЄС, то зараз вони прив'язані до типу житла. Виплати на житло зменшили з 600 євро до 400 євро на місяць. Найближчим часом ці виплати можуть взагалі скасувати.

Фінансовий тиск

Ті, хто проживає у державному житлі з повним забезпеченням (харчуванням), отримують лише символічні кишенькові гроші. Це змушує людей шукати роботу миттєво, але тут виникає наступна перешкода.

Робота: диплом проти «місцевого досвіду»

Навіть із вільним володінням англійською, українські фахівці зіштовхуються з ірландським консерватизмом.

Невідповідність кваліфікації

Лікарі, інженери та юристи часто змушені працювати на складах чи в клінінгу, оскільки процес підтвердження диплома (nostrification) триває роками та коштує дорого.

Географічна ізоляція

Багато центрів розміщення розташовані у глибокій провінції, де немає громадського транспорту. Без власного авто та ірландських прав (які теж непросто отримати) вийти на ринок праці практично неможливо.

Специфіка медицини: черги довжиною в місяці

Ірландська система охорони здоров'я працює за принципом «черги на все». Навіть маючи медичну картку, візиту до вузького спеціаліста (наприклад, кардіолога чи ендокринолога) можна чекати від 6 до 18 місяців.

Система GP (сімейних лікарів) перевантажена настільки, що нові пацієнти часто не можуть навіть зареєструватися у клініці за місцем проживання.

Психологічний тиск та «втома від допомоги»

Хоча ірландці залишаються надзвичайно доброзичливою нацією, у суспільстві відчувається напруга через брак ресурсів для самих громадян. Це створює відчуття тимчасової «підвішеності», де ти ніби інтегрований, але водночас не маєш жодних гарантій на завтра.

Звісно, у цій країні гарна природа, привітні люди та багато цікавого. Однак інтегруватися у суспільство можна тільки у великих містах.

17.04.2026

24 Канал

https://24tv.ua/zakordon24/skilki-molodih-ukrayinskih-cholovikiv-viyihali-za-kordon-svizhi_n3050626

Європа занепокоєна: скільки молодих українців виїхали за кордон

Після відкриття кордонів для чоловіків віком до 23 років за межі України могли виїхати сотні тисяч громадян. У Європі це викликає занепокоєння, хоча офіційних звернень щодо обмежень поки немає.

Про це в інтерв'ю Forbes повідомив міністр соціальної політики, сім'ї та єдності Денис Улютін.

Скільки молодих українських чоловіків виїхало за кордон?

До країн Європейського Союзу після послаблення обмежень на виїзд могли вирушити близько 400 тисяч молодих українських чоловіків. За словами

посадовця, точні дані наразі відсутні, адже офіційна статистика з цього питання не ведеться.

Водночас він визнав, що така кількість молодих українців за кордоном може створювати певний тиск на країни ЄС і викликати занепокоєння серед європейських партнерів.

Чи правда, що в ЄС хочуть обмежити потік чоловіків з України?

Улютін також прокоментував інформацію про те, що окремі європейські політики, зокрема канцлер Німеччини Фрідріх Мерц, нібито закликали обмежити цей потік. Втім, за його словами, офіційних звернень щодо скасування чи перегляду правил виїзду наразі не надходило.

Водночас дискусія між Україною та міжнародними партнерами триває в іншому напрямку. Мовиться про майбутнє українців за кордоном після завершення дії тимчасового захисту, який має спливати у першому кварталі наступного року.

Скільки українських біженців перебуває в ЄС?

За офіційними даними Євростату, лише зі статусом тимчасового захисту в країнах ЄС перебуває понад 4 мільйони громадян України. Більшість із них мають статус тимчасового захисту в ЄС – це спеціальний механізм, запроваджений після 2022 року. Найбільше українців прийняли:

- Німеччина – понад 1 мільйон;
- Польща – близько 900 тисяч – 1 мільйона;
- Чехія – понад 350 тисяч.

Водночас реальна цифра може бути трохи більшою, адже не всі українці оформлюють тимчасовий захист – частина перебуває за іншими підставами (робота, навчання, возз'єднання сім'ї).

14.04.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4112385-genkonsul-ukraini-na-pivnosi-polsi-prozivaie-blizko-piv-milijona-ukrainciv.html>

На півночі Польщі проживає близько пів мільйона українців – генконсул

У чотирьох воєводствах на півночі Польщі (Західнопоморське, Поморське, Куявсько-Поморське і Вармінсько-Мазурське) станом на сьогодні проживає приблизно 420 тис. громадян України.

Про це в інтерв'ю Укрінформу розповіла новопризначена генконсул України у Гданську Світлана Криса.

«На території консульського округу перебувають зараз приблизно 420 тисяч громадян України. Це майже населення Гданська, де проживає 480 тисяч людей. Варто зауважити, що 40% від цієї кількості українців приїхали на північ Польщі після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році», – повідомила генконсул.

Вона підкреслила, що на території Польщі зосереджена найбільша кількість громадян України, після Німеччини, а генконсульство у Гданську територіально охоплює найбільший консульський округ, адже до його складу входить чотири воєводства: Західнопоморське, Поморське, Куявсько-Поморське і Вармінсько-Мазурське.

Криса поінформувала, що нещодавнє підвищення статусу консульської установи у Гданську до рівня генконсульства є підтвердженням високого рівня українсько-польських відносин і турботи про громадян, які перебувають за кордоном.

«Новий статус – це інший масштаб, що дозволяє реалізовувати більше проєктів для підтримки української громади, культурних та економічних зв'язків, посилюється ефективність допомоги українцям», – зауважила генконсул.

Вона додала, що у Гданську шукатимуть нове приміщення під генконсульство.

«Потрібно, щоб установа відповідала вимогам сьогодення та була зручною для громадян України не лише з точки зору місця розташування, а й за своїми умовами. Йдеться про те, щоб там були відповідна зала очікування, кімната для дітей, невеличка бібліотека, а також щоб установа була зручною для людей з обмеженими можливостями», – повідомила Криса.

16.04.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4113168-posol-ukraini-u-polsi-vidvidav-evakujovanih-ditej-u-misti-lodz.html>

Посол України у Польщі відвідав евакуйованих дітей у місті Лодзь

Надзвичайний і повноважний посол України в Республіці Польща Василь Боднар разом із дружиною Катериною відвідали українських дітей, евакуйованих з інституційних закладів до міста Лодзь.

Про це у Фейсбуці повідомило посольство України в Польщі, передає Укрінформ.

Регіон став одним із ключових центрів, де вдалося запровадити модель сімейного виховання для сиріт навіть в умовах евакуації.

Наразі на території Лодзького воєводства перебуває понад 250 дітей з Одеської, Запорізької, Волинської та Хмельницької областей. До Польщі були переміщені цілі заклади: спеціальні школи, інтернати, дитячі будинки та центри соціально-психологічної реабілітації.

Унікальність проєкту в Лодзі полягає у фактичній деінституціоналізації: за підтримки міжнародних партнерів дітей розмістили не у великих інтернатах, а в будиночках сімейного типу. Це дозволило створити умови, максимально наближені до родинних.

Проект реалізовано завдяки синергії багатьох сторін: Дитячого фонду ООН (UNICEF), Європейської Комісії, уряду США та міської влади Лодзя.

У зустрічі з дипломатами взяли участь віцепрезидент міста Лодзь Адам Вечорек, директор Центру адміністративної опіки Пйотр Ридзевський і представники UNICEF.

Під час візиту Василь Боднар передав вихованцям спортивний інвентар, обладнання для активного відпочинку, необхідні речі та солодощі.

«Кожна така зустріч – це не лише допомога, а передусім прояв солідарності, турботи та людяності», – зазначили у посольстві, висловивши вдячність польським партнерам за забезпечення безпечних і гідних умов для українських дітей.

17.04.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/4113482-z-pocatku-kvitna-bezkostovno-rozselili-127-evakujovanih-iz-donaccini.html>

З початку квітня безкоштовно розселили 127 евакуйованих із Донеччини

З Донецької області від початку квітня 2026 року евакуювали та безкоштовно розселили у безпечних регіонах України 127 людей, які погодилися на це.

Про це на онлайн-брифінгу повідомив в.о заступника директора Департаменту – начальник управління у справах пільгової категорії громадян Дмитро Пожарський, передає кореспондент Укрінформу.

«З 1 квітня поточного року безкоштовно централізовано було розселено 127 осіб, з них 42 – маломобільні особи з інвалідністю та 37 дітей. І розселення триває», – сказав Пожарський.

За його словами, всього розселення з початку місяця здійснювалося до Житомирської, Рівненської, Львівської, Івано-Франківської, Дніпропетровської, Кіровоградської, Волинської, Харківської, Черкаської областях. Також Донецька ОВА співпрацювала з благодійною організацією «Спасемо Україну», яка розміщала сім'ї з дітьми в шелтерах Київської, Вінницької, Черкаської областях.

Пожарський закликав всіх евакуюватися та проінформував, що разова допомога тим, хто виїжджає наразі збільшилася.

«Хочу зазначити, що благодійні організації, які у транзитних центрах оформляють разову грошову допомогу при евакуації з 1 квітня вже надають допомогу у збільшеному розмірі – це вже не 10 800 грн, а 12 300 грн. Тому звертайтеся до своїх військових адміністрацій, ми вас обов'язково транспортуємо і, якщо потребуєте, розселимо», – заявив представник ОВА.

Він додав, що місця для безкоштовного розселення у більш безпечних регіонах є, тому треба виїжджати з Донеччини.

«Місця є, всім радимо, хто бажає евакуюватися, а ми вважаємо, що повинні всі бажати евакуюватися, тому що безпекова складова в області дуже напружена, звертатися. Ми вас безпечно евакуюємо, розселимо і надамо всебічну допомогу», – підкреслив Пожарський.

Як повідомлялося, з підконтрольної українській владі території Донеччини з початку російського повномасштабного вторгнення евакуювали більш як 1 млн 351 тис. осіб, серед них понад 206,4 тис. дітей.

На територіях Донецької області, що перебувають під контролем української влади, станом на 15 квітня 2026 року, залишається 172 тис. осіб цивільного населення.

Регіональні

13.04.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/skilki-zhitieliv-novodonietskoyi-ghromadi-ievakuiivalisia-do-vinnitskoyi-oblasti/>

Скільки жителів Новодонецької громади евакуювалися до Вінницької області

Станом на 6 квітня 2026 року у Вінницькій області зареєстровано 31 400 внутрішньо переміщених осіб, які переїхали з Донецької області. Серед них – 71 житель Новодонецької громади.

Про це Східному Варіанту повідомили в Департаменті соціальної та молодіжної політики Вінницької ОВА.

Загалом кількість переселенців у Вінницькій області поступово зменшується: станом на 1 січня 2024 року на обліку перебувало 157 368 ВПО, на 1 січня 2025 року – 144 638, а на 1 січня 2026 року – 143 217 людей.

В області діє система підтримки переселенців: людям надають консультації щодо розселення та забезпечують місцями тимчасового проживання.

13.04.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/diti-vpo-zokriema-z-chierkaskoyi-ghromadi-maiut-dostup-do-osviti-na-zhitomirshchini/>

Діти ВПО, зокрема з Черкаської громади, мають доступ до освіти на Житомирщині

У Житомирській області забезпечують доступ до освіти дітей з числа внутрішньо переміщених осіб. Загальною середньою освітою охоплено 3197 дітей ВПО, ще 819 відвідують заклади дошкільної освіти.

Про це Східному Варіанту повідомили в Департаменті освіти і науки Житомирської ОДА.

Також 1246 дітей із родин переселенців займаються у закладах позашкільної освіти області.

У Житомирській області впроваджується комплекс заходів для інтеграції дітей ВПО у нові освітні заклади, зазначають у Департаменті.

17.04.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/diti-vpo-z-chierkaskoyi-ta-novodonietskoyi-ghromad-maiut-dostup-do-osviti-na-vinnichchini/>

Діти ВПО з Черкаської та Новодонецької громад мають доступ до освіти на Вінниччині

Станом на 1 квітня 2026 року заклади освіти Вінницької області прийняли тисячі дітей, які разом із родинами були змушені переїхати через війну, зокрема з Донецької області.

Про це Східному Варіанту повідомили в Департаменті гуманітарної політики Вінницької ОВА.

Станом на 1 квітня 2026 року на Вінниччині 1728 дітей із родин внутрішньо переміщених осіб відвідують дитячі садки, ще 6791 дитина навчається у школах області.

У департаменті додають: місця попереднього проживання дітей окремо не фіксують.

14.04.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/article/z-bakhmutom-u-siertsy-poltava/>

Більше ніж гуманітарка: як у Полтаві працює осередок підтримки «З Бахмутом у серці»

У Полтаві для переселенців із Бахмута працює осередок «З Бахмутом у серці». Тут можна отримати не лише гуманітарну допомогу, а й консультації, підтримку та допомогу з розв'язанням щоденних питань після евакуації.

Східний Варіант дізнався, як працює центр, хто звертається по допомогу і перед якими труднощами постає команда.

Громада без міста

До 2022 року Бахмут був домом для понад 75 тисяч мешканців. Сьогодні місто фактично зруйноване внаслідок затяжних бойових дій, проте сама громада збереглася в людях, які розсіялися по всій країні. Одним із ключових прихистків стала Полтавщина.

Станом на грудень 2025 року в Україні зареєстровано понад 4,6 мільйона ВПО. Полтавська область стабільно входить до десятки регіонів, що прийняли найбільшу кількість переселенців – тут офіційно обліковано понад 184 тисячі осіб. Щоб підтримувати зв'язок із земляками, Бахмутська міська військова адміністрація створила мережу осередків, один із яких відкрився у Полтаві у квітні 2023 року.

«На обліку в осередку перебувають 1388 родин – це 2931 людина, які на постійній основі отримують допомогу та підтримку», – зазначили у Бахмутській міській військовій адміністрації у відповідь на запит Східного Варіанта.

Найчастіше за підтримкою звертаються пенсіонери, багатодітні сім'ї та люди з інвалідністю. Роботу центру координують фахівці Бахмутської міської ради, а за наявності ресурсів допомогу надають і переселенцям з інших громад у межах партнерських угод.

Виклики сьогодення: коли ресурси вичерпуються

Команда осередку відкрито говорить про нові труднощі.

«Останнім часом значно зменшилися обсяги допомоги від донорів, деякі проекти були закриті. Це пов'язано з докорінною зміною пріоритетів: зараз більшість місій фокусуються виключно на прифронтових територіях або громадах, де триває активна евакуація», – повідомив заступник начальника Бахмутської міської військової адміністрації Олександр Марченко.

Центральна частина України, зокрема й Полтавщина, наразі майже не покривається великими донорськими програмами. Крім того, сама допомога стала суворо адресною і надається лише вузьким пільговим категоріям. Це змушує адміністрацію хабу постійно шукати нові шляхи підтримки та розширювати коло партнерів.

Простір рішень: за принципом «єдиного вікна»

Сьогодні осередок на вулиці Володимира Козака, 3а, – це повноцінний соціальний хаб. Замість простої видачі пакунків тут реалізовано принцип «єдиного вікна», де людина може розв'язати комплекс проблем в одному місці.

«У хабі людина може отримати комплексну допомогу – від гуманітарної до юридичної та психологічної – в одному місці», – пояснює Марченко.

Юридичний захист: Фахівці БФ «Право на захист» допомагають із відновленням документів та оформленням компенсацій за знищене майно.

Психологічна допомога: Спеціалісти гуманітарної місії «Проліска» працюють із тими, хто пережив важку евакуацію та адаптується до нових умов.

Соціальні питання: У хабі проводять прийоми представники Пенсійного фонду Донецької області.

Працевлаштування: Консультації надають фахівці Краматорської філії центру зайнятості.

Адміністративні послуги: До роботи залучені представники виконавчих органів Бахмутської міської ради.

«Ми постійно розширюємо мережу партнерів – нині співпрацюємо з Полтавською міською радою, Червоним Хрестом та ГО «Бюро гендерних стратегій і бюджетування»», – додав посадовець.

Окрім вирішення побутових проблем, хаб став майданчиком для культурного та освітнього розвитку.

Зокрема, у березні діти з осередку відвідали регіональний журналістський хаб «Медіабаза Полтава», де змогли ознайомитися з роботою медійників та спробувати себе в ролі журналістів.

«Це місце, де гартується сучасна журналістика. Дітям розповіли про стандарти професії, важливість перевірки інформації та безпеку журналістів. Такі зустрічі допомагають зрозуміти, що медіаграмотність – це не просто термін, а життєво необхідна навичка. Діти в захваті», – ділиться педагогиня Ірина Кривко, волонтерка осередку.

Педагоги та фахівці з культури Бахмутської громади проводять для дорослих і дітей розважальні заходи та інтерактивні заняття. Такі ініціативи є частиною Програми підтримки та інтеграції на 2026–2027 роки, мета якої – допомогти людям не просто виживати, а повноцінно ставати частиною нової спільноти.

17.04.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/kilkist-rielokovanikh-bizniesiv-lughanshchini-zrosla-do-ponad-4-7-tisiach/>

Кількість релокованих бізнесів Луганщини зросла до понад 4,7 тисяч

Одним із ключових наслідків повномасштабного вторгнення стало переміщення економічної активності з ризикових регіонів у безпечніші. Для Луганщини це означало масову релокацію бізнесу.

Про це повідомили в Луганській обласній державній адміністрації.

Так, станом на 1 січня 2025 року кількість релокованого бізнесу становила 3 636 осіб. На 1 січня 2026 року ця цифра зросла до 4 724.

«Бізнес не просто виїхав – він продовжує працювати, створювати робочі місця, платити податки, тільки тепер – в інших регіонах України», – зазначили в ОДА.

Особливо показовою є ситуація в агропромисловому комплексі – відновлено роботу 147 сільськогосподарських підприємств Луганщини, які перепрофілювали свою діяльність із виробництва сільськогосподарської продукції на її перероблення.

«Це означає, що бізнес не просто виживає, а й трансформується, шукає нові ніші та можливості», – зауважили в ОДА.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, у 2024 році загальна кількість діючих суб'єктів господарювання склала 2 613

одиниць, серед яких 207 підприємств (юридичні особи) та 2 406 фізичних осіб-підприємців.

А протягом 9 місяців 2025 року було створено 323 нових суб'єкти господарювання – 15 юридичних осіб та 308 ФОП.

«Бізнес Луганщини не зник – він змінив локацію, але зберіг реєстрацію та зв'язок із регіоном», – підсумували в ОДА.

17.04.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/article/mieditsina-doniechchina-kharkivshchina/>

Доступ до медицини для ВПО та жителів прифронту Донеччини та Харківщини: як це працює та що потрібно знати

З початком повномасштабного вторгнення рф доступ цивільного населення на сході України до медичних послуг значно ускладнився: заклади зруйновані, лікарі евакуювалися, а мирне населення вимушено покидає рідні домівки через бойові дії. На територіях, наближених до лінії фронту, не працюють лікарні та медичні фахівці, і доступ до медицини суттєво обмежений. Водночас переселенці шукають якісні медичні послуги в приймаючих громадах.

Східний Варіант разом з Накипіло дослідив, який стан медицини на Донеччині та Харківщині станом на зараз та де переселенці та мешканці прифронту можуть отримати допомогу.

У чому проблема?

Донеччина. Катастрофічний вплив російської війни на медицину

Російська військова агресія завдала руйнівних наслідків для медицини Донецької області. До 2014 року тут проживало понад 4 млн людей, коли зараз, станом на початок квітня 2026 року, на підконтрольних територіях залишається лише 174 тисячі мешканців.

Через бойові дії та постійні ворожі обстріли постраждало 96 медичних закладів на Донеччині, з них 25 повністю зруйновані. Більша частина області окупована ворогом, а підконтрольні території постійно обстрілюються росіянами. На прифронтових територіях доступ до медичних послуг для населення сильно ускладнений. Коли в населених пунктах уже йдуть бої, у лікарів, вузьких спеціалістів та медичних волонтерів уже немає можливості працювати. Евакуаційні та медичні місії, які пересуваються автівками, російські сили також постійно обстрілюють, попри заборону Женевськими конвенціями.

«Основні бар'єри в доступі до медицини на прифронтових територіях включають руйнування інфраструктури, дефіцит кадрів, а також небезпеку пересування. Ключовими проблемами є складнощі з доставкою пацієнтів до лікарень через безпекові ризики», – розповідають Східному Варіанту в

Департаменті охорони здоров'я Донецької обласної військової адміністрації (ОВА).

В області спостерігається суттєвий дефіцит лікарів-спеціалістів. Загальна потреба закладів становить 295 фахівців. Найбільший кадровий дефіцит відчувається серед таких спеціальностей: лікарі-анестезіологи, лікарі-інтерни, лікарі з медицини невідкладних станів, лікарі з функціональної діагностики, лікарі загальної практики – сімейні лікарі, лікарі фізичної та реабілітаційної медицини, невропатологи, ортопеди-травматологи, отоларингологи, офтальмологи, педіатри, психіатри, психологи, терапевти та хірурги.

Харківщина. Що загострює ситуацію

Система охорони здоров'я в Харківській області балансує між безпекою та якісним обслуговуванням пацієнтів. Через російські обстріли частина медзакладів зруйнована чи переміщена, а медики змушені працювати в умовах ризику обстрілів, перебоїв зі світлом і зв'язком. У прифронтових громадах люди часто не можуть дістатися до лікарні через відсутність транспорту чи небезпеку доріг.

Водночас медична сфера адаптується до складних умов: пошкоджені лікарні й амбулаторії поступово відновлюють. У частині з них будують укриття, оновлюють обладнання за підтримки держави та міжнародних партнерів. Доступ до медицини подекуди забезпечує і громадський сектор.

Одним із ключових викликів є нестача кадрів. Проблема, яка існувала й раніше, загострилася через вимушену міграцію населення, зруйновану інфраструктуру, загрозу обстрілів, виснаження медиків.

Торік у комунальних закладах регіону були зайняті 32,5 тисячі посад із 45 тисяч наявних. Тобто система була укомплектована на 72%. Станом на березень 2026 року в області були актуальні 7,6 тисячі вакансій. Найбільше бракує лікарів (1,8 тисячі вакансій) і молодшого медперсоналу (приблизно три тисячі). Такі цифри надали в Харківській обласній адміністрації на запит «Накипіло».

Найскладніша ситуація – у прифронтових і деокупованих громадах, подекуди працює лише третина медиків від потреби. У Куп'янській громаді штат укомплектований на 26,1%. На Шевченківщині та Борівщині зайнято 35,7% і 39,3% посад. Трохи краще в Золочівській, Великобурлуцькій та Ізюмській громадах, де працюють 42–43% фахівців від наявної потреби. У Близнюківській – 45,3%.

У Харкові нестача кадрів гостро відчувається в медзакладах, які надають ургентну допомогу та реабілітаційні послуги.

«Зростає потреба у висококваліфікованих фахівцях: передусім у фізичних терапевтах, психіатрах, психотерапевтах, ерготерапевтах і клінічних психологах, здатних працювати з військовослужбовцями, постраждалими цивільними та дітьми», – відповіли на наш інформаційний запит у міськраді.

Водночас у харківських комунальних лікарнях критично бракує медичних сестер, лікарів сімейної медицини, терапевтів, педіатрів і лікарів-лаборантів.

Через російські обстріли регулярно потерпає медична інфраструктура. Від 2022 року на Харківщині ворог пошкодив або зруйнував 486 закладів чи їхніх структурних підрозділів. Наразі відремонтували приблизно третину: 151 об'єкт охорони здоров'я.

У Харкові зазнали пошкоджень 44 комунальні заклади. Із них три – лише за перші 2,5 місяця цього року. У місті частково або повністю відновили 37 закладів.

Понад те, ситуацію ускладнюють ворожі дрони, які неодноразово атакують цивільних, зокрема автівки швидкої допомоги. Серед головних викликів у ХОВА називають відсутність світла та зв'язку у прифронтових громадах, потреба в укриттях і в медичному обладнанні. Особливу увагу необхідно приділити розвитку системи реабілітації.

Які є рішення?

Донеччина

Робота медичних закладів для жителів прифронту

Станом на початок квітня, на території Донецької області працює 24 медичні заклади. З них 7 закладів первинної та 17 закладів вторинної та спеціалізованої допомоги.

Продовжує діяти Програма медичних гарантій, яка покриває екстрену, первинну, спеціалізовану та паліативну допомогу. Також діють і місцеві програми підтримки медичних закладів – це цільові програми органів місцевого самоврядування, спрямовані на фінансування комунальних некомерційних підприємств, які не покриваються НСЗУ. Вони включають оплату комунальних послуг, придбання обладнання, стимулювання персоналу та забезпечення пільгових категорій населення ліками.

На Донеччині екстрена медична допомога мешканцям надається цілодобово від Обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. До його складу на даний час входять 4 станції екстреної (швидкої) медичної допомоги, 5 підстанцій, 4 пункти базування. У середньому щодобово працюють 23 бригади, які надають екстрену медичну допомогу населенню на підконтрольній Україні території Донецької області за принципом регіональної екстериторіальності.

«Оперативно-диспетчерською службою Центру щоденно приймається близько 300 звернень від населення. За 1 квартал 2026 року здійснено 10341 виїзд бригад екстреної медичної допомоги. Надано допомогу 10131 особі, госпіталізовано 3843 особи, надано допомогу 65 пацієнтам із гострим інфарктом міокарда, 394 пацієнтам із гострим мозковим інсультом. Бригадами екстреної медичної допомоги виконано 367 транспортувань до закладів охорони здоров'я за межі області. Своєчасність доїзду за 1 квартал 2026 року на критичні виклики в містах та в сільській місцевості склала 100 %. Своєчасність доїзду на екстрені виклики в містах склала 93,22 %, у сільській

місцевості – 50,51 %», – розповідають у Департаменті охорони здоров'я Донецької ОВА.

У Донецькій області організована та надається психологічна допомога. На теперішній час залучено до цієї роботи 111 лікарів та 28 медичних сестер. Протягом 2026 року на первинному рівні психологічну допомогу отримали понад 8 тисяч пацієнтів, зокрема переселенців та діти.

На другому рівні психологічна реабілітація спрямована на розв'язання актуальних або специфічних психологічних проблем, які виникли внаслідок психологічного травмування в надзвичайних ситуаціях (пожежі, руйнування будинків тощо), у кризових ситуаціях (розлучення, смерть близьких людей тощо). Також передбачено проведення профілактичних та лікувальних заходів для осіб і сімей, які мають психологічний стрес, а також осіб із підвищеним ризиком розвитку психічних розладів. У такому разі послуги надаються індивідуальні та/або сімейні консультації.

Психологічна допомога третього рівня надається стаціонарно або амбулаторно в психіатричних лікарнях Слов'янська та Краматорська. Сьогодні тут створені центри психологічної реабілітації та відділення медико-психологічної реабілітації. Також продовжують працювати в необхідній кількості мультидисциплінарні команди, до складу яких входять лікар-психіатр, лікар-психолог або лікар-психотерапевт для надання психологічної та психотерапевтичної допомоги. Протягом 2026 року спеціалістами зазначених закладів надана допомога 138 пацієнтам, зокрема 19 переселенцям.

Мобільні медичні бригади

Окрім закладів, в області працюють мобільні медичні бригади, які працюють у віддалених громадах, приймають мешканців, обстежують та надають медичні консультації. Так, працює медична бригада «сексуально-репродуктивного здоров'я», яка створена та функціонує за підтримкою Фонду Народонаселення Організації Об'єднаних Націй («UNFPA») та БО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть із ВІЛ». До складу мобільної бригади входять лікарі акушери-гінекологи та акушерки Обласного перинатального центру Краматорська.

Мобільна бригада щомісячно виїжджає до амбулаторій сіл Шабельківка, Дмитрівка, Красногорка, Черкаське, Новомиколаївка, Очеретине, Новополтавка, Дмитроколине, Михайлівка, Олександрівка, Билбасівка.

«У співпраці з благодійним фондом «Альянс громадського здоров'я» впроваджена мобільна діагностична послуга – скринінг на туберкульоз серед ключових груп населення та груп підвищеного ризику. Мобільна амбулаторія оснащена приладом Gene Xpert та апаратом FDR Hair. З 1 січня 2026 року мобільна амбулаторія, до складу якої входять фахівці обласного протитуберкульозного закладу, здійснили 18 виїздів. Обстежено 203 особи», – розповідають у Департаменті охорони здоров'я Донецької ОВА.

Для Краматорської громади працює мобільна бригада Краматорського Центру первинної медико-санітарної допомоги № 1. До неї входять сімейний

лікар, медична сестра, психолог та акушер-гінеколог. Вони обслуговують вдома нетранспортабельних та маломобільних громадян, а також мешканців громади у віддалених районах.

Також за підтримки Товариства Червоного Хреста України працює медична мобільна бригада на території Миколаївської та Святогірської громад. Вони надають доступ до комплексної медичної допомоги найбільш вразливим верствам населення, яка включає первинну діагностику, консультації лікарів та забезпечення медикаментами. Мобільна бригада останнім часом виїжджає до сіл Хрестище, Микільське, Адамівка тощо.

«В межах Олександрівської та Новодонецької громад, з метою обслуговування населення в амбулаторіях і ФП сумісно із КП «Олександрівський центр первинної медико-санітарної допомоги Олександрівської селищної ради Донецької області», працює мобільна бригада *Premiere Urgence Internationale*; у складі – сімейний лікар та медична сестра. Також, завдяки співпраці Центру первинної медико-санітарної допомоги Лиманської міської ради з організацією «Лікарі без кордонів», заклад продовжує отримувати гуманітарну допомогу у вигляді дороговартісних ліків та виробів медичного призначення для населення громади», – повідомляють у Департаменті охорони здоров'я Донецької ОВА.

Отже, переселенці після евакуації можуть звернутися до будь-якого медичного закладу, щоб отримати первинну та невідкладну допомогу. Уклавши декларацію із сімейним лікарем або терапевтом, вони отримають доступ до безплатних консультацій, рецептів на ліки та направлень до вузькопрофільних спеціалістів.

Які рішення для переселенців?

Декларація з лікарем та доступ до ліків

У Департаменті охорони здоров'я Донецької ОВА нагадають, що, відповідно до українського законодавства, громадяни можуть підписувати декларацію із сімейним лікарем, терапевтом або педіатром у будь-якому медичному закладі країни, незалежно від місця реєстрації чи проживання. Ця процедура гарантована Міністерством охорони здоров'я та дозволяє обрати лікаря онлайн або офлайн.

Відповідно до наказу МОН № 496, первинна медична допомога в умовах воєнного стану для переселенців надається без переукладання декларацій із сімейним лікарем. Переселенців приймають у будь-якому закладі охорони здоров'я.

«ВПО, яка проживає на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, має право звернутися до закладу охорони здоров'я на власний вибір із заявою на ім'я керівника такого закладу із проханням поставити її на облік за місцем фактичного проживання (зі зразком заяви, як правило, можна ознайомитися в у відповідному закладі охорони здоров'я). Документом, що підтверджує місце проживання внутрішньо переміщеної особи, є довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи», – повідомляють у Департаменті охорони здоров'я Донецької ОВА.

Переселенці, які потребують спеціалізованої медичної допомоги (онкологічної, кардіологічної, терапевтичної, психологічної, педіатричної), можуть звернутися до територіального закладу охорони здоров'я та отримати направлення до медичного закладу потрібного профілю.

Також переселенці мають право на безплатні ліки під час перебування в стаціонарі. Для них в аптеках так само працює програма «Доступні ліки». У рамках цієї програми всі препарати за рецептом для людей, які потребують постійного лікування, можна отримати в будь-якій аптеці безкоштовно (Аптека з позначкою «Тут є Доступні ліки»). Якщо ліки перевищують визначену державою ціну, то їх можна отримати за невелику доплату. Вартість ліків повністю або частково оплачує держава. Якщо переселенець укладає декларацію з лікарем у новому місці – стара анулюється автоматично.

14.04.2026

Суспільне Харків

<https://suspilne.media/kharkiv/1288527-umovi-variutsa-vid-zadovilnih-do-bazovih-so-vidomo-pro-gurtozitki-dla-pereselenciv-na-harkivsini/>

«Умови варіюються від задовільних до базових»: що відомо про гуртожитки для переселенців на Харківщині Важливо

ВПО у Харкові розміщують у гуртожитках. Нині таких місць поселення у регіоні 82, розказала Українському Радіо Харкова керівниця команди з роботи із внутрішньопереміщеними особами Координаційного гуманітарного центру Ірина Саніна. За її словами, більшість гуртожитків не пристосована для маломобільних людей.

Які умови у гуртожитках для ВПО на Харківщині, читайте у матеріалі Суспільне Харків.

Хто може проживати у гуртожитках та як відбувається поселення

Після евакуації до Харкова люди потрапляють у транзитний центр. Там їх розселяють у гуртожитки, каже Ірина Саніна.

«Ми всім людям, котрих евакуювали, надаємо житло, але це право людини – вибирати, чи буде вона жити в гуртожитку, десь у родичів або шукати собі квартиру», – розказує керівниця команди з роботи із ВПО.

Перед евакуацією та поселенням переселенці можуть переглянути фото гуртожитків, додає вона – така опція з'явилася близько місяця тому.

Зі слів Саніної, люди, евакуйовані із Харківщини, хочуть селитися ближче до дому, тому частіше обирають житло у Харкові, ніж в інших регіонах – нині Координаційний гуманітарний центр співпрацює із 52 гуртожитками у місті.

«Коли йде евакуація з Харківської області, звичайно, всі люди хочуть жити в Харкові, ближче до дому, тому що всі думають, що ось-ось, три дні – і закінчиться війна. Але, на жаль, війна не закінчується. Ми пропонуємо місця, у нас є система поселення в інших областях – також пропонуємо інші області.

Але, як показує практика: Харківська область, евакуація – всі хочуть жити лише в Харкові», – розказує Ірина Саніна.

Люди в гуртожитку можуть жити, поки не скінчиться війна, а далі вже буде вирішувати влада, що з цим робити. У людей зараз є система по сертифікатах «єВідновлення»: треба займатися документами, подавати документи, щоби були кошти на відновлення житла, і люди могли придбати собі помешкання там, де вони хочуть.

Чи треба платити за проживання у гуртожитку

Проживання в усіх гуртожитках Харкова та області – безплатне, а навчальні заклади, які надають місця для поселення, отримують компенсацію від держави, каже Ірина Саніна. Переселенці, які мають роботу, також живуть безоплатно, додає вона.

«У Харківській області проживання в гуртожитку – безплатне, однак є інші області, інші міста, де, я чула таке, що можуть із мешканців брати часткову оплату за комунальні послуги, але в Харкові це безплатно. За все відшкодовує держава. Йде компенсація саме на вищий навчальний заклад за ВПО: вони подають списки через Пенсійний фонд – компенсація йде за кожного мешканця», – розказує керівниця команди з роботи із переселенцями.

Скільки людей живе у кімнаті гуртожитку

Зі слів Ірини Саніної, в одній кімнаті можуть жити дві чи три людини. Якщо люди виїжджають родиною, їх заселяють разом.

«Якщо люди одинокі, то ми їх поселяємо в кімнати по дві-три людини, якщо вони без родини. Звичайно, люди хочуть жити кожен окремо – у кожного свій характер, тому вони всі, звичайно, жаліються, хочуть жити окремо. Але, на жаль, у нас немає окремих кімнат для кожної людини, у нас є ліжко-місце в гуртожитку», – розповідає Саніна.

Чи є в гуртожитках Харківщини місця для маломобільних людей

Ірина Саніна каже: більшість гуртожитків не пристосована для маломобільних людей. Нині це питання розв'язують за допомогою благодійних організацій та фондів – зокрема, встановлюють пандуси та ремонтують санвузли.

(Люди з інвалідністю, – ред.) з родинами живуть. Наприклад, бабуса з дідусям, котрі можуть одне про одного попіклуватися, або діти з батьками своїми, котрі також можуть допомогти.

Також КГЦ співпрацює із департаментом соцзахисту, щоби поселяти людей, які потребують догляду, у пансіонати.

«Коли людина приїжджає з евакуації, ми розуміємо, що це бабуса, котра не може сама проживати в гуртожитку – в нас іде координація з департаментом соцзахисту. Вони надають нам геріатричні місця в пансіонаті, і там люди вже будуть проживати з доглядом», – розказує Ірина Саніна.

Чи можна поселитися із тваринами

За словами керівниці команди з роботи із ВПО, можливість проживання із тваринами залежить від внутрішніх правил конкретного гуртожитку.

«Наразі в нас війна чотири роки, у нас дуже багато тварин живе в гуртожитках, але зараз обмежений доступ до житла з тваринами. Вже дуже багато тварин, але ще є випадки, коли гуртожиток може приймати», – каже Саніна.

КГЦ, зокрема, співпрацює з притулками для тварин, додає Саніна. Якщо людина виїжджає із великим собакою, то на час проживання у гуртожитку його можна залишити в притулку. Там господарі можуть провідувати своїх тварин, каже Ірина Саніна.

Які умови в гуртожитках для переселенців у Харкові

Зі слів керівниці команди з роботи із ВПО, нині в гуртожитках тривають ремонти. Умови відрізняються залежно від конкретного місця, каже вона.

«Умови варіюються від задовільних до базових. Кому підходить, кому не підходить – але зараз, я вважаю, що ситуація стає кращою. Покращуються умови – ми розуміємо, що гуртожитки, де старі ремонти, зараз завдяки партнерам покращуються», – розказує Саніна.

Зараз ми робимо ремонти в гуртожитках – таким чином у нас з'являться додаткові місця, тому що в нас є місця без ремонту – там проживати неможливо. Є проекти, є організації, які роблять ремонт – таким чином у нас з'являться додаткові місця. Поки що (місць – ред.) вистачає, але є таке, що вони закінчуються, тому ми чекаємо від влади, що нам нададуть ще місця.

16.04.2026

Суспільне Вінниця

<https://susplne.media/vinnytsia/1290625-u-seli-na-vinniccini-oblastuvali-timcasove-zitlo-dla-ludej-aki-vtratili-domivki-cherez-vijnu/>

У селі на Вінниччині облаштували тимчасове житло для людей, які втратили домівки через війну

У селі Цекинівка на Вінниччині облаштували тимчасове житло для людей, які змушені були залишити свої домівки через війну. У приміщенні колишньої комунальної будівлі, яка тривалий час не використовувалася, створили 10 повноцінних квартир.

Про це повідомили у Вінницькій обласній раді.

Середня площа кожного житла становить близько 45 квадратних метрів. У квартирах провели капітальний ремонт, встановили меблі та необхідну побутову техніку.

Проект реалізували Ямпільська міська рада спільно із міжнародною гуманітарною організацією People in Need. Загальна вартість робіт перевищила 7 мільйонів гривень.

Благодійники профінансували ремонт і оснащення квартир, тоді як громада забезпечила підключення комунікацій, оновлення котельні та благоустрій території.

За словами міського голови Сергія Гаджука, будівля була у задовільному стані, однак потребувала переобладнання під житлові потреби.

Насамперед квартири планують надавати:

- людям, які втратили рідних на війні
- саодиноким матерям із дітьми
- громадянам у складних життєвих обставинах

Проживання передбачене на умовах договору приблизно на один рік із можливістю продовження.

Наразі у Ямпільській територіальній громаді проживає понад 3,5 тисячі внутрішньо переміщених осіб.

16.04.2026

Суспільне Житомир

<https://suspihne.media/zhytomyr/1292099-pereselenci-u-zvageli-ak-gromada-integrue-vpo-ta-zabezpecue-zitlom/>

Переселенці у Звягелі: як громада інтегрує ВПО та забезпечує житлом

У Звягельській громаді нині проживають близько 2200 переселенців, більшість із яких працевлаштовані і поступово інтегруються у нове життя. Переселенка з лівобережжя Херсонщини Алла Шаццо, яка очолює Раду з питань ВПО у Звягельській громаді, розповіла Суспільному про адаптацію внутрішньо переміщених осіб, доступ до житла та працевлаштування.

Алла Шаццо – голова Ради з питань внутрішньо переміщених осіб Звягельської міської ради. Вона переїхала до Звягеля з лівобережжя Херсонської області, яке нині перебуває під окупацією. За її словами, повертатися їй немає куди, тому місто, де вона живе з чоловіком із січня 2023 року, стало для неї другим домом.

Алла Шаццо розповіла Суспільному, що після переїзду родина отримала житло у соціальному гуртожитку.

«Звягель – комфортне місто для проживання. Ми сьогодні почуваємося тут, як удома. Спочатку було страшно, але зараз бачимо ставлення до нас. Ми переїхали до Звягеля через роботу чоловіка – тут є філія Херсонської агрофірми, де він працював керуючим. Ми отримали квартиру у гуртожитку на 47 сімей. Гуртожиток суперовий, поліпшеного планування. Там повноцінні одно- та двокімнатні квартири», – розповіла Алла Шаццо.

Однією з головних проблем для внутрішньо переміщених осіб залишається пошук житла.

Про це Суспільному розповіла начальниця управління соціального захисту населення Звягельської міської ради Лілія Пасічник.

За її словами, у 2023 році громаді вдалося реалізувати проєкт із корпорацією «Нефко», в межах якого облаштували соціальний гуртожиток.

«У 2023 році ми виграли проєкт з корпорацією «Нефко». Знайшли приміщення обласного підпорядкування, яке передали громаді, і там облаштували соціальний гуртожиток на 47 квартир. Гуртожиток повністю облаштували з урахуванням інклюзивності та забезпечили необхідними умовами для проживання. Люди, які переселилися в гуртожиток, могли зайти тільки зі своїми речами. Частину витрат на утримання гуртожитку взяла на себе міська влада. У громаді також є інші подібні об'єкти – зокрема гуртожиток на сім квартир, який переобладнали за співфінансування міського бюджету та міжнародної організації «Хумедіка». Всі квартири облаштовані меблями та засобами для проживання. Наразі у черзі на житло перебувають понад 50 людей. Громада продовжує працювати над тим, щоб забезпечити житлом внутрішньо переміщених осіб», – розповіла Лілія Пасічник.

Алла Шацило очолює Раду з питань внутрішньо переміщених осіб Звягельської міської ради з жовтня 2023 року. За її словами, у громаді проживають майже 2200 переселенців із Запорізької, Херсонської, Донецької та Луганської областей. Із них близько 800 – працездатні, понад 80% – працевлаштовані.

«На п'ятому році війни більшість розуміє, що залишиться тут надовго, адже повертатися багатьом немає куди. Люди працевлаштовуються і працюють. Додатковим стимулом стало те, що працевлаштовані переселенці, які сплачують податки до бюджету громади, отримали житло. Думаю, що ті, хто захоче жити і працювати у Звягельській громаді, з часом також зможуть бути забезпечені житлом», – сказала Алла Шацило.

Алла Шацило додала, що діти внутрішньо переміщених осіб також поступово адаптуються до життя в новій громаді.

«Станом на сьогодні із 359 дітей із числа ВПО, які проживають у Звягельській громаді, майже 260 відвідують заклади дошкільної та загальної середньої освіти. І це вже такий великий плюс», – розповіла Алла Шацило.

16 квітня у Житомирі відбувся «Форум соціальних змін: шляхи підтримки від переміщення до інтеграції», під час якого представники громад ділилися досвідом інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

«Загалом в області зареєстровано близько 73 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Найбільше – у Житомирі, де проживають 12–13 тисяч людей. В інших громадах – менше. Кожна громада йде своїм шляхом. Хтось допомагає інтегруватися і знайти роботу, відновити документи. В області є багато успішних практик, які ми хочемо представити, поділитися досвідом», – розповів організатор форуму, регіональний координатор благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» Олександр Пінчук.

За словами Олександра Пінчука, громади мають створювати умови для забезпечення переселенців житлом. Це, за його словами, сприятиме тому, що люди підуть працювати і сплачуватимуть податки.

18.04.2026

Суспільне Рівне

<https://suspilne.media/rivne/1290661-a-spravdi-vrazenij-delegacia-z-evropi-oglanula-budinok-dla-pereselenciv-akij-planuut-zdati-u-veresni-na-rivnensini/>

«Я справді вражений»: делегація з Європи оглянула будинок для переселенців, який планують здати у вересні на Рівненщині Ексклюзивно

Будівництво житла для переселенців у Дубні на Рівненщині оглянула делегація Північної екологічної фінансової корпорації NEFCO та представники урядів європейських країн. П'ятиповерховий будинок готовий на 70%. У ньому передбачили 90 квартир для понад 300 людей, а також укриття та інклюзивний доступ.

На будівництві побувало Суспільне.

За інформацією Дубенської міськради, п'ятиповерховий будинок зводять у межах проєкту Європейського Союзу «Житло для внутрішньо переміщених осіб та відновлення звільнених міст в Україні». Розпорядником наданих ЄС коштів є Північна екологічна фінансова корпорація NEFCO. Будинок готовий на 70%. На об'єкті вперше побувала делегація з міністерств Фінляндії та Швеції.

«Я справді вражений. Все виглядає добре та привабливо. Тут приділили багато уваги якості будівництва та потребам людей», – зазначив член правління NEFCO Ерік Кієсов.

За словами старшої програмної радниці NEFCO Юлії Шевчук, будинок зводять відповідно до європейських стандартів:

«Квартири досить великі, будинок якісно будується. Це буде житло європейської якості, і внутрішньо переміщені особи будуть задоволені».

У п'ятиповерхівці облаштують 90 квартир. Там зможуть проживати орієнтовно 330 переселенців. Житло передаватимуть із мінімальним набором побутової техніки та меблів.

Будівлю зводять із дотриманням вимог енергоефективності та екологічності, пояснила Юлія Шевчук. Зокрема, використовують матеріали, які зменшують тепловтрати, а також не містять шкідливих речовин.

«Це, перш за все, умови щодо екологічного будівництва, невикористання шкідливих матеріалів, інклюзивності. Також важливо, щоб було якісне укриття, із аварійними виходами», – додала Юлія Шевчук.

За інформацією міськради, в новобудові будуть застосовані «зелені технології», зокрема гібридна сонячна електростанція з фотоелектричними панелями на покрівлі, акумуляторними батареями та «розумними» контролерами.

У будинку передбачили укриття, ліфти та інклюзивний доступ.

Як розповів міський голова Дубна Василь Антонюк, загальна вартість проєкту становить приблизно 5 мільйонів євро. Додатково місто інвестувало приблизно 30 мільйонів гривень.

«Ми забезпечили водопостачання, водовідведення, електроенергію та теплопостачання. Проблем з фінансуванням немає», – зазначив посадовець.

За словами міського голови, територія дозволяє звести ще кілька подібних будинків, оскільки підведені комунікації і NEFCO дозволяє використовувати цей проєкт для інших забудовників без додаткових проєктувальних робіт.

Завершити будівництво планують у вересні 2026 року. Чергу на отримання житла формують у міському управлінні соціального захисту.

Згідно з паспортом об'єкта, генеральним підрядником, відповідно до тендерних процедур, є підприємство «Волбуд». Технічний нагляд на об'єкті здійснює приватне мале підприємство «Спецрембуд», авторський нагляд – ТОВ «Гарант-Проект».

13.04.2026

Вінниця-24

<https://24.vn.ua/u-troh-gromadah-vinnychchyny-realizuyut-projekt-pratsevlashtuvannya-veteraniv-i-vpo/>

У трьох громадах Вінниччини реалізують проєкт працевлаштування ветеранів і ВПО

Громадська організація Impact Force за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH провела відкритий конкурс у Барській, Ладжинській та Тульчинській громадах для організацій, які готові запропонувати та реалізувати практичні рішення з працевлаштування вразливих груп населення.

Про це інформує пресслужба Вінницької облради.

Ініціатива зосереджена на підтримці ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та інших людей, яким складно повернутися на ринок праці. І це не разова допомога, а запуск сталих моделей, які залишаться у громадах після завершення проєкту.

Організації зможуть отримати до 1 млн грн на запуск пілотних проєктів, які сприятимуть працевлаштуванню людей, що залишаються поза ринком праці.

У січні 2026 року Impact Force провела низку круглих столів у Барській, Ладжинській і Тульчинській громадах. До розмови залучили представників місцевої влади, бізнесу, центрів зайнятості та громадських організацій, – йдеться у повідомленні.

Проєкт «Сприяння інклюзивній інтеграції на ринку праці у Вінницькій області через соціальні інновації» імплементується ГО «Impact Force» за дорученням Уряду Німеччини в межах проєкту «REYOIN – Сприяння соціально-економічній інтеграції українців, які повертаються з-за кордону,

внутрішньо переміщених осіб та населення приймаючих громад в Україні», який впроваджується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

Міжнародні та вітчизняні недержавні організації

14.04.2026

Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/uspikhy-rad-vpo-u-pivdenному-pereselenky-ta-pereselentsi-mozhut-otrymaty-odnorazovu-materialnu-dopomohu/>

Успіхи рад ВПО: у Південному переселенки та переселенці можуть отримати одноразову матеріальну допомогу

У Південній громаді на Харківщині переселенки та переселенці можуть раз на рік отримати матеріальну допомогу з місцевого бюджету. Ці зміни, прийняті у 2025 році, стали можливими завдяки ініціативі Ради з питань ВПО при виконавчому комітеті Південної міської ради.

Представниці й представники рад ВПО щоденно працюють над підготовкою ініціатив, які посилюють соціальний захист внутрішньо переміщених людей та сприяють їхній інтеграції у громади.

Впроваджувати важливі зміни в громадах радам ВПО допомагають регіональні команди Благодійного фонду «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез». Вони регулярно надають їм фахову координаційну та менторську підтримку, а також проводять для них стратегічні сесії.

Ці заходи фонд реалізує в межах проекту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні системи соціального захисту в Україні», що втілюється за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Ця історія – продовження серії матеріалів, де ми розповідаємо про результати роботи рад ВПО з усієї України, бо хочемо показати успішні кейси місцевої адвокації та надихнути інші ради ВПО на важливі зміни.

Моніторинг місцевих програм як інструмент посилення підтримки ВПО

Моніторинг місцевих програм і пошук можливостей підтримки переселенок і переселенців у нових громадах – один із пріоритетних напрямів роботи рад ВПО. Членкині й члени рад не просто фіксують проблеми, а розробляють рекомендації та пропонують громадам удосконалити місцеві програми чи положення. Так легше підтримувати вразливі категорії внутрішньо переміщених людей.

«Чимало людей приїжджають у Південну громаду з небезпечніших міст і сіл Харківщини. Нерідко вони їдуть з дому без речей, інколи навіть без документів. Раніше переселенки й переселенці зверталися до влади, але подати

заяву на одноразову матеріальну допомогу могли тільки місцеві мешканці. Ми з командою проаналізували чинні програми в громаді й запропонували внести зміни, які дозволили би внутрішньо переміщеним людям отримати фінансову підтримку. Такі результати надихають працювати далі, – каже Аліна Рудакова, голова Ради з питань ВПО при виконавчому комітеті Південної міської ради.

Представниці й представники регіональних команд Благодійного фонду «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» надають усебічну підтримку радам ВПО, яка дає свої позитивні результати. З Радою з питань ВПО при виконавчому комітеті Південної міської ради наша команда в Харківській області працює з 2024 року. За цей час вони допомогли їй оновити склад, провели стратегічну сесію для планування роботи й підтримали створення робочих груп за окремими напрямками.

«Ініціативна група з соціальних питань разом з нами моніторила місцеві політики й дійшла висновку, що внутрішньо переміщеним людям необхідна додаткова соціальна підтримка. Після вивчення документів представниця робочої групи вийшла з пропозицією звернутися до секретаря міської ради з листом від ради ВПО щодо можливості внести зміни до порядку надання одноразової матеріальної допомоги. Це питання було озвучено на засіданні ради й підтримано всіма. Згодом ми підготували офіційний лист і направили його до виконкому місцевої ради. На черговій сесії депутати проголосували за внесення запропонованих змін. Цей випадок показує, що влада чує й підтримує ініціативи ради ВПО. Але такі пропозиції важливо оформлювати документально. Саме тому ми вчимо представниць і представників ради ВПО складати офіційні звернення, моніторити місцеві програми та знаходити механізми їхнього вдосконалення задля посилення захисту внутрішньо переміщених людей», – розповідає Світлана Лудан, регіональна координаторка проекту в Харківській області.

Як ВПО звернутися по допомогу?

Від моменту прийняття змін у Південній громаді одноразову матеріальну допомогу отримали 5 внутрішньо переміщених людей. На 2026 рік для виплати одноразової матеріальної допомоги ВПО в місцевому бюджеті передбачено понад 600 тис. грн.

«Для подання документів на одноразову матеріальну допомогу людям необхідно звернутися до центру надання адміністративних послуг (ЦНАП). Адміністратор підкаже, які документи потрібно додати до заяви. Крім того, в нас є можливість попереднього запису на прийом до спеціалістки чи спеціаліста», – пояснює Ірина Лісіцина, начальниця відділу соціального захисту населення Південної міської ради.

Хто й коли може отримати допомогу?

- Люди, які потребують післяопераційного лікування, лікування онкозахворювань.
- Власники та власниці житлових будинків, що постраждали від стихійного лиха (удар блискавки, повені, урагану, пожежі тощо).
- Самотні люди віком 80+ років.

- Діти з інвалідністю (підгрупи А).
- Хворі з нирковою недостатністю, які потребують гемодіалізу (транспортування).
- Власники та власниці житлових будинків (незалежно від реєстрації місця проживання), чиє майно постраждало від воєнних дій на території громади (бомбардування, авіаудари та інші збройні напади) та які на дату звернення за різних причин не змогли скористатися державною програмою «ЄВідновлення».
- Люди, які фізично постраждали від воєнних дій (бомбардування, авіаудари та інші збройні напади) на території Південної міської громади.
- Потерпілі від Чорнобильської катастрофи.

14.04.2026

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/vid-dosvidu-do-strategiyi-komanda-bf-shid-sos-vyznachyla-priorytety-dokumentuvannya-voennyh-zlochyniv/>

Від досвіду до стратегії: команда БФ «Схід SOS» визначила пріоритети документування воєнних злочинів

У березні відбулася стратегічна сесія напряму документування воєнних злочинів Благодійного фонду «Схід SOS», під час якої команда підсумувала вже напрацьоване і визначила ключові пріоритети на наступний рік.

Наш досвід документування масштабується і активно вдосконалюється: документатори навчаються, виїжджають у громади та місця проживання переселенців, записують свідчення людей, які стали очевидцями чи постраждали від воєнних злочинів.

Команда щорічно проводить стратегування, адже розвиток напряму потребує системного підходу, крім того, до документування долучаються нові фахівці.

«Кожна задокументована історія має величезну силу – вона стає основою наших звітів, досліджень і адвокації. Ми бачимо, як через них можемо впливати на рішення і зміни, тому для нас важливо розвивати експертизу й підсилювати власний голос. Ми вже маємо велику базу свідчень, співпрацюємо з медіа та правоохоронними органами, формуємо звіти, маємо партнерства на всеукраїнському та міжнародному рівнях», – зазначила координаторка напряму документування воєнних злочинів БФ «Схід SOS» Катерина Дорош.

Протягом двох днів фахівці й фахівчині обговорювали роль напряму документування в загальній місії фонду. Окрему увагу приділили аналізу поточних процесів: що вже працює ефективно, які є ризики в діяльності та можливості для посилення напряму.

Серед ключових фокусів, які визначила команда, – підвищення впізнаваності напряму та запуск інформаційних кампаній із закликem свідчити, розвиток експертизи й визначення пріоритетних тем документування, опис власної методології збору, зберігання і передачі свідчень, посилення співпраці з іншими напрямами фонду для ефективного перенаправлення постраждалих і отримання ними правової, психологічної та іншої допомоги, розбудова партнерств із національними й міжнародними інституціями, а також створення безпечної та функціональної інноваційної бази даних воєнних злочинів БФ «Схід SOS».

Від початку повномасштабного вторгнення команда БФ «Схід SOS» провела понад 1339 інтерв'ю та задокументувала 3121 ймовірних воєнних злочинів.

14.04.2026

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/pidsumky-bereznya-evakuacziya-ta-logistychnyj-suprovid-lyudej-iz-pryfrontovyh-gromad/>

Підсумки березня: евакуація та логістичний супровід людей із прифронтових громад

Жителі прифронтових громад сходу України продовжують вимушено залишати свої домівки через постійні обстріли.

У березні 2026 року команда Благодійного фонду «Схід SOS» за фінансової підтримки Гуманітарного фонду для України (UHF) допомогла 522 людям евакуюватися з небезпечних територій. Найбільше звернень надходило з Краматорська, Слов'янська та Олександрівки (Донеччина).

Ще 436 осіб упродовж місяця отримали логістичну підтримку – супровід і допомогу на подальшому шляху після виїзду.

Команда БФ «Схід SOS» продовжує евакуацію та логістичний супровід мешканців прифронтових громад.

Діяльність здійснюється в межах проєкту «Комплексна всебічна підтримка та захист вразливих категорій евакуйованих осіб», що реалізує БФ «Схід SOS» за фінансової підтримки Гуманітарного фонду для України (UHF).

15.04.2026

БО «Благодійний фонд «РОКАДА»

<https://rokada.org.ua/kompleksna-dopomoga-postrazhdalym-vid-vijny-na-harkivshhyni-ta-sumshhyni-rokada-vtilyuye-novyj-proyekt-u-konsorcziumi/>

Комплексна допомога постраждалим від війни на Харківщині та Сумщині: «Рокада» втілює новий проєкт у консорціумі

Благодійний фонд «Рокада» за підтримки італійської гуманітарної організації Un Ponte Per ETS (UPP) реалізує масштабний проєкт «SPARK: Посилення захисту, допомоги, стійкості, знань у Сумах та Харкові», який фінансує Міністерство закордонних справ та міжнародного співробітництва Італії (MAECI) через Італійську агенцію з питань співробітництва в галузі розвитку (AICS).

Ініціатива передбачає комплексну підтримку – соціальну, правову, освітню, інфраструктурну – постраждалих від війни в прифронтових регіонах. Проєкт впроваджується у партнерстві з Буковинським агентством ініціатив та розвитку (BAID) і триватиме до 17 лютого 2027 року.

Мета проєкту – надання міжсекторальної та індивідуалізованої підтримки людям, які постраждали внаслідок збройної агресії. Найперше йдеться про допомогу вразливим суспільним групам, зокрема внутрішньо переміщеним особам і тим, хто зазнав гендерно зумовленого насильства (ГЗН). Ще один важливий напрям роботи – захист дітей і створення безпечних умов для навчального процесу.

Проєкт реалізується у Сумській та Харківській областях – регіонах поблизу лінії фронту, які щоденно потерпають від російських атак. Постійна загроза обстрілів, вимушене переміщення та руйнування інфраструктури значно підвищують рівень вразливості мирних жителів, зокрема жінок, дітей і ВПО. Тож комплексна підтримка – критично необхідна тут.

Проєкт складається з кількох важливих компонентів. Команда «Рокади» надаватиме інтегрований міжсекторальний кейс-менеджмент для постраждалих від ГЗН, людей, які покинули домівки через війну, та інших вразливих категорій, а також забезпечуватиме перенаправлення до соціальних, медичних, психологічних і правових сервісів. Ці ж суспільні групи зможуть отримати безоплатні юридичні консультації та допомогу.

Фахівці зосередять увагу й на інформаційно-просвітницькій роботі. У громадах відбуватимуться сесії з протидії гендерно зумовленому насильству та реагування на такі випадки. Крім цього, команда буде популяризувати безпечні простори й доступні сервіси допомоги.

Ще одна активність – заходи задля підвищення спроможності місцевих фахівців. Спеціалісти зможуть долучитися до тренінгів, де розглядатимуть права людини в кризових умовах, процедури та алгоритми реагування в надзвичайних ситуаціях.

Постійні російські атаки, безумовно, перешкоджають нормальному освітньому процесу й загрожують життю дітей. Саме тому в межах проєкту заплановане відновлення та оснащення шкільних укриттів у Сумській і Харківській областях. Також фахівці реалізують програму корекційного (компенсаторного) навчання з математики та української мови, яка допоможе надолужити освітні втрати.

Валентина Ігнатуша, керівниця проєкту в «Рокаді», наголошує:

«Для Сумщини та Харківщини, які щодня стикаються з наслідками бойових дій, такий підхід є критично необхідним. Особливо важливо, що

проєкт поєднує захист, освіту та інфраструктурні рішення, інвестуючи не лише в реагування, а й у майбутнє громад. Для нас як команди це про реальні зміни в житті людей і про підтримку там, де вона потрібна найбільше».